Ketabton.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

|||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتوپوهنځي د پنځوسو (۱۳۲۳-۱۳۷۳) کلونو پښتو کتابښود

د کــتـــاب نــــــوم: ادبیاتو پوهنځي پښتو کتابښود

لیــــکـــــــــــوال: پوهیالی محمد اسمعیل یون

خـــپـــــرنـــــــدوی: یون کلتوري یون

چـــــاپــشمـــــېر: ۱۰۰۰ ټوکه

لــومــــــړی چاپ: ۱۳۷٦ل کال

دویـــــم چـــــاپ: ۱۳۸۷ل کال

د لیـــکــــــوال پرلـه پسې نومره: (۹)

د خـــپـرنـــــدوی پرله پسې نومره: (۹)

کـــمپـــــــوزر: ضیاءالرحمن ضیاء

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې اثر د دویم چاپ په اړه څو ټکي

دا اثر ما پر ۱۳۷۳ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي، د پنځوسمې کلیزې په ویاړ لیکلی و، هغه وخت کابل کې سخت جنګونه وو، پوهنتون په واقعیت کې تړلی و او یوازې په کابل ښار کې شپږ اووه ځله له یوه ځایه بل ځای ته مهاجر شوی و. درې کاله وروسته ددې زمینه برابره شوه، چې دا اثر چاپ کړم، هغه وخت په ټول کابل کې یو کمپیوټر هم نه و، چې ما پرې دا اثر کمپوز کړی وای، نو ځکه مې له ګران ورور او خوږ ژبي شاعر صدیق الله بدر څخه هیله وکړه چې که دا راته په خپلو مبارکو ګوتو ولیکي، بدر چې زما د فرهنګي مبارزې یو پخوانی ملګری او د سختې ورځې یار دی، په ورین تندي یې زما غوښتنه ومنله، دا اثر یې د څو میاشتو په بهیر کې خطاطي کړ، هغه هم یوازې د ثواب په بدل کې، دا کتاب درې کاله له ما سره پاتې شو، ځکه چې مالي لګښت ورته نه برابرېده، بیا مې د همدې پوهنځي له خپل یو ټولګیوال (احمدالله) څخه هیله وکړه چې دا کتاب چاپ کړي، د هغه اقتصاد ښه و، په تاجکستان او نورو هېوادونو کې یې تجارت هم کاوه، هغه هم زما خبره په خلاصې تندې ومنله. کله چې مې کتاب پېښور ته یووړ، نو له نورو کاغذونو سره مې په یوه ځانګړې پلاستیکي کڅوړه کې خوندي کېښود، څو ورځې راسره په ګل حاجي پلازا کې و، له ځان سره به مې ګرځاوه، ددې اثر همدا یوازېنۍ خطاطي شوې نسخه راسره وه، هغه کاغذونه چې بدر ورڅخه دا کتاب خطاطي کړی و، هغه متفرقه کاغذونه وو، ډېر منظم نه وو او د همدې څو کلونو په بهیر کې مې له لاسه وتي وو.

پر هغه ورځ چې مې دا اثر له ګل حاجي پلازا څخه قصه خوانۍ کې دانش چاپخونې ته وروووړ، نو سخته ګرمي هم وه، ددې ترڅنګ ما سره نورې کڅوړې هم وې، چې نور ناچاپ کتابونه او یادښتونه هم په کې وو. ګل حاجي پلازا کې مې یوه سیوري ته پر کټاره ډېره لګولې وه، کله چې تلم نو کڅوړې مې ځان سره واخیستې، موټر کې کېناستم، ((ګوره قبرستان)) ته لا نه وم رسېدلی چې زړه کې مې څه ټکه پرېوته، ما ویل راڅه دا کڅوړې وګوره، نه چې څه شی پاتې نه وي، کله چې مې کڅوړې راجګې کړې، لږ سپکې راښکاره شوې، دننه مې ولټولې اخوا دېخوا مې ښې واړولې، هر څومره چې ګورم کتاب نه شته، زړه مې ډېپ ولوېد، ما ویل لکه چې د څو کلونو خواري مې اوبو یووړه، حیران وم چې چېرته به رانه لوېدلی وي، ځان سره مې فکر وکړ راڅه ګل حاجي پلازا ته لاړ شه، د هیلې یوازېنی ځای همغه دی، که هلته نه و نور نو زړه صبر کړه، له (صدر بازار) نه بېرته راوګرځېدم، ګرمي نو دومره زور اخیستی و، چې د چا خبر خوله یې لګوله، خو زه پر داسې غم اخته وم، پوه نه وم، چې پر څومره وخت بېرته ګل حاجي پلازا ته رسېدلی یم. همغه ځای کې چې ساعت دمخه ولاړ وم، څو ځله کښته و پورته تېر شوم، بیا هملته غلی ودرېدم، وروستی امید مې هم له لاسه ورکړ، لس پنځه لس دقیقې همداسې ځای پر ځای ولاړ وم، چورت وړی وم، چې ترڅنګ مې یو ځوان ودرېد، ماته یې وویل یون صیب خو به نه یې؟ ما ویل ولې نه یون یم، بیا یې راته وویل څه خو به درنه پاتې نه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي؟ ما ویل والله چې دغسې یو کتاب مې چاپ ته وړه، تیار په ترس کې خطاطي شوی و، هغه راڅخه ورک شوی دی، څکه بېرته راغلم، دې وخت کې هغه لږ موسکی غوندې شو، کڅوړه یې راښکاره کړه، دا خو به نه وي، ما ویل ولې نه والله همدا دی، د کڅوړې منځ مې وکوت، کتاب په کې ایښی و، پر سترګو مې رڼایي راغله، وجود مې یخ شو، ارام شو، ما ویل کور دې ودان چې پر ما دې ډېره ښه زېری وکړ. هغه وویل: زه همدلته په هغه دفتر کې کار کوم، پر دې لاره تېرېدم چې دا کڅوړه مې ولیده، راجګه مې کړه، چې ومې کتل، کتاب په کې و او بیا ستا نوم پرې لیکل شوی، نو څکه مې ځان سره وساته، ما ویل حتمي بېرته همدلته ورپسې راځې، زه خپله کتابونه کمپوزوم، ماته د کتاب درد او ستونزې معلومې دي، چې څومره سخت کار دی، خو څه ښه شو چې کوم بل ځای کې درنه نه دی پاتې شوی، ما ویل ډېره مننه وروره ما سره دې ډېره زیاته نېکي وکړه، څه خدمت درته وکړم، هغه ویل نه مننه، ښه کار دا وشو چې کتاب پیدا شو، ما ویل خفه ورته په دې وم، چې دا یې یوازېنۍ نسخه ده او بله یوه پاڼه هم ما سره نه شته. هغه ځوان نه مې یو ځل بیا مننه وکړه، کڅوړې مې ټولې ځان سره ښې چک کړې او ژر د قصه خوانۍ پر لوري رهي شوم، د دانش چاپخونې مسئول اسدجان ساپي ته مې وویل: دا کتاب راته ژر چاپ کړه، هغه خپل ماشین ورپسې راووېست، ماته یې وویل: څومره او په کوم کاغذ؟ ما ورته وویل مه په کاغذ پسې ګرځه او مه یې شمېر پسې، همدا اوس یې چاپ ته ورکړه، دا ټوله کیسه مې ورته وکړه، هغه ویل خدای درسره ډېره نېکي کړې ده، سملاسي یې نورزي ته وویل، ژر دا کتاب یوسه چې پسټنګ یې کړي او سبا اول همدا چاپ کړه. دا و ددې اثر یو داستان. اوس چې له هغه وخته نږدې دولس کاله تېرېږي، زه یو ځل بیا خپل اثار په دې نیت چاپوم، چې د مرګ له خطره یې وژغورم. طبیعي خبره ده، چې دا اثر څرګندې نیمګړتیاوې لري، خو د هغه وخت ظرفیتونه هم باید په پام کې ونیول شي، لکه د انساني مغز محصول هر اثر چې له نیمګړتیاوو خالي نه وي، دا اثر هم خپلې نیمګړتیاوې لري، خو اوس چې یې زه بیا چاپوم، د همدې مشخص کلکتیف د پنځوس کلن فعالیت د څرنګوالي په انعکاس کې ماته بې ګټې نه ښکاري. تر چاپ وروسته به (که ژوند مو ملګری و) طبعاً ددې اثر یاد شمار ګڼې د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځي ته هم ورکوم، هلته به له دې اثر څخه ګټه اخیستل کېږي، په تېره بیا د مونوګرافو په تنوع کې به مرسته وکړي؛ تر یوه حده به د تکراري او کلیشه یي مونوګرافو مخنیوی وکړي. دا اثر به د ادبیاتو پوهنځي د محصلینو او استادانو مخ ته پروت وي، کله چې ددې پوهنځي لسیزې او یا شلیزې پوره کېږي، کېدی شي څوک پرې نور څه زیات کړي او سمونې په کې وکړي. اوس چې د کمپیوټر زمانه ده او د لاس خواري کمپیوټر ته انتقال شوې، نو ټولو لیکوالو ته بویه چې خپل اثار نه یوازې د بیاچاپ له لارې خوندي کړي، بلکې د انټرنیټ څپو ته یې هم وروسپاري، چې هم د مرګ له خطره خوندي شي او هم یې ګټه اخیستنه عامه او اسانه شي. ما د خپل کار د بشپړاوي او خوندیتوب لپاره همداسې یو لړۍ پیل کړې او له نورو لیکوالو هم هیله لرم، چې خپل کارونه په خپله تنظیم کړي او خپل اثار له ټولو احتمالي خطرونو څخه وژغوري، که چېرې دوی په خپلو اثارو کې د بیا سمون او زیاتون غوښتونکي هم وي، نو د خوندیتوب په حالت کې ورته دا کار لا اسانه کېږي. له ټولو افغان لیکوالو د همدې فرهنګي هیلې د تطبیق په هیله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په درناوي

پوهندوی محمد اسمعیل یون

ارگ، د جمهوري ریاست ودانۍ

کابل- افغانستان

د ۱۳۸۷ل کال د کب ۲۰مه نېټه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو خبرې او د ليکوال پېژندګلوي

دغه رساله (د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پنځوسو کلونو پښتو کتابښود) د ۱۳۷۵ل کال په لومړنيو ورځو شپو کې، يون صاحب د کتابت په خاطر ماته راکړه، ما هم په خوشالۍ سره د کتابت پر چارو پيل وکړ او تر څه مودې ځنډ وروسته مې خپل کار سرته ورساوه. کله چې د کتاب چارې ترسره شوې، رساله مې د هغه ليکوال ته ور وسپارله. د رسالې د ورسپارلو په جريان کې يون صاحب پر خپلې رسالې د څه ليکنې پېرزوينه راباندې وکړه، چې دا دی د همدغې پېرزوينې له مخې غواړم څو شېبې د يادې شوې رسالې او بيا د ګران يون پر پېژندګلوۍ درسره وغږېږم.

تر دغې رسالې دمخه دوه نور کتابونه په دغه برخه کې د چاپ له ډګره راوتلي دي. لومړنی کتاب د ښاغلي ليکوال رازمحمد ويښ دی، چې (پښتو کتابونه) نومېږي. په دغه کتاب کې د برټش موزيم د پښتو کتابونو د معرفۍ ترڅنګ دننه په هېواد کې د چاپ شويو کتابونو يو فهرست هم ورکړل شوی دی. دويم کتاب د هېواد نوميالي ليکوال او محقق ښاغلي حبيب الله رفيع په دوو ټوکونو کې ليکلی، چې (پښتو پانګه) نومېږي.

همدارنګه په دغه برخه کې عتيق الله پژواک هم يوه بريالۍ هڅه کړې ده، چې په خپل وار د يادونې وړ ده.

دغه رساله چې اوس ستاسو په لاس کې ده له يادو شويو کتابونو څخه يو څه توپير او نوی والی لري او هغه دا چې دا رساله د يو مشخص کلکټيف د استفادې په غرض ليکل شوی او هم په ځانګړې ډول د پنځوسو کلونو په بهير کې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د استادانو او فارغانو له پېژندګلوۍ سره سره د هغوی د اثارو او هم د مونوګرافونو بشپړه معرفي نامه ده.

دغه رساله په داسې وخت او حالاتو کې ليکل شوې ده، چې په وطن کې د اور او وينو سيندونه جاري وو، د ډاډ او اطمينان هېڅ څرک نه لګېده او د پوره نهيليو ورځې شپې وې، څو ک چې په هغو حالاتو کې دلته مېشت وو، سره له ډېرې وېرې او ترهې يې د ورځني ژوند بارونه کاږل. زموږ ليکوال د هغې اورنۍ مينې له مخې چې له خپلې ژبې او خپل فرهنګ سره يې لري، په همدغو اور ورينو شېبو کې خپله رساله وليکله او د هغه د بشپړتيا په خاطر د ګوليو، راکټونو او بمونو په باران کې کتابتون په کتابتون وګرځېد او ډېر کتابونه يې پسې وکتل.

ددغې رسالې ژبه ډېره خوږه او روانه ده، بې ځايه حاشيه روي په کې نه را ترسترګو کېږي، په ډېرو لنډو او ورو جملو کې ډېر څه په کې بيان شوي دي. کومه وروستۍ خبره چې غواړم ددغې درنې رسالې په باب وکړم، هغه داده چې کېدی شي د ځينو تخنيکي ستونزو له امله لا هم د ډېر شمېر ليکوالو او د هغو د اثارو او هم مونوګرافونو ياد په دې رساله کې راغلی نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پای کې هیله څرګندوم، چې دغه رساله لکه څنګه چې ښایي همداسې ډېره ګټوره او اغېزمنه ثابته شي او هغه ستونزې چې له دې امله راپېښې دي له دې سره له منځه لاړې شي.

یون صاحب په خپلې رسالې کې د ګڼ شمېر وتلو او نومیالیو لیکوالو او د هغو د پښتو اثارو پېژندګلوي درسره کوي او زه غواړم چې د یون صاحب د ژوند هېنداره درته وځلوم.

پر افغانستان او افغاني فرهنګ او خپلې ژبې اورنی مین پوهیالی محمد اسمعیل یون د ارواښاد محمدخان زوی د ۱۳٤٦ل کال پر کب میاشت د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ د نیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زېږېدلی دی. لومړنۍ زده کړې یې په الینګار ولسوالۍ کې سرته رسولې، پر ۱۳٦٦ل کال کې له خوشال خان لېسې نه فارغ شوی دی. تر فراغت وروسته پر ۱۳٦۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي پښتو څانګې ته لاړ او پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې فارغ او پر همدې کال د پښتو څانګې د علمي کادر غړی شو.

یون صاحب تراوسه پورې دا لاندې ادبي فعالیتونه ترسره کړي دي:

۱ -هیلې، ګډ شعري جونګ، راټولونه، ۱۳٦۷ل کال چاپ.

۲ -نیمګړي ارمانونه، د حیران د شعرونو جونګ، سریزه او راټولونه، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

۳ -د لوونو فصل، ګډ شعري جونګ، راټولونه، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

٤ -د استاد الفت نثري کلیات، سریزه او راټولونه، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

٥ -استاد زیار د پښتني فرهنګ یو ځلاند ستوری، څېړنیز اثر، ۱۳۷۳ل کال چاپ.

٦ -مټکور، د شعرونو مجموعه، د لیکوالو انجمن، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

۷ -د نازو انا یاد، سریزه او د مقالو راټولونه، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

۸ -د محمدګل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه، ۱۳۷۳ل کال چاپ.

۹ -د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پنځوسو کلونو پښتو کتابښود، همدا رساله.

همدارنګه د شعرونو دویمه مجموعه یې هم چاپ ته تیاره ده، چې یوه زیاته برخه یې په ځینو پښتو خپرونو کې چاپ او خپره شوې ده.

په سپېڅلې پښتني مینه

صدیق الله بدر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې اثر اړتیاوې، نیمګړتیاوې او بریاوې

د ۱۳۷۳ل کال پر لړم میاشت ، چې پوهنتون د څووم ځل لپاره د پرله پسې جګړو له امله، له تجارت، جمهوریت، زرغونې لېسو، له پلان وزارت، کابل پولیتخنیک او د امام زمان له تکیه خانې څخه د خیرخانې مېنې په درېیمه برخه کې د سرور کاینات مسجد ته په مهاجرت مجبور شوی و، نو په همدې ترینګلي او جګړه ییز حالت کې د پوهنځي د هغه وخت د مشرتابه له خوا وپتېیل شوه، چې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي (پنځوسمه کلیزه) ونمانځل شي.

په همدې نیت ما ته هم بلنه راکړل شوه، چې د ادبیاتو پوهنځي د ټول ژوند په بهیر کې د دې پوهنځي د ځینو نامتو استادانو پر ادبي خدمتونو په ځانګړې ډول پر اثارو لیکنه وکړم. ما چې کله په دې باب د کتابونو پاڼې واړولې نو خدای(ج) شاهد دی، چې لیکنه وار په وار اوږدېدله. یو ځل بیا راته هغه اړتیا رادمخه شوه، چې موږ ورسره په پوهنځي کې د زده کړې پر وخت مخامخ وو. زموږ د تحصیل په وخت کې د محصلینو غټه ستونزه دا وه، چې هېڅ داسې کیلي موجود نه وه، چې د هغې په زور دې محصلین د ادبیاتو د لویې نړۍ ور پرانیزي او په دې لویې دنیا کې دې د خپل اند، ذوق او موخې نیلي وځغلوي.

هر چا چې به کومه وړه لیکنه هم کوله، نو اخځونو او کتابونو پسې به سرګردانه و، ان دا چې استادانو به په رسمي توګه سیمینار او کورنۍ دنده وروسپارله، بیا به هم د کتابونو په لټون او پیداکېدن کې پاتې راغلل، کله کله خبره تر دې بریده هم رسېدله چې استادان به هم د پوره اخځونو په ورکړه کې له ستونزو سره مخامخېدل.

دا ستونزه د پای لیکونو (مونوګرافونو) د لیکلو پر وخت لا ډېره څرګندېدله، فارغان به یو او بل ماخذ پسې لالهانده وو. څرنګه چې په پښتو ژبه کې د تېرو کلونو دمونوګرافونو بشپړ کتابښود او نومښود موجود نه و، نو داسې هم شوي چې یوه ټاکلې موضوع څو تنو فارغانو ته ورکړل شوې ده. د کتابونو او یا هم د اخځونو نشتوالي له کبله ځینو استادانو خپلو فارغانو ته ډېره ساده او بسیطه موضوع هم ټاکله، چې له آره په یو پایلیک لیکلو نه ارزي.

ځینې داسې اشخاص هم له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغېدل، چې په پای کې یې د (شلو) ادبي کتابونو نومونه هم په پرله پسې ډول اخیستلی نه شول، هغه چا چې له ادبیاتو سره یې پوره مینه لرله، د هغو لپاره هم دا امکان موجود نه و، چې په خپله ټاکلې ژانګه کې تېر شوي کارونه ترسترګو تېر او پر نورو کېدونکو باندې غور وکړي.

همدغو نیمګړتیاوو ما کې دا ولوله پیاوړې کړه، چې لږ تر لږه په دې برخه کې داسې یوه هڅه وکړم، چې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي ځانګړي ډول په پښتو ژانګه کې دغه تشه که پوره ډکه نه شي، نو د محصلینو یو څه اړتیا خو حل کړي.

لکه څنګه چې ددې رسالې له نامه څخه ښکاري په دې کتابګوټي کې هڅه شوې، چې د پښتو کتابونو پېژندنه وشي، خو ځای نیم په کې د ځینو لیکوالو د یو نیم فارسي کتاب یادونه هم راغلې. داسې ټاکل شوې وه، چې د یو بشپړ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتابښود په څېر به د هر کتاب څه ناڅه پوره پېژندنه راځي، خو د تخنیکي ستونزو او د ځینو تذکرو د نابشپړ ثبت په وجه دا هیله پوره نه شوه. ځینو ځایونو کې د کتاب د چاپ کلونه او خپرندوی ارګانونه هم پاتې شول. یوازې د لیکوالو په همهغې پېژندنې بسنه وشوه چې په ادبیاتو پوهنځي پورې اړه لري. څرنګه چې د ادبیاتو پوهنځي تراوسه پورې بېلابېل پړاوونه وهلي او بېلابېل نومونه یې غوره کړي، ځینې ځانګې یو وخت په ادبیاتو پوهنځي پورې تړلې، خو وروسته بیا خپلواک پوهنځي ورڅخه جوړ شوي، دلته هم د هغو د استادانو او نورو لیکوالو د هغو اثارو یادونه شوې، چې دوی د ادبیاتو له پوهنځي سره وخت ناوخت تړښت لرلی دی.

د یو شمېر هغو استادانو د یادون امکان هم میسر نه شو، چې په بېلابېلو وختونو کې یې په پوهنځي کې د استادۍ دنده سرته رسولې او اثار یې لیکلي، همدارنګه د ځینو هغو فارغانو یاد چې د اثارو خاوندان دي. دا ددې اثر بله نیمګړتیا ده. له علمي او د کتابښودنې له میتود سره سم هم د دې کتاب محتویات برابر شوي نه دي. یوازې د وخت اړتیا په پام کې نیول شوې ده او همدا ډول نورې ډېرې نیمګړتیاوې، خو د پښتو مل دی: ((تور توتان- له یاره قربان)) خو زه په دې خوښ یم، چې ما د خپل احساس بار تر دې دمه راورساوه، دعلمي نیمګړتیاوو د بشپړاوي لپاره نورو ته خپله هیله ورغځوم. خو له دې سره سره که زما دا نیمګړی زیار د پښتو ژبې او ادب مینانو، پالونکو په ځانګړي ډول د ادبیاتو پوهنځي د راتلونکو محصلینو د ګټې اخیستنې، د هغوی د ادبي کړاو په اسانۍ او نورو ادبي چارو کې په درد ولګي او له اړتیاوو یوه اړتیا پوره کړي، نو دا به زما ددې او هغې بلې نړۍ د روحي ارامتیا او ډاډ سبب شي.

په توله انساني او پښتني مینه

پوهیالی محمداسمعیل یون

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي لنډه تاریخچه

))د ژبو او ادبیاتو پوهنځی د ۱۳۲۳ل کال د لړم (عقرب) پر میاشت جوړ شو. پر دې وخت د ژبو او ادبیاتو پوهنځی ((د ادبیاتو فاکولته)) په نامه یادېده. دغه مهال په کابل پوهنتون کې یوازې درې پوهنځي (طب، حقوق او ساینس) جوړ شوي وو.

پر ۱۳۲۷ل کال ښځینه قشر ته هم ددې زمینه برابره شوه چې په ادبیاتو پوهنځي کې زده کړې وکړي. پر دې مهال دې برخې د نارینه وو له برخې څخه جلا او بېلې خپلې درسي چارې پرمخ وړلې.

پر ۱۳۲۹ل کال د ادبیاتو د فاکولتې د محصلینو شمېر تر (۸۰) تنو څخه زیات و، پر ۱۳٦٥ کال دا شمېر (۱٤۰۰) تنو ته ورسېده، پر ۱۳٥۹ کال د هغو کسانو لپاره چې د ورځې یې د ځینو ستونزو له کبله نه شول کولای درسي چارو ته حاضر شي، د ادبیاتو د شپې پوهنځی جوړ شو.))(1(

د ادبیاتو پوهنځي د جوړولو موخه دا وه، چې د هېواد ځوان نسل د فرهنګپالنې او فرهنګیالۍ په روحیه وروزي، د خپل هېواد له تاریخ او ثقافت څخه یې خبر کړي او په دې ډول د خپل هېواد له فرهنګ څخه بهرنیان او د هغو له فرهنګ او ژبو سره خپل هېوادوال اشنا کړي. له دې پرته د مسلکي ښوونکو روزنه او په بېلابېلو پوهنیزو او ادبي برخو کې د مسلکي کادرونو، څېړونکو او لیکوالو روزنه د پوهنځي بله موخه وه.

))د ۱۳٤۰ او ۱۳٤٤ کلونو ترمنځ د ژورنالیزم، الماني او فرانسوي ژبو څانګې هم په دې پوهنځي کې جوړې شوې. څرنګه چې پر دې وخت په ادبیاتو پوهنځي کې پر ژبو او ادبیاتو سربېره نور علوم، چې بشري علوم هم په کې شامل وو، تدریسېدل، نو پر ۱۳٤٤ لمریز کال ((د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي)) په نوم ونومول شو او پر ۱۳٥۸ل کال ((د ژبو او ادبیاتو پوهنځي)) په نوم یاد شو.

د ۱۳٥۲- ۱۳٦۲ ل کلونو په واټن کې په ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي کې یو لړ بدلونونه رامنځته شول، پر ۱۳٥۳ل کال کله چې د تعلیم او تربیې پوهنځی لغوه شو، نو د هغه پوهنځي د انګلیسي ژبې او ادبیاتو څانګه، د اجتماعي علومو ډیپارټمنټ، د تعلیم او تربیې ډیپارټمنټ او نور تشکیلات د ادبیاتو او بشري علومو په پوهنځي پورې وتړل شول او په دې ډول ددې پوهنځي علمي فعالیتونه نور هم زیات شول.

وروسته ډیپارټمنټونو او ځینو نورو څانګو زیاته پراختیا وکړه او ځینې ډیپارټمنټونه له دغه پوهنځي څخه بېل شول او د یوه ځانګړي پوهنځي بڼه یې غوره کړه.

پر ۱۳٥۸ل کال د ادبیاتو او بشري علومو له پوهنځي څخه د جغرافیې ډیپارټمنټ بېل او د علومو پوهنځي له جیولوژي اوسرولوژي ډیپارټمنټ سره یوځای شو او په ګډه یې له ځمکپوهنې څخه د ژورنالیزم، تاریخ او اجتماعي علومو ډیپارټمنټونه بېل او پر ۱۳٥۸ل کال یې د ((اجتماعي علومو پوهنځی)) جوړ کړ، وروسته پر ۱۳٦٥ل کال د تاریخ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فلسفې پوهنځي پر کار پیل وکړ، دغه راز د ۱۳٦۳ال کال د چنګاښ پر ۱۸مه نېټه د ښکلو هنرونو اختصاصي ډيپارټمنټونه له ژبو او ادبیاتو پوهنځي څخه بېل او ((د ښکلو هنرونو پوهنځي)) په نوم يې مستقل پوهنځی جوړ کړ).1(

تر ۱۳۷۰ال کاله پورې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په تشکیلاتي جوړښت کې (۹) ډيپارټمنټونه: (پښتو، دري، اوزبکي، روسي، هسپانوي، فرانسوي، الماني، عربي او انګليسي) موجود وو.

پښتو څانګه د ۱۳۳٥ال کال په وروستيو کې ((د فلسفې او ادبیاتو له څانګې څخه بېله او مستقله څانګه شوه)).

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د خپل عمر د (٥٠) کلونو په واټن کې په زرګونو علمي او کاډميک کادرونه ټولنې ته وړاندې کړي دي.

))یوازې په یوه لسیزه (٥٧-٦٧) کې په ادبیاتو پوهنځي کې (٤٥٩٢) تنه محصلین شامل شوي او (۱۷۱۷) تنه فارغ التحصیلان يې هېواد ته وړاندې کړي دي.

دلته به د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د فارغانو یو لښتليک (جدول) راوړو، چې د هغو فارغانو د څرنګوالي څرګندويي کوي:

د فراغت کال	د فارغانو شمېر
))۱۳۲۷ال کال لومړۍ دوره	۳ تنه
۱۳۲۸ال کال	۷ تنه
۱۳۲۹ال کال	۹ تنه
۱۳۳۰ال کال	۱۹ تنه
۱۳۳۱ال کال	۱٤ تنه
۱۳۳۲ال کال	۲۰ تنه
۱۳۳۳ال کال	۲٦ تنه
۱۳۳٤ال کال	۲٥ تنه
۱۳۳٥ال کال	۱٥ تنه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۳٦ال کال	۱۸ تنه
۱۳۳۷ال کال	۲۷ تنه
۱۳۳۸ال کال	٢٦ تنه
۱۳۳۹ال کال	۳۲ تنه
۱۳٤۰ال کال	۳۵ تنه
۱۳٤۱ال کال	٤۱ تنه
۱۳٤۲ال کال	٦۲ تنه
۱۳٤۳ال کال	٥٦ تنه
۱۳٤٤ال کال	٦۳ تنه
۱۳٤٥ال کال	٥۸ تنه
۱۳٤٦ال کال	۷۱ تنه
۱۳٤۷ال کال	۹٥ تنه
۱۳٤۸ال کال	۱٤۲تنه
۱۳٤۹ال کال	۱٤۳تنه
۱۳٥۰ال کال	۷۱ تنه
۱۳٥۱ال کال	٦۷ تنه
۱۳٥۲ال کال	۷۷ تنه
۱۳٥۳ال کال	۱٥۸ تنه
۱۳٥٤ال کال	۱٤٤ تنه
۱۳٥٥ال کال	۲٥٦ تنه
۱۳٥٦ال کال	۱٦۷ تنه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۵۷ل کال	۲۳۵ تنه
۱۳۵۸ل کال	۱۸٤ تنه
۱۳۵۹ل کال	۱۲۸ تنه
۱۳٦۰ل کال	۱۵۵ تنه
۱۳٦۱ل کال	۱٤۹ تنه
۱۳٦۲ل کال	۱۸٤ تنه)1(
۱۳٦۳ل کال	۱۲۰ تنه
۱۳٦٤ل کال	۸۸ تنه
۱۳٦۵ل کال	۱٦٤ تنه
۱۳٦٦ل کال	۱٤٤ تنه
۱۳٦۷ل کال	۹۱ تنه
۱۳٦۸ل کال	۱۵۲ تنه
۱۳٦۹ل کال	۱۱۹ تنه
۱۳۷۰ل کال	۱۸۵ تنه
۱۳۷۱ل کال	؟
۱۳۷۲ل کال	؟
۱۳۷۳ل کال *	؟

((پر ۱۳٦۷ل کال د ادبیاتو پوهنځي د استادانو شمېر (۱۳٦) تنه ته رسېده، چې له هغې جملې څخه (۱۰) تنه د دوکتورا د درجې لرونکي، (٤۵) تنه د ماسترۍ درجې لرونکي او پاتې يې ليسانس و))(۱)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳٦۳ل کال په دویمه نیمایي کې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په پښتو او دري څانګو کې د ماسټرۍ پروګرام پیل شو، چې د یو څو دورو تر فراغت وروسته دا پروګرام له ځنډ سره مخامخ شو. پښتو، دري او روسي څانګو د یو ټاکلي وخت په جریان کې د ماسټرۍ پروګرام پر مخ وړی دی.

تر ۱۳۷۰ ل کال پورې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په منځني ډول هر کال (٦۰) تنه فارغان ټولنې ته وړاندې کړي دي.

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي له ۱۳۵۸ل کال څخه تر ۱۳٦۵ کاله پورې پر مستقلو کتابونو سربېره د لیسانس دورې لپاره (۱۷۰) عنوانه لکچرنوټونه چاپ او خپاره کړي دي، دغه راز د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د خپل (۵۰) کلن فعالیت په بهیر کې یو شمېر بهرني محصلین هم روزلي، دا محصلین اکثراً له بهر څخه د پښتو او دري ژبو د زده کړې په خاطر راتلل، هغو بهرنیانو چې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي په پښتو څانګه کې زده کړې کړي دادي:

ګڼه	نوم	په پوهنځي کې د شاملېدو نېټه	ملت	څانګه
۱	عارف عثمانوف	۱۳۳۷ل کال	ازبک-شوروي	پښتو
۲	حسن الشیخ	//	مصري	//
۳	فنګ ګواتای	۱۳۳۸ل کال	چینایي	//
٤	وانګ خوخای	//	//	//
۵	تونګ شن یانګ	//	//	//
٦	چن مین	//	//	//
۷	تولی کن	//	//	//
۸	چي ده ون خای	//	//	//
۹	تاکشی کتو فوجي	۱۳۳۸ل کال	جاپانی	پښتو
۱۰	دلترفل فیشرارکیالوجسات لاوس	//	>المانی	//
۱۱	نواته	۱۳۳۹ل کال	جاپانی	//
۱۲	عبدالرحیم	۱۳٤۰ل کال	شوروي	//
۱۳	بیک مراد	//	//	//
۱٤	پریت پتنګهـ کتیوریا	۱۳٤۳ل کال	هندي	//
۱۵	مګنی ګراس نیید	۱۳٤٤	امریکایي	//
۱٦	لین چانګ پاو	//	چینایي	//

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٧	شنگ توشینگ	//	//	//
١٨	موتی فو	//	//	//
١٩	توسترلایس راس موسنت	//	ډنمارکی	//
٢٠	مسن راسه مارکو ویس	١٣٤٥ال کال	یوگوسلاويايي	//
٢١	هرلندنا ایالایز	١٣٤٦ال کال	امريکايي	//
٢٢	جي پل کوپریت لویز	//	//	//
٢٣	سموت پتریسا	//	انگلنډی	//
٢٤	جني کانیوا	//	شوروي	//
٢٥	چي پوسو روزبا	//	//	//
٢٦	کارنیکوف	//	//	//
٢٧	میرزاگیروا	١٣٤٦ال کال	//	//
٢٨	کرولیف	//	//	//
٢٩	میکولویچ ترنول ولیکی	//	//	//
٣٠	ولادیمیر کولویویچ دوکوف	//	//	//
٣١	نانچینکو	//	//	//
٣٢	یارکو	//	//	//
٣٣	اسپرنابلینا	//	//	//
٣٤	د- ن چیوا	١٣٤٧ال کال	بلغاريايي	//
٣٥	جناسولیتر	//	چلکوسلواکیايي	//
٣٦	پخلیناتاتانیانیکو لینا	١٣٤٩ال کال	شوروي	//
٣٧	میکرون حرگالینا چولیا	//	بلغاريايي	//
٣٨	گولد یکرویز	//	امريکايي	//
٣٩	مگنی گوردن کی	//	//	//
٤٠	عضاف السيد زيران	١٣٥١	مصري	//
٤١	کونیکن اینا ماروتا	//	فنلندي	//
٤٢	انترابرت ستی چن ارتر	//	برتانيايي	//
٤٣	اینابما ریاتا	//	فنلنډي	//
٤٤	ماریاتا	١٣٥٢ال کال	بلغاريايي	//
٤٥	الین	١٣٥٢ال کال	بلغاريايي	//

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٦	برناردس کنگه	۱۳٥٤ل کال	بلغاریایي	//
٤٧	گنرین ای نوراس	۱۳٥۲ل کال	امریکایي	//
٤٨	رونالد چترنگی	//	کاناډایي	//
٤٩	ماریاششتز	//	کاناډایي	//
٥٠	اسکره شنیده	۱۳٥۲ل کال	امریکایي	//
٥١	فلپ هرزیج	//	//	//
٥۲	وپر اپاستواله	//	//	//
٥۳	وزیلا زخاراوایا	//	بلغاریایي	//
٥٤	کارتیرو	//	برازیلی	//
٥٥	یادویکه	۱۳٥۳ل کال	پولنډی	//
٥٦	برنارد گنگ	۱۳٥٥ل کال	برتیانیایي (1)	//

(1) اسدالله حبیب: د اجتماعي علومو مجله، کابل پوهنتون، ۱۳٦٥ل کال، (۱-۱۸ مخونه)

(1)پوهنتون کابل در ده سال اخیر، ۱۳٦۷ل کال، کابل پوهنتون، ۱۲-۱٤ مخونه.

(1)پوهاند عبدالرزاق زهیر، پوهنځی ادبیات در (٤۰) سال اخیر، ۱۳٦٤ل کال، ۳۰-۳۱ مخونه.

(۱) پوهنتون کابل در ده سال اخیر، ۱۳٦۷ل کال، کابل پوهنتون، ۱۲-۱٤ مخونه.

-*۱۳۷۱-۱۳۷۳کلونو کې د جګړو له امله د پوهنځي د فارغانو شمېر دقیق معلوم نه دی.

(1)پوهنځی ادبیات در چهل سال اخیر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژبو او ادبیاتو پوهنځي چاپ کړي کتابونه

له ۱۳۲۳-۱۳۷۰ ل کاله پورې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي له خوا یو زیات شمېر علمي، ادبي او هنري غونډې او سیمینارونه جوړ شوي، دغه راز د ادبیاتو پوهنځي له خوا یو شمېر علمي موضوعات تحقیق او څېړل شوي او یو لړ کتابونه خپاره شوي، چې موږ به دلته ددې ډول اثارو نوමونه واخلو:

۱ -د پشه یانو شفاهي ادبیات.

۲ -په افغاني ټولنو کې د ښځو اجتماعي وضع.

۳ -انگېرنې، کرکې او کړنې: زېورالدین زېور او سپوږمۍ نوري، ۱۳۴٦ل کال چاپ.

٤ -د خوشال د کلیاتو انساني قاموس.

٥ -پښتو ویي پوهنه؛ مجاور احمدزیار، ۱۳٥۷ل کال چاپ.

٦ -پښتو پښویه (گرامر)، مجاوراحمد زیار، ۱۳٦۲لمریز کال چاپ.

۷ -د غلام محی الدین افغان افکار او اثار، ۱۳٦۲ل کال چاپ.

۸ -د پښتو ادبیاتو تاریخ (دویم ټولگي لپاره)، ډاکټر زېورالدین زېور، ۱۳٥۸ل کال.

۹ -د پښتو ادبیاتو تاریخ (درېیم ټولگي لپاره)، ډاکټر زېورالدین زېور، ۱۳٦۸ل کال چاپ.

۱۰ -د پښتو ادبیاتو اوسنۍ دوره، (درېیم ټولگي لپاره)، ډاکټر زېورالدین زېور، ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۱۱ -اوسني ادبیات، ډاکټر زېورالدین زېور، ۱۳٦۱ل کال.

۱۲ -د پښتو اصطلاحي قاموس، ډاکټر زېورالدین زېور، ۱۳٦۱ل کال چاپ.

۱۳ -د پښتو گرامر، زرغونه زېور، ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۱٤ -د پښتو نحو، زرغونه زېور، ۱۳٦٦ل کال چاپ.

۱٥ -د پټې خزانې فرهنگ، پوهاند عبدالشکور رشاد.

۱٦ -د پښتو ادبي سبکونه،

۱۷ -د پښتو ادبیاتو تاریخ، لومړی ټوک، پوهاند حبیبي، ۱۳٥٤ل کال چاپ.

۱۸ -د گولډ شتیت پښتو فرهنگ، پوهاند رشاد، ۱۳٥٦ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٩ -د جبر او اختيار ډيالکټيک، پوهاند مجروح ، ١٣٥٦ل کال چاپ.

٢٠ -ژبنی څېړنې، پوهندوی شاکر.

٢١ -د وږمې مجلې د تاريخي مضامينو فهرست، تدوين لامان مراد.

٢٢ -تاريخي پېښې، عبدالروف بېنوا.

٢٣ -پښتو متون، لومړی ټوک، عبدالرزاق زهير.

٢٤ -پښتو متون، دويم ټوک، عبدالرزاق زهير.

٢٥ -د بايزيد روښان خيرالبيان.

٢٦ -پښتو مصادر، محمداعظم ايازی.

٢٧ -انشا او پښتو ادب، پاينده محمد زهير.

٢٩ -د تاريخ په باره کې، محمد حسن ضمير ساپی.

٣٠ -د پښتو ګرامر، هربرت پنزل، د محمد رحيم الهام ژباړه.

٣١ -خلاصة المريدن، شمس الدين کاکړ، د پوهنوال ميرحسين شاه اهتمام او مقدمه.

٣٢ -د افغان ياد

٣٣ -د خلکو تجربې

٣٤ -د غرونو څوکې، عبدالکريم پتنګ.

٣٥ -پښتو نوی مصدر.

٣٦ -نوموړکي مورخين، پوهاند حبيبي

٣٧ -فوايد فقيرالله.

٣٨ -د ميا فقيرالله پېژند ليک.

٣٩ -اسماء الحسنی.

د ژبو او ادبياتو پوهنځي پر پښتو کتابونو سربېره د وږمې مجله هم په پښتو ژبه تر ١٣٣٦ل کال راهيسې بيا تر شپېتمو کلونو پورې خپره کړې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

((د وړمې مجلې لومړۍ ګڼه د ۱۳۳٦کال د تلې پر میاشت چاپ شوه)) (1). همدغه راز دغه پوهنځي د علمي، ادبي او هنري مسایلو په باب په لسګونو سیمینارونه جوړ کړي او یو زیات شمېر لکچرنوټونه او نور درسي مواد یې چاپ او خپاره کړي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استادان او د هغوی کتابونه

۱ -پوهاند عبدالحی حبیبي:

لوی استاد پوهاند عبدالحی حبیبي زموږ د هېواد د معاصر فرهنګ او ادب د لویو خدمتګارانو له جملې څخه دی. استاد له یوې خوا د هېواد د فرهنګ د پرمختګ او زرغونتیا لپاره ګڼ شمېر اثار ولیکل او له بلې خوا یې د فرهنګي او علمي مرکزونو په جوړولو کې هم کارنده ونډه واخیستله، استاد د یو شمېر نورو فرهنګي بنسټونو ترڅنګ د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د رغښت په کار کې هم خپلې هلې ځلې نه دي سپمولي او د هېواد ددغه فرهنګي بنسټ په جوړښت او فعالیت کې یې ستړیاوې ګاللي دي. استاد پر ۱۳۲۳ل کال (د ژبو او ادبیاتو پوهنځی د تاسیس له کال څخه) تر ۱۳۲۵ل کال پورې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د رئیس په توګه پاتې شوی)1 (((او تر دې وروسته یې هم پر بېلابېلو وختونو د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو او دري ژبو او ادبیاتو استاد پاتې شوی دی.

تراوسه پورې د هېواد په دننه او بهر کې د استاد تر (۱۰۰)زیات ادبي او علمي اثار چاپ شوي دي، د استاد زیات اثار په دري ژبه خپاره شوي دي او یو شمېر یې هم په عربي او اردو ژبو خپاره شوي دي.

څرنګه چې موږ دلته د پښتو اثارو کتابښود ترتیبوو، نو دلته به د استاد د هغو کتابونو نومونه واخلو، چې په پښتو ژبه لیکل شوي او پر بېلابېلو وختونو خپاره شوي دي.

))۱ -د خوشال ختټک مرغلرې (د خوشال خټک کلیات) سمون مقابله، تعلیقات او مقدمه، کندهار، ۱۳۱٦ل کال چاپ.

۲ -د عبدالقادر خټک دېوان؛ سمون، مقابله، تعلیقات او مقدمه، کندهار، ۱۳۳۷ل کال چاپ.

۳ -پښتو او پښتونواله: کندهار، ۱۳۳۷ل کال چاپ.

٤ -پسرلنۍ سندره، پښتو منظومه: کندهار، ۱۳۱۷ل کال چاپ.

۵ -د احمدشاه بابا دېوان: سمون، مقابله او مقدمه، کابل، ۱۳۲۲ل کال چاپ.

٦ -پټه خزانه: تصحیح، تعلیق او دري ترجمه، کابل، ۱۳۲۲ ل کال چاپ، تهران، ۱۳٤۰ل کال چاپ، کابل، ۱۳۵٤ درېیم چاپ، کابل، ۱۳۵۷ل کال څلورم چاپ، کابل پوهنتون.

۷ -د پښتو ادبیاتو تاریخ لومړی ټوک.

۸ -د پښتو ادبیاتو تاریخ دویم ټوک، کابل ۱۳۲٤ل کال چاپ.

۹ -پښتانه شعرا لومړی ټوک؛ کابل، ۱۳۲۰ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰ -د پښتو ادبياتو تاريخ: د ادبياتو پوهنځي د درېيم ټولګي لپاره، ۱۳٤۷ ل کال چاپ.

۱۱ -د افغانستان پېښليک (کرونولوجي)) کابل، ۱۳۵۳ل کال چاپ.

۱۲ -د پښتو ادبياتو تاريخ: د ادبياتو پوهنځي د څلورم ټولګي لپاره، ۱۳٤۷ل کال چاپ.

۱۳ -د البيروني کتابښود: کابل ۱۳۵۲ل کال چاپ.

۱٤ -په اوسني پښتو شعر کې د ژوند څپې: کابل ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۱۵ -پير روښان، د خيرالبيان مقدمه: کابل ۱۳۵۳ل کال چاپ.

۱٦ -د پښتو ادب په تاريخ کې قصيده: کابل ۱۳۵۷ل کال چاپ.

۱۷ -پښتو د تاريخ او لغت په رڼا کې: کابل ۱۳٤۷ل کال.

۱۸ -د پښتو ژبې او ادب موقف د مرکزي اسيا د خلکو په تمدونونو کې: (په پښتو او انګليسي) ژبه خپور شوی، کابل، ۱۳۵٦ل کال چاپ.

۱۹ -د شيخ الاسلام عبدالله انصاري سيرت او شخصيت: کابل ۱۳٤۱ل کال چاپ.

۲۰ -د خوشال سواتنامه: مقدمه او تعليقات، کابل ۱۳۵۸ل کال چاپ.

۲۱ -د امير علي شېر فکري او سياسي شخصيت: کابل ۱۳٦۰ ل کال چاپ.

۲۲ -پښتو نثر ته کره کتنې: کابل، ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۲۳ -اسماني نغمې او لاهوتي سرودونه: کابل ۱۳٦۱ل کال چاپ.

۲٤ -تذکرة الاولیا، کابل ۱۳٦۲ل کال چاپ.))(1(

دغه راز د استاد حبيبي يو شمېر نورې ليکنې د هېواد په بېلابېلو خپرنيو ارګانونو کې لکه: وږمه، کابل، عرفان مجلو، زېرې، ازاد افغانستان جريدو او ځينو نورو خپرونو کې خپرې شوې دي او هم يې د يو شمېر ليکوالو پر ادبي، تاريخي او نورو اثارو ليکنې، حاشيې، تعليقات او سريزې ليکلې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ -غلام جیلاني جلالي:

نوموړی هم د هېواد د ملي فرهنګ له لویو خدمتګارانو څخه و، پر خپل وخت یې یو زیات شمېر اثار لیکلي، د اثارو زیاته برخه یې په پارسي ژبه لیکلې، خو په پښتو ژبه کې یې هم د یادونې وړ اثار لیکلي دي. نوموړی ((پر۱۳۲۵ل کال په ادبیاتو پوهنځي او منځني دارالمعلمین کې د پښتو او دري ژبو استاد پاتې شوی دی (۱).)) دا دی دلته ددغه استاد د پښتو اثارو یادونه کوو:

))۱-د مصر مختصر تاریخ له ۵۰۰ ق م څخه تراوسه: د کابل کالنۍ ۳ ګڼه کې چاپ شوی دی.

۲ -د اولي اعدادي تاریخ، ناچاپ.

۳ -د افغانستان د طبیعي جغرافیې په باب یوه رساله: د ۱۳۱۳ل کال د کابل کالنۍ چاپ.

٤ -د پنځم ټولګي حساب: د پوهنې د وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۵ -د پښتو ادبیاتو اجمالي تاریخ: ۳ ټوک (اریانا دایرة المعارف) کې پر ۱۳۳۷ کال چاپ شوی دی.

٦ -د پښتو ځانتنۍ ادب او موسیقي: پر ۱۳٦۰ل کال چاپ شوی دی.

۷ -د اندلس مدنیت: د پوهنې وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۸ -د پښتو ملي ادب او موسیقي: ناچاپ.

۹ -د علم صوت رساله: په کابل مجله کې خپره شوې ده.(۲)((

۳ -استاد ګل پاچا الفت:

استاد ګل پاچا الفت ((پر ۱۳۳۵ ل کال په لومړۍ رتبه د پښتو ټولنې رئیس شو او د پوهنې (ښوونې او روزنې) وزارت د عالي شورا په غړیتوب ومنل شو، همدارنګه د کابل پوهنتون د حقوقو او ادبیاتو پوهنځیو د پښتو استادي هم ورپه غاړه شوه.(۱))) د استاد الفت اثار په دې ډول دي:

))۱-د پسرلي نغمه: د شعرونو لومړۍ مجموعه، ۱۳۲۰ل کال چاپ.

۲ -ښه لمسون: د شعرونو دویمه مجموعه، چې د هغه په خپل لیک ملي ارشیف کې خوندي ده.

۳ -عالي افکار: د شعرونو دریېمه مجموعه، د ننګرهار مطبعه، ۱۳۲۷ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤ -د ازادۍ پیغام: د شعرونو څلورمه مجموعه، کابل افیسټ چاپ.

٥ -غوره اشعار: د شعرونو پنځمه مجموعه، کابل، ١٣٤١ل کال چاپ.

٦ -د زړه وینا: د شعرونو شپږمه مجموعه، کابل، ١٣٤١ل کال چاپ.

٧ -بله ډیوه: د نثرونو لومړنۍ مجموعه، د پښتو قرائت درسي مرستیال مجموعه، کابل، ١٣٢٠ل کال.

٨ -نوی سبک او نوی ادب: د هنري نثرونو دویمه مجموعه، کابل چاپ.

٩ -غوره نثرونه: د ادبي نثرونو درېیمه او بشپړه مجموعه، کابل، ١٣٣٦ل کال چاپ.

١٠ -څه لیکل یا لیک پوهه: څېړنه، ننګرهار مطبعه، ١٣٣٨ل کال چاپ.

١١ -املا او انشاء: څېړنه، کابل ١٣٣٨ ل کال چاپ.

١٢ -لیکوالي، (املا اوانشاء: کابل، ١٣٣٩ ل کال چاپ.

١٣ -لغوي څېړنه: کابل ١٣٢١ل کال.

١٤ -پښتو سندرې: څېړنه، کابل، ١٣٢٥ل کال.

١٥ -ملي قهرمان: (د خوشال خټک په باره کې)، کابل ١٣٤٤ل کال چاپ.

١٦ -منطق: علمي اثر، کابل، ١٣٣٥ ل کال.

١٧ -پښتو کلي پنځم جلد، لومړی ټوک: درسي، کابل، ١٣٢١ل کال.

١٨ -پښتو کلي پنځم جلد، دویم ټوک: درسي، کابل، ١٣٢١ل کال چاپ.

١٩ -لوړ خیالونه او ژور فکرونه: د ادبي نثرونو ترجمه، کابل ١٣٣٥ل کال.

٢٠ -احمدشاه بابا: له دري نه پښتو ته ترجمه، کابل مجله، ١٣٢٣ل کال.

٢١ -نوی څرک: (د پښتو لغاتو مقایسه له نورو ژبو سره).

٢٢ -څه ګورم او څه اورم؟

٢٣ -اجتماعي نظریات: په پېښور کې چاپ شوی دی.

٢٤ -د ټولنې علم: (ترجمه)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵ -د موفقيت لار: (ترجمه)) 1(

۲٦ -اسلام او د اسلام نقش د فرد او جامعې په جوړولو کې: پر ۱۳۵۸ل کال په لاهور کې چاپ شوی دی.

۲۷ -د استاد الفت نثري کليات: پر ۱۳۷۰ل کال په کابل کې چاپ شوی دی.

٤ -استاد عبدالروف بېنوا:

استاد عبدالروف بېنوا هم يوه موده د ادبياتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی.

پښتو اثار يې دادي:

۱ -پښتو کلي: څلورم جلد، لومړی ټوک، ۱۳۲۰ل کال، پښتو ټولنه.

۲ -پردیس: د علامه اقبال د ((مسافر)) نومي منظوم کتاب، په پښتو نظم ترجمه ده، پر ۱۳۲۱ ل کال په انيس ورځپاڼه کې خپره شوې ده.

۳ -پښتو د شاهانو په دربار کې: (رساله)، ۱۳۲۲ل کال، کابل کالنۍ.

٤ -پښتنې مېرمنې: (تذکره) ۱۳۲۳ل کال، د مطبوعاتو رياست.

۵ -د هوتکو په دوره کې پښتو: (رساله)، ۱۳۲٤ل کال، کابل مجله کې خپره شوې ده.

٦ -ميرويس نيکه: ۱۳۲۵ل کال، پښتو ټولنه.

۷ -اريايي، فارسي، پښتو مرثيې او وېرنې: تحقيقي رساله، ۲٦-۱۳۲۵ کلونه، کابل کالنۍ.

۸ -د غنمو وږی: تاريخي منظومه رساله ده، په دې رساله کې د احمد شا بابا د جلوس د ورځې منتظره ترسيم شوې ده، ۱۳۲۵ل کال چاپ.

۹ -د پيرمحمد کاکړ د دېوان تدوين، تصحيح او مقابله، ۱۳۲۵ل کال پښتو ټولنه.

۱۰ -ادبي فنون: دا کتاب پر ۱۳۲٦ل کال د پښتو ټولنې له خوا چاپ شوی دی او دا لاندې ادبي فنون يې په پښتو بيان کړي او په پښتو کې يې تطبيق کړي دي: معاني بيان، بديع، عروض، قافيه، خطابه او د ليکنې اصول، دا کتاب دهغو درسونو مجموعه ده، چې استاد بېنوا د ادبياتو پوهنځي دافتتاح پر لومړي کال د هغه پوهنځي لومړي ټولګي ته ورښودلي وو.

۱۱ -ويښ زلميان: ۱۳٦٦ل کال پښتو ټولنه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ -د ډارمستتر پښتو څېړنې: دا کتاب فرانسوي مشهور ليکوال او مستشرق جيمس ډارمستتر، په فرانسوي ژبه ليکلی، ښاغلی سيدقاسم رښتيا په پارسي ترجمه کړی او استاد حبيبي او استاد بېنوا په پښتو ترجمه کړی دی، پر ۱۳٤٦ل کال د پښتو ټولنې له خواچاپ شوی دی.

۱۳ -د رحمان بابا د دېوان تدوين، تصحيح او مقابله، وړه جيبي قطع، ۱۳۲۸ل کال چاپ.

۱٤ -خوشال خټک څه وايي؟ يو وار په هند کې چاپ شوی او دويم ځل پر ۱۳۲۹ل کال د مطبوعاتو دمستقل رياست له خوا چاپ شوی دی.

۱۵ -پښتونستان: ۱۳۳۰ل کال، د مطبوعاتو مستقل رياست.

۱٦ -د کاظم خان شيدا د دېوان تدوين، تصحيح او مقابله، ۱۳۳۳ل کال، پښتو ټولنه.

۱۷ -پرېشانه افکار: د شعرونو مجموعه، ۱۳۳۵ل کال، د کابل راډيو نشراتي څانگه.

۱۸ -گيتانجلي: د رابندرنات ټاگور اثر، پښتو ترجمه، ۱۳۳٦ل کال، د کابل راډيو نشراتي څانگه.

۱۹ -لنډۍ: يو شمېر پښتو منتخبې لنډۍ له پارسي او انگرېزي ترجمې سره، انگرېزي ترجمه يې ښاغلي شريقي کړې ده، دغه ترجمه له ښو رنگه تابلوگانو سره پر ۱۳۳۷ کال د کابل راډيو له خوا چاپ شوې ده.

۲۰ -خوشال او پسرلی: پر ۱۳۳۷ل کال د کابل راډيو د پښتون ږغ مجلې له خوا چاپ شوې ده.

۲۱ -د زړه خواله: ادبي نثرونه، پر ۱۳۳۸ل کال په اصلاح ورځپاڼه کې خپاره شوي او هم د يومستقل اثر په توگه چاپ شوي دي.

۲۲ -پښتو قرائت: د لسم ټولگي لپاره، ۱۳۳۹ل کال چاپ.

۲۳ -زوړ گنهکار: ۱۳۳٦ل کال چاپ.

۲٤ -اشتباه: (ډرامه)

۲۵ -اوسني ليکوال، لومړی ټوک، ۱۳٤۰ل کال، د مطبوعاتو مستقل رياست.

۲٦ -اوسني ليکوال، دويم ټوک ، د مطبوعاتو مستقل رياست.

۲۷ -اوسني ليکوال، دريم ټوک، ۱۳٤٦ل کال، د پښتو د تعميم او انکشاف لوی مديريت)1.(

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٥ -قيام الدين خادم:

استاد قيام الدين خادم هم د يوې مودې لپاره په ادبياتو پوهنځي کې تدريس کړی دی، اثار يې دادي:

چاپ شوي اثار:

١ -معلم پښتو: د کندهار چاپ.

٢ -پښتو کلی: ١-٤ ټوکونه (له مګرو سره).

٣ -د کوچنيانو اخلاقي پالنه: (ترجمه)

٤ -نوی ژوندون: (د ادبي نثرونو مجموعه)

٥ -پښتونولي: (د پښتو دودونه او اخلاق).

٦ -بايزيد روښان: (تاريخي، تحقيقي رساله)

٧ -د شريف سرګذشت: (له اردو نه ترجمه شوی ناول)

٨ -د مرغلرو امېل: (د شعرونو لومړی مجموعه)

٩ -څاروان: (د شعرونو دويمه مجموعه)

١٠ -خيالي دنيا: (د ادبي نثرونو دويمه مجموعه)

١١ -نبوغ او عبقريت: (اجتماعي فلسفي څېړنه)

١٢ -نوې رڼا: (د مقالو مجموعه)

١٣ -د پښتو ننني ليکوال: تذکره پر ١٣١٧ او ١٣١٨ل کال په کابل کالنۍ کې چاپ شوې ده.

١٤ -د پښتو د تاريخ يوه سره پاڼه.

١٥ -د خوشال او رحمان موازنه.

١٦ -مکارم الاخلاق: (له عربي څخه ترجمه)

١٨ -پښتانه شعرا: د لومړي او دويم ټوک ځينې برخې.

١٩ -پارسيان څوک وو؟: (تاريخي څېړنه)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰ -په تذکرة الاولیا تبصره.

۲۱ -کوشانیان څوک وو؟: (تاریخي څېړنه).

۲۲ -د بابا نصیحت نامه: (منظومه).

۲۳ -سیدکمال او ببوجانه: (داستان).

۲٤ -د پښتو پټۍ: (د پښتو الف بې په باره کې).

۲٥ -لوی اصحابان: (مذهبي تاریخ او سیره).

۲٦ -نشنیلیزم او انتر نشنلیزم: (ملیت او بین الملیت).

۲۷ -افغاني حکومت.

۲۸ -د پښتو نثر تاریخي تطورات او د نثر لیکونکو تذکره: کابل کالنۍ ۱۳۱۹-۱۳۲۰ کلونه.

۲۹ -معیاري پښتو.

۳۰ -لرغوني پښتانه قومونه.

۳۱ -پښتو قرائت د دویم ټولګي لپاره.

۳۲ -پښتو قرائت د درېیم ټولګي لپاره.

ناچاپ اثار:

۱ -د پښتونخوا قیصې.

۲ -مکالمات.

۳ -عزیزه حب خیر.

٤ -سورګل.

٥ -کانفرانسونه.

٦ -کره پښتو.

۷ -پښتو زده کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ -نصوص الحکم.

۹ -د پښتو شاعري.

۱۰ -پښتو په غربي ليکدود.

۱۱ -پښتني پور.

۱۲ -پېږی او پښتانه.

۱۳ -د پښتنو قامولي.

۱٤ -غوره سندرې.

۱۵ -د پښتو مشاعرې.

۱٦ -اينده پښتنو ته.

۱۷ -د تنقيد حق.

۱۸ -ساتلې خزانې

۱۹ -د پښتو ولسي ادب.

۲۰ -د شعرونو درېيمه مجموعه.

۲۱ -د ادبي نثرونو مجموعه

۲۲ -د داستانونو مجموعه

۲۳ -مجلسي شاعران.

او نور)...1(

٦ -پوهاند صديق الله رښتين:

پوهاند صديق الله رښتين د پښتو ادب يو لوی خدمتگار اوعالم دی. رښتين صاحب زياته موده د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانگې استاد پاتې شوی او زموږ د ځوان نسل د روزنې لپاره يې د يادونې وړ هلې ځلې کړې دي. د استاد رښتين اثار په دې ډول دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١ -پښتانه شعرا: دويم ټوک.

٢ -پښتو کلي لومړی ليار ښوونکی.

٣ -پښتو کلي شپږم سمستر

٤ -د پښتو ادب تاريخ.

٥ -پښتو اشتقاقونه او ترکيبونه.

٦ -د پښتو لومړی گرامر (فارسي)

٧ -نوی ژوند: (د پښتونستان په باره کې)

٨ -د پښتنو مجاهدې: (تاريخي اثر)

٩ -د مومند عبدالحميد ديوان.

١٠ -د پښتو قيصې.

١١ -پښتونيار.

١٢ -د ميوند هنداره: (ژباړه)

١٣ -دهند سفر.

١٤ -د خوشال خټک بازنامه.

١٥ -دمعارف د دويم او درېيمو ټولگيو قرائت.

١٦ -د معارف د شپږم ټولگي دينيات.

١٧ -د پښتونستان واقعات: (رساله).

١٨ -پښتو ادبيات: (رساله)

١٩ -پښتو نثر.

٢٠ -د پښتو ادب درې مشهورې کورنۍ.

٢١ -د پښتو او سانسکريت نژدېوالی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲ -پښتو ژبښودنه.

۲۳ -نومیالي شاعران.

۲٤ -ادبي اوتاریخي سمونې.

۲٥ -ګرامري اصطلاحات.

۲٦ -دیني هنداره: (له عربي نه ژباړه)

۲۷ -د خوشال طب نامه: (چاپونه،کتنه او سمونه)

۲۸ -د حمید نیرنګ عشق: (چاپونه، کتنه او سمونه).

۲۹ -د میا شرف عروض: (چاپونه، کتنه او سمونه).

۳۰ -پښتنې مېرمنې: (ډرامه، ناچاپ).

۳۱ -د ژوند وظیفې: (ترجمه، ناچاپ)

۳۲ -ځلاندې پلوشې: (ترجمه، ناچاپ).

۳۳ -د پښتو اشعارو قسمونه: ناچاپ

۳٤ -پښتو څېړنه: ناچاپ

۳٥ -د ننګرهار او قطغن سفر: ناچاپ

۳٦ -د پښتونستان مقالې: ناچاپ

۳۷ -د معارف د دویم ټولګي پښتو قرائت: ناچاپ.

۳۸ -د ژوند سندره: ناچاپ

۳۹ -د مصر سفر: ناچاپ.

٤۰ -د شوروي اتحاد سفر: ناچاپ.

٤۱ -د قلمي نسخو د څېړنې لار: ناچاپ

٤۲ -پښتو پېژندنه: ناچاپ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۳ -روښان ستوري: ناچاپ

٤٤ -سبک پېژندنه: ناچاپ

٤٥ -د هېواد ننداري: ناچاپ

٤٦ -نوميالي پوهان: ناچاپ

٤٧ -پښتني لارښود: ناچاپ

٤٨ -د هند کتابخانې: ناچاپ

٤٩ -د پښتو قلمي نسخې: ناچاپ

٥٠ -د مهتمم پېژندنه: ناچاپ

٥١ -د خپلواکۍ هڅې: ناچاپ

٥٢ -د پښتو تاريخي څېړنه: ناچاپ

٥٣ -تاريخي ليکونه: ناچاپ

٥٤ -د فکر پلوشې: ناچاپ

٥٥ -د شعرونو مجموعه: ناچاپ

٥٦ -پښتو ګرامر: ناچاپ، دوه ټوکه کې.

٥٧ -خوږه وږمه: ناچاپ

٥٨ -نړۍ وال کنفرانسونه: ناچاپ

٥٩ -رنګارنګ ګلونه: ناچاپ

٦٠ -د پښتو نثر هنداره: چاپ(.1)

۷ -اکاډميسين پوهاند عبدالشکور رشاد:

استاد عبدالشکور رشاد د هېواد له نوميالیو پوهانو څخه يو پوه دی. ډېره موده د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې د استاد په توګه پاتې شوی دی او زموږ د اوسني ادبي بهير زيات ليکوال د استاد له پوهنيزو وړانګو څخه برخمن شوي دي. دا دی دلته د استاد د پښتو اثارو يادونه کوو:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

))۱-لودي پښتانه: پښتو ټولنه، ۱۳۳٦ کال چاپ.

۲ -د تولستوي درې نکلونه: ژباړه، د هېواد ورځپاڼې له خوا پر ۱۳۳۹ کال کې چاپ.

۳ -د زړه وينې: شعرونه، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

٤ -د بېلتون غږ: ناچاپ.

٥ -لاله: ناچاپ

٦ -روڼې اوښکې: ناچاپ

۷ -ملحد شاهي او ملاشاهي: شعرونه، ناچاپ.

۸ -پښتو قرائت: د (۱۱) ټولګي لپاره، د ښوونې او روزنې وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۹ -پښتو قرائت: د (۱۲) ټولګي لپاره، د ښوونې او روزنې وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۱۰ -د احمدشاه بابا د شهنامې تحشيه او تعليق.

۱۱ -د قيصه خوانۍ خونړۍ پېښه: د سرحدونو چارو وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۱۲ -مکتبي قاموس چې له (٦-۱۲) ټولګي پورې د ښوونځيو د پښتو کتابو د پنځو او شپږو زرو لغاتو تشريح کوي.))(1(

۱۳ -ډيلی د پښتنو په وخت کې: ۱۳۳۹ ل کال چاپ.

۱٤ -دامير خسرو دهلوي هندي شاعري: ۱۳٥۳ل کال

۱٥ -دخيرالبيان په سريزه کې درې مقالې: ۱۳٥۳ل کال

۱٦ -دخيرالبيان لغتونه: په ۱۲۲ مخونو کې د ۱۳٥۳ل کال چاپ.

۱۷ -د دولت لواڼي د دېوان سريزه: د ۱۳٥۳ل کال چاپ.

۱۸ -د واصل روښاني د څو شعرونو سريزه او سموونه، د ۱۳٥۳ل کال چاپ.

۱۹ -پاڼي نې، انښت او هيايي او په هغه کې پښتو کلمې، د ۱۳٥٤ ل کال چاپ.

۲۰ -ګيتانجلي سريزه په ۱۰٤ مخونو کې د ۱۳٥٤ل کال چاپ.

۲۱ -دتاج سريزه: د ۱۳٥٤ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲ -د گولډن شتت د فرهنګ سريزه، د ۱۳۵٦ل کال چاپ

۲۳ -د ګلشن روه سريزه، په ۱۹۲ مخونو کې د ۱۳۵٦ل کال چاپ.

۲٤ -د احمدشاه بابا د ځو اشعارو د پښتو شرحې سريزه، د ۱۳۵٦ل کال چاپ.

۲۵ -د احمدشاه بابا د ديوان غورچاڼ د ۱۳۵۷ل کال چاپ

۲٦ -بديع: درسي كتاب د دارالمعلمين له خوا پر ۱۳۵۹ل کال کې چاپ شوی دی.

۲۷ -د پښتو تجديدونو تاريخچه، په ۷٤ مخونو کې د ۱۳۵۹ل کال چاپ.

۲۸ -د ابن سينا د مخارج الحروف پښتو ژباړه.

۲۹ -د اسماالحسنی سريزه، د ۱۳۵۹ل کال چاپ.

۳۰ -د څمکنو ميا عمر، د ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۳۱ -د حاجي جمعه بارکزي د ديوان سريزه او لغتنامه د ۱۳٦۱ل کال چاپ.

۳۲ -پر افغانستان او هند برتانوي ځو خبرې، د ۱۳٦۱ل کال چاپ.

۳۳ -د پټې خزانې فرهنګ.

۳٤ -درباره ظفرنامه اکبري و ناظم ان، د ۱۳٦۵ل کال چاپ.

۳۵ -لس مقالې.

۳٦ -سوبهياش چند رابوس.

د استاد ناچاپ اثار:

۱ -پښتانه شعرا (په اردو کې): په دغه اثر کې هغه په ختّه پښتانه شاعران معرفي شوي، چې په اردو ژبه يې شعرونه ويلي دي، په دغه اثر کې (۳۸۳) تنه شاعران راغلي دي.

۲ -پښتانه شعرا: (په فارسي ژبه کې) په دغه اثر کې (۲۰۰) تنه شاعران معرفي شوي دي.

۳ -ايا؟ ، په دغه اثر کې هغه تېروتنې په ګوته شوي، چې هغه په پښتو او فارسي ادبياتو او تاريخ کې د پاملرنې وړ دي.

٤ -غالب جنګ نواب احمدخان بنګښ او د هغه کورنۍ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ -د پښتني قومونو او قبايلو په باب ياداښتونه، په ۲۰۰ مخونو کې.

٦ -مستشرقين: په دغه اثر کې (۲۰۰) ختيځپوهان چې د افغانستان پښتو او فارسي ژبو په باب يې څېړنې کړي، معرفي شوي دي.

۷ -امين الملک گل محمدخان غورياخېل بابړ او د هغه کورنۍ (چې د استاد له نيکونو څخه دی).

۸ -ملي قهرمان غازي محمداکبرخان.

۹ -سوري پښتانه (لکه لودي پښتانه چې مخکې مو ياد کړل).

۱۰ -د کندهار دمدرسو تدريسي نصاب.

۱۱ -حضرت ابوبکرصديق(رض) په پښتو ژبه، ۱٤۰ مخونو کې.

۱۲ -په زړه فارسي او اوستا کې پښتو کلمې (د ماسټرۍ دورې لپاره).

۱۳ -د کندهار زيارتونه.

۱٤ -ادبي قاموس: دغه اثر شپږ ټوکه دی:

لومړی ټوک: (۱۰۰۰) مخه.

دويم ټوک: (۵۰۰) مخه

درېيم ټوک: (۱۰۰۰) مخه

څلورم ټوک: (٤۷۰) مخه

پنځم ټوک: (٤۸۰) مخه

شپږم ټوک: (۹۲) مخه، چې تراوسه هم ترلاس لاندې دی.

۱۵ -جغرافيايي يادښتونه: دغه اثر دوه ټوکه دی.

۱٦ -د کندهار تاريخي يادښتونه: په دوه ټوکه کې:

لومړی ټوک: تر مغولو دمخه د کندهار په باب.

دويم ټوک: تر مغولو وروسته د کندهار په باب.

۱۷ -د احمدشاهي عصر نوميالي، په دوه ټوکه کې:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی ټوک: هغه برخه ده، چې د احمدشاهي شاهنامې د تعليقاتو په نامه راغلي دي.

دويم ټوک: له احمدشاهي شاهنامې پرته نور نوميالي دي.

۱۸ -پښتانه مشاهير: دا اثر درې ټوکه دی:

لومړی ټوک: (۱۵۰) مخه، دويم ټوک(۲۰۰) مخه او درېيم ټوک تر لاس لاندې دی.

۱۹ -د طريقت شجرې: د هغو طريقو په باب دی، چې په افغانستان او پښتنو کې مشهورې دي.

۲۰ -نسبي شجرې: دغه شجرې څلور ټوکه دي:

لومړی ټوک: په هندوستان کې د پښتنو نوابۍ او مشهورې کورنۍ.

دويم ټوک: د سدوزيو پاچهانو او شهزاده ګانو په باب.

درېيم ټوک: د محمدزيو پاچهانو او شهزاده ګانو په باب.

څلورم ټوک: د پښتنو قومونو په باب عمومي شجرې.

۲۱ -سل متله په اوو ژبو: دغه اثر په څلورو ټوکو کې تراوسه کښل شوی دی. دغه متلونه، په پښتو، فارسي، عربي، روسي، انګرېزي او اردو ژبو ليکل شوي دي.

۲۲ -دوه زره (۲۰۰۰) پښتو متله په روسي ژبه.

۲۳ -د خوشال فرهنګ: دغه اثر په اوو ټوکو کې دی:

لومړی ټوک: طب نامه، دويم ټوک: بازنامه، درېيم ټوک: رباعيات او قطعات، څلورم ټوک: دستارنامه، پنځم ټوک: غزليات او قصايد، شپږم ټوک: رباعيات او قطعات، اووم ټوک غزليات او قصايد.

۲٤ -د پټې خزانې فرهنګ دويمه برخه.

۲۵ -د ګلشن روه لغتنامه.

۲٦ -د خيرالبيان لغتنامه.

۲۷ -د فرهنګونو په باب: په دغه اثر کې ټول هغه فرهنګونه چې په ختيز کې کښل شوي دي، معرفي شوي:

ـــپښتو فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

ـــپارسي فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_عربي فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

_ترکي فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

_هندي فرهنګونه د الفبا په ترتيب.

۲۸ -بديع: په (۲۷۱) مخونو کې.

۲۹ -بيان: په (۳۱۷) مخونو کې.

۳۰ -قافيه: په (۳۰۰) مخونو کې.

۳۱ -عروض: په دوو ټوکو کې، لومړی ټوک (۷٦۷) او دويم ټوک (۳۵۰) مخونو کې.

۳۲ -معاني: په (۳۸۳) مخونو کې.

۳۳ -نقد: د پښتو، پارسي او عربي ادبياتو په تاريخي او علمي برخو کې په (۲۹۳) مخونو کې.

۳٤ -په ګلشن روه کې د بابوجان منتخباب نثر نه دی (دپوهاندۍ اثر).

۳۵ -لوی احمدشاه بابا د خلکو له نظره)). (1)

۳٦ -د کارنامو مېرمنې، ناچاپ.

۸ -حبيب الله تږی نيازی:

حبيب الله تږی يوه ټاکلې او يوه د يادونې وړ موده د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې د استاد په توګه پاتې شوی دی.

پښتو اثار يې په دې ډول دي:

۱ -ژبه خپله سرته پرېږدئ: د کارنل پوهنتون د پروفيسور ښاغلي جان هال تاليف دی، چې استاد تږي ترجمه کړی، خو چاپ شوی نه دی.

۲ -د شعرونو يوه مجموعه: چاپ شوې نه ده.

۳ -د ليک تاريخ او تحول: په متفرق ډول په کابل مجله کې چاپ شوی دی.

٤ -معاصر افغاني ادب: ډېره مختصره برخه يې د ۱۳۳۹ل کال په کابل کالنۍ کې خپره شوې ده.))(۱)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹ -پوهاند دوکتور مجاور احمد زیار:

پوهاند دوکتور مجاور احمدزيار د هېواد له مخکښو ليکوالو او وتلو ژبپوهانو څخه دی. استاد د خپل ژوند يوه زياته برخه د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي پښتو څانگه کې د استاد په توگه تېره کړې ده او تر اوسه يې يو زيات شمېر اثار او ليکنې د هېواد په دننه او بهر کې خپرې شوي دي، دلته يې د ځانگړو اثارو يادونه کوو:

۱ -نومترنگونه يا اسمي ترکيبونه: په الماني ژبه د سويس د برن پوهنتون د ۱۹۷٤م کال خپرونه.

۲ -پښتو پښويه (گرامر): د کابل پوهنتون د ۱۳٦۲ل کال خپرونه.

۳ -پښتو ويي پوهنه (لکزيکولوژي): د کابل پوهنتون د ۱۳٦۰ل کال خپرونه.

٤ -پښتو ليکلار: د ننگرهار د بايزيد روښان پوهنتون د ۱۳٦۰ل کال خپرونه.

٥ -زنداني نغمې: د شعرونو مجموعه، ۱۳٥۹ل کال چاپ.

٦ -سوزونه او سازونه: شعري غونډ، د چاپ او خپرونې د دولتي کمېټې رياست، ۱۳٦٤ل کال چاپ.

۷ -اور او وينې: د شعرونو غونډ، د چاپ او خپرونې د دولتي کميټې رياست، ۱۳٦٤ل کال چاپ.

۸ -وينه او مينه: شعري غونډ، د ملي دفاع وزارت، د ۱۳٦۰ل کال خپرونه.

۹ -نظر کوتاهی بر زبان وزبان شناسي: د کابل پوهنتون گستنر چاپ ۱۳٦۳ل کال.

۱۰ -پښتانه او ورونه مليتونه: ژباړه، د چاپ او خپرونې د دولتي کمېټې رياست، ۱۳٦٦ ل کال.

۱۱ -مينه د زړه په وينه: رمان، ۱۳۷۲ل کال چاپ، لاهور.

۱۲ -اندو ژوند: شعري طرحې او څلوريځې، د سرحدونو چارو وزارت، ۱۳٦۸ل کال چاپ.

۱۳ -پښتو-دري فرهنگ: د برلين د پوهنتون په غوښتنه کښل شوی دی.

۱٤ -گلکڅونه: شعري غونډ، د افغانستان د ليکوالو د انجمن خپرونه، ۱۳٦۷ل کال.

۱٥ -الماني- پښتو فرهنگ: د برلين پوهنتون په غوښتنه کښل شوی دی.

۱٦ -د پښتو الماني ژباړيز پرابلمونه (په الماني ژبه، ناچاپ

۱۷ -سپين غر: شعري غونډ، ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸ -کارپوهه (رارګولوژي): برخه برخه په فولکور مجله کې خپره شوې ده.

۱۹ -ټولنوال ریالیزم: برخه برخه په هنر او ژوندون مجلو کې خپور شوی دی.

۲۰ -پښتو ګړدودونه (لهجې): په ورمې مجله کې چاپ شوی دی.

۲۱ -پښتو آر پوهه (اتمولوژي): تر ((ژ)) پورې په ورمه مجله کې خپره شوې ده.

۲۲ -پښتو بدلمېچ یا پښتو شعر څنګه جوړېږي؟: د اطلاعاتو او کلتور وزارت، ۱۳۶۹ل کال.

۲۳ -لیکونه (په پښتو،دري،الماني او انګلیسي) ناچاپ.

۲٤ -ځان پېښې (په پښتو، دري، الماني او انګلیسي، ناچاپ

۲۵ -د هېواد پر ۱٤ ژبو (پښتو، دري، ازبکي، ترکمني، بلوڅي، براهوي، ورخي، پشه یي، پاراسوني، کتي (نورستان)، ګوجرو، ((ګجراتي)) تیرو ((تیراهي))، شغني، کشمونډي، ۱۰٤ ټوکه ګړدودي (لهجوي څېړنې چې د سویس د ملي فونډ له خوا د یونسکو په سپارښتنه د افغانستان (د ژبپوهنې اتلس) په نامه په برن پوهنتون کې ترکار لاندې دي.

۲٦ -پښتو، دري، پشه يي فولکوري څېړنې.

۲۷ -د سبرونو نڅا: شعري غونډ، د سید جمال الدین افغان فرهنګي ټولنه، ۱۳۷۲ل کال.

۲۸ -ګلوییونه: شعري غونډ، د سید جمال الدین افغان فرهنګي ټولنه، ۱۳۷۲ل کال.

۲۹ -رزم و بزم: شعري غونډ، د سید جمال الدین افغان فرهنګي ټولنه، ۱۳۷۲ل کال.

۳۰ -څڅواکي: شعري غونډ، د سید جمال الدین افغان فرهنګي ټولنه، ۱۳۷۲ل کال.

۳۱ -نندارلیک (ډرامه): پر ۱۳۵۷ل کال کښل شوې، خو چاپ او نندارې ته نه دی وړاندی شوی.

۳۲ -د پټې خزانې لیکزیکي شننه (پټه خزانه، لغوي خزانه)، ۱۳۷۵ل کال چاپ.

۳۳ -د هندو اروپايي ژبو لرغونی تاریخ (له الماني سرچینو څخه ژباړه)، دکابل مجلې د ۱۳۷۰ل کال د ۳ ګڼې برابر ۳٤ مخونه یې نیولي دي.

۳٤ -د پټې خزانې الماني ژباړه او ګرامري شننه، دا ژباړه د فرانسوي افغانپوهاند (کیفر) لپاره شوې ده.

۳۵ -سیندګی (جیبي قاموس) ۱۳۷۳ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳٦ -تر ۱۱۰۰ زياتې علمي، ادبي، تحقيقي او ژورناليستيکي ليکنې په پښتو، دري، انگليسي او الماني د هېواد دننه او د باندې خپرې شوي دي. دغه راز يې يو لړ ادبي اثار (د شوروي اتحاد) په څو ژبو او مجاري، الماني، انگليسي، بلغاريايي او داسې نورو ژبو اړول شوی دی.

د ژوندون مجلې د ۱۳٦۷ل کال د ميزان او عقرب د گڼې له مخې د زيار صيب د اثارو شمېر په دې ډول ښوول شوی دی: داثارو ټول شمېر يې له مقالو پرته ادبي (۱۰) اثره، علمي (۱٦) اثره، تحقيقي (۱۰٤) اثره، مجموعي (۱۳۰) اثره.))1(

۱۰ -پوهاند محمد رحيم الهام:

استاد محمد رحيم الهام د علومو اکاډمۍ د غړي او يوه زياته موده د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د دري او پښتو څانگو د استاد په توگه پاتې شوی دی. استاد خپلې زياتې ليکنې په دري ژبه کړي دي. موږ به يې دلته د پښتو اثارو پېژندنه وکړو:

۱ -په اسلامي تصوف يوه مقدمه، ناچاپ.

۲ -د تشريحي ژبپوهنې مقدمه، په کابل مجله کې چاپ شوې ده.

۳ -د ژبڅېړنې مقدمه، په کابل، وږمه او رهبر مجلو کې خپره شوې ده.

٤ -د پښتو ژبې فونيمي جوړښت تحليل (د پوهندوی علمي رتبې ته) ناچاپ.

٥ -د پښتو گرامر طرح: په وږمه مجله کې چاپ شوی دی.

٦ -د پښتو گرامر، هربرت پنزل، ژباړه، د ادبياتو پوهنځي له خوا چاپ شوی دی.

۷ -تطبيقي ادب: (پښتو ژباړه) په کابل مجله کې چاپ شوی دی.

۸ -د پښتو او انگرېزی مقابله يي فونيم پېژندنه (د ماسترۍ تيزس) ناچاپ.

۹ -د سانسکريت د دوو ټوټو شعرونو ترجمه او تحليل، ۲ ټوکونو کې، ناچاپ.

۱۰ -ادبي مسالې: د ليکوالو انجمن خپور کړی دی.

۱۱ -پښتو خجڅېړنه، يرژي بيچکا، ژباړه، ۱۳٦۸ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱ -پوهاند سید بهاوالدین مجروح:

استاد مجروح پر ۱۹۵۹م کال د ادبیاتو پوهنځي رئیس او هم پر ۱۹۷۰م کال د دویم ځل لپاره د نوموړي پوهنځي رئیس و. همدا راز استاد مجروح زیاته موده د ادبیاتو پوهنځي د تاریخ او فلسفې د څانګې استاد پاتې شوی دی.

د مجروح صیب پښتو اثار دادي:

۱ -د جبر او اختیار ډیالکټیک: د ادبیاتو پوهنځي چاپ.

۲ -ځانځاني ښامار: د ادبیاتو د پوهنځي چاپ.

۳ -د مور پیغام: پښتو منظومه، د پېښور چاپ.

٤ -دښمن وپېژنئ: یوه تحلیلي لیکنه ده، د پېښور چاپ.

۵ -نا اشنا سندرې: د پېښور چاپ.

استاد مجروح په دري او فرانسوي ژبو هم یو شمېر اثار لیکلي دي.

۱۲ -پوهاند عبدالرزاق زهیر:

عبدالرزاق زهیر هم یو وخت د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی، دلته یې د اثارو یادونه کوو:

۱ -د اروپا ادبي لیکونه: پر ۱۳۳۵ل کال یې تالیف کړی او ادبیاتو پوهنځي ته یې سپارلی دی.

۲ -د پښتو ادب سخنوران: پر ۱۳۳٦ل کال یې د مطبوعاتو په کالنیو جایزو کې د خوشال خټک جایزه اخیستې.

۳ -د انشا فن او لیکوالي: په عرفان مجله کې، پر ۱۳٤۱ل کال خپور شوی دی.

٤ -پښتو ادب: پر ۱۳٤۱ل کال په پوهنې مجله کې خپور شوی دی.

۵ -شهلا: ټولنیز- اقتصادي داستان، ۱۳۳۲ل کال په انیس کې خپور شوی دی.

٦ -پښتو متلونه: چاپ شوي نه دي.)) (1)

۱۳ -پوهاند دوکتور محمد حسن کاکړ:

))ښاغلی محمد حسن کاکړ هم یو وخت د ادبیاتو پوهنځي د بهرنیو زده کوونکو په کورس کې ښوونکی و. دغه لاندې اثار یې لیکلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -سود او زیان: ناچاپ

۲ -د لرغوني یونان ژوند او فکر: ناچاپ

۳ -پښتو د باندنیو لپاره: ناچاپ

٤ -د ماکسیم ګورکي ادبي نکلونه: (ژباړه) پر ۱۳۳۹ل کال د پښتو ټولنې له خواچاپ شوی دی.

٥ -د برتانیې سیاسي سیستم: ژباړه، ناچاپ،

٦ -اوسنۍ سیاسي فلسفې: ژباړه، ناچاپ.))(1)

۱٤ -عبدالباري اشنا:

نوموړی هم ((یو وخت د ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی تراوسه یې دغه اثر لاسته راغلی دی:

۱ -ادبیات: پر ۱۳٦٦ل کال په طلوع افغان اوونیزه او هم په ځانګړي ډول خپور شوی دی.))(2)

ګل محمد نورزی:

د زیات وخت لپاره د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد پاتې شوی دی، دغه لاندې اثار یې لاسته راغلي دي:

۱ -د مغلو په دولت کې د وروستیو کودتاوو تاریخ: له روسي ژبې نه پښتو ته ژباړل شوی او په دوو ټوکو کې پر ۱۳٥۲ل کال، د کابل پوهنتون له خوا چاپ شوی دی.

۲ -د درانیانیو امپراتوري: ژباړه، ۱۳٥۸ل کال، پښتو ټولنه.

۳ -مفتش: د ګوګول د یو اثر ژباړه،د لیکوالو ټولنه.

٤ -د ماشومانو قیصې: د ماشومانو لپاره دوه واړه کتابونه دي چې له روسي ژبې څخه ژباړل شوي او دواړه په شوروي کې چاپ شوي دي.

٥ -خوشال پېژندنه: درسي نوټ دی، لنډیز یې په ګستنر ډول چاپ شوی دی.

٦ -د پښتو ادبیاتو ژانرونه: ناچاپ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ -ادبي مکتبونه: ناچاپ

سعدالدين شپون:

سعدالدين شپون د ادبياتو پوهنځي فارغ التحصيل دی او هم په نوموړي پوهنځي کې استاد پاتې شوی دی، تراوسه يې دغه اثار ليکلي دي:

۱ -پرخه په ترخه: د شعرونو جونګ، په پېښور کې چاپ شوی دی.

۲ -د بنګي غاړه ((ناول)): په سپېدې مجله کې يې ځينې برخې خپرې شوي دي.

۳ -ليکوالي: ۱۳۵۲ل کال، د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې له خوا.

نور احمد شاکر:

استاد نوراحمد شاکر څه دپاسه پنځه ويشت کاله د ادبياتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی. دغه اثار يې تراوسه چاپ شوي دي:

۱ -بديع او بيان: د لسمو او دولسمو ټولګيو لپاره، د ښوونې او روزنې د وزارت له خوا، پر ۱۳٦٥ل کال خپور شوی دی.

۲ -ژبنی څېړنې: د ادبياتو پوهنځي له خوا چاپ شوی دی.

_پاينده محمد زهير:

يوه موده د ژبو او ادبياتو پوهنځي د استاد په توګه پاتې شوی دی. اثار يې په لاندې ډول دي:

۱ -د افغانستان د معارف تاريخ: پاينده محمد زهير او ډاکتر محمديوسف علمي په ګډه ترتيب کړی او پر ۱۳۳۹ل کال د پوهنې وزارت له خوا چاپ شوی دی.

۲ -پښتو خبرې: کابل، ۱۳۱٤ل کال چاپ.

۳ -د پښتولغات: (٤۰۰ لغات)، ۱۳۱٤ ل کال چاپ.

٤ -د پښتو زر متلونه: کابل مطبوعات،۱۳۱۷ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ -د پښتو يو زر لنډۍ.

٦ -پښتو فولکوري مجموعه: (په درېيو رسالو کې)، ۱۳۲۷ل کال چاپ.

۷ -د پښتوادب او انشاء: ادبياتو پوهنځۍ، ۱۳۲۵ل کال.

۸ -د پښتو تحليلي او مقايسوي ګرامر.

۹ -پښتو منثوري ادبي ټوټې.

۱۰ -د پښتنو يرغل: (ژباړه).

۱۱ -په پښتو ژبه د معارف وزارت لپاره د ځينو درسي کتابونو لکه: (فزيک، کيميا، جغرافيه، رياضي، هندسې، دينياتو، تاريخ او بيولوژي ژباړه.

۱۲ -د راډيو درسونه: په پښتون ژغ مجله کې چاپ شوي دي.

۱۳ -د پښتو رهنما: په نوي طرز د پښتو زده کوونکو لپاره.

۱٤ -د پښتو بول چال: په پښتو او فارسي په نوي طرز.

۱۵ -د کليوالو ښوونځيو لومړی کتاب: په نوي طرز، ۱۳۲۸ل کال، کابل.

۱٦ -د پښتو قرائت: د لومړيو ښوونځيو لپاره.

۱۷ -د پښتو قرائت: د منځنيو ښوونځيو لپاره.

۱۸ -د پښتو قرائت: د ثانوي ښوونځيو لپاره.

۱۹ -د دايرة المعارف د رسالو ژباړه: ټولې ۱٤ رسالې.

۲۰ -د مرحوم مستغني د کلياتو تدوين او د سريزې ليکنه.

۲۱ -د پښتو الفباء: د مجلې او تحليل په اصولو د لومړيو ټولګيو لپاره پر ۱۳۲٦ل کال ليکل شوې ده.))(1)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمداعظم ایازی:

محمد اعظم ایازی یو وخت د ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی، پښتو اثار يې دادي:

۱ -قواعد پښتو: په کابل کې چاپ شوی دی.

۲ -الفاروق: له اردو څخه ژباړل شوی، ناچاپ.

۳ -رياضي او جغرافيه له لومړي څخه بيا تر څلورم جماعته پورې چاپ شوی دی.

٤ -الانسان: له اردو څخه ژباړه، ناچاپ.

۵ -لس زره لغاتونه: کابل چاپ.

٦ -د پښتو گرامر: چاپ. (۲)

طاهر علمي:

د ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی. اثار يې دادي:

۱ -د روښانیانو د تصوف په باب: ناچاپ.

۲ -د پښتو معاصر ادب: لکچر نوټ.

نصرالله سوبمن:

نوموړی هم یوه موده د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی. اثار يې دادي:

۱ -د لرې شرق او جنوبي شرقي اسيا جغرافيه: پر ۱۳۵۲ل کال د کابل پوهنتون له خوا چاپ شوی دی.

۲ -د کابل سلطنت بيان (ژباړه): د پښتو څېړنو بين المللي مرکز، ۱۳۵۹ل کال چاپ.

۳ -دراني احمدشاه: ژباړه، د علومو اکاډمی، ۱۳٦٦ل کال چاپ.

عبدالروف خپلواک:

پوهندوی خپلواک د یو وخت لپاره د ادبیاتو پوهنځي د تاریخ څانگې استاد پاتې شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -د پرمختیایي هېوادونو ټولنيز، اقتصادي او سياسي تحليل: له الماني ژبې څخه ژباړه، ۱۳۵۸ل كال چاپ.

نورمحمد غمجن:

ارواښاد نورمحمد غمجن زياته موده، د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانگې استاد و. نوموړي استاد د خپل لنډ عمر په بهير كې د يادونې وړ ادبي فعاليتونه ترسره كړي دي، دلته يې د پښتو اثارو يادونه كوو:

۱ -د پشه يانو د محيط ژبې، خلكو، د ځينو شاعرانو او متلونو معرفي (مونوگراف).

۲ -د پشه يانو شفاهي ادبيات.

۳ -د پښتو او پشه يي ژبو د گرامر نږدېوالى (د پوهنملۍ علمي ترفيع لپاره).

٤ -پشه يي-پښتو قاموس (چې تر لسو زرو زيات لغتونه لري.)

٥ -د پشه يانو متلونه (ناچاپ).

٦ -د پشه يانو پيداوار (ناچاپ).

۷ -د پشه يانو د جغرافيايي محيط معرفي (ناچاپ).

۸ -د پشه يي ژبې د ادبياتو تاريخ.

۹ -پشه يي كيسې، روايتونه، (ناچاپ).

۱۰ -د پښتو شعرونو مجموعه. (ناچاپ)

۱۱ -په پښتو ژبه مقالې، (ناچاپ)

۱۲ -پښتو خواږه نثرونه. (ناچاپ)

۱۳ -د پشه يي ژبې تاريخچه: (ناچاپ)

۱٤ -د نورستاني ژبې تاريخچه: (ناچاپ)

۱٥ -د روښاني دورې منظوم متون، د ژبو او ادبياتو پوهنځي د دريم ټولگي لپاره درسي كتاب. گستسنر چاپ.

۱٦ -د روښاني دورې منظوم او منثور ادب تاريخ: د پښتو د دويم ټولگي لپاره (د دوكتور زيورالدين په گډون).

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷ -پښتو متلونه، راټولونه) .1(

سرمحقق محمدصدیق روهي:

کاندید اکاډمیسین سرمحقق محمدصدیق روهي یوه زیاته موده د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد و. د استاد اثار په لاندې ډول دي:

۱ -د څېړنې لارښود: د ۱۳۵٤ل کال چاپ.

۲ -پښتو په بېلګه یي جملو کې: د ۱۳۵۷ل کال چاپ.

۳ -ادبي څېړنې: ۱۳٦۰ل کال چاپ.

٤ -د ژبښودنې مسلې: د ۱۳٦۰ ل کال چاپ.

٥ -د ادب او فلکور په باره کې: د ۱۳٦٥ل کال چاپ.

٦ -فلکور پېژندنه: د ۱۳٦٥ل کال چاپ.

۷ -پښتو معاصر ادبیات: دوه جزوې: د ۱۳٦٦ل کال چاپ.

۸ -د روښاني غورځنګ ماهیت: ناچاپ

۹ -شعر پېژندنه:

۱۰ -د نصیحت اکسیر: یوعلمي، انتقادي اثر، ناچاپ.

۱۱ -د دولسم ټولګي لپاره د ادبیاتو تاریخ: ناچاپ.

بایزید اڅک:

ډېره زیاته موده د ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد پاتې شوی دی.

۱ -پښتو فونولوژي او مورفولوژي (پوهنملی رتبې لپاره): ژباړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوکتور زېورالدين زېور:

پوهنوال دوکتور زېورالدين زېور هم ډېره زياته موده د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد پاتې شوی دی، دغه اثار يې تراوسه پورې ليکلي دي:

۱ -پښتو ادبياتو تاريخ: د پښتو څانګې د دويم ټولګي لپاره، کابل پوهنتون، ۱۳۵۹ل کال چاپ.

۲ -پښتو ادبياتو تاريخ اوسنۍ دوره: د پښتو څانګې څلورم ټولګي لپاره، کابل پوهنتون، ۱۳٦۰ل کال چاپ.

۳ -پښتو معاصر ادبيات: د ماسترۍ دورې د محصلينو لپاره، کابل پوهنتون، ۱۳٦٥ل کال چاپ.

٤ -انګېرنې: يو درسي کتاب دی، چې پر ۱۳٦٤ل کال چاپ شوی دی).1(

٥ -پولاد څنګه کلکېده: په دوو ټوکو کې د نامتو ليکوال استروفسکي د رومان ژباړه، ۱۹۷۷م کال د مسکو چاپ.

٦ -پښتو ادبياتو تاريخ: د پښتو څانګې د درېيم ټولګي لپاره، کابل پوهنتون، ۱۳٥۷ل کال.

۷ -د ښاغلي ډزه: دا د مختار عوزوف رومان دی، چې په پښتو ژباړلی شوی، مسکو چاپ.

۸ -د ادبياتو اصطلاحي قاموس: کابل پوهنتون خپور کړی دی.

ډاکتره زرغونه زېور:

نومورې هم له ډېرو کلونو راپدېخوا د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې استاده پاتې شوې او تراوسه د پوهندوی علمي رتبې ته رسېدلې ده، دغه اثار يې کښلي دي:

۱ -د پښتو ژبې ګرامر، لومړۍ برخه (فونولوژي) لومړی چاپ، ۱۳٦۱ل کال، دويم چاپ، ۱۳٦۳ل کال ګستنر.

۲ -پښتو ژبه کې د لرې او برې پښتونخوا د لهجې خصوصيات او د اجمل خټک ژبه، د ډاکترۍ تېزس، ناچاپ).1(

۳ -د پښتو ژبې نحوه: (ګستنرچاپ).

پوهندوی عبدالخالق رشيد:

استاد عبدالخالق رشيد تر ۱۳٥۸ل کال راهيسې د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد دی. دغه لاندې اثار يې تراوسه پورې ليکلي دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -پښتني لنډۍ: دا د پښتو لنډيو يوه کوچنۍ رساله ده، چې چاپ شوې ده.

۲ -د پښتو ژبې تاريخي متون: يو درسي کتاب دی، چې په گستنر ډول چاپ شوی دی.

۳ -ډولۍ: د لنډو کيسو مجموعه ده، پر ۱۳٦۷ل کال د ليکوالو انجمن خپره کړې ده.

٤ -د پښتو هنري کره کتنې تاريخچه: پر ۱۳٦۹ل کال د ليکوالو انجمن خپور کړی دی.

۵ -د خطر زنگ: ناچاپ.

٦ -مخکښه هيله: ناچاپ.

۷ -مرسله (ناول):

۸ -بارانونه او سېلابونه: ناچاپ).1(

۹ -استوگن او نا استوگن ادبي بهير: (د پوهندوی علمي ترفيع لپاره)، ناچاپ.

۱۰ -کنگل ژمی، کنگل لاسونه (د لنډو کيسو مجموعه) دغه مجموعه د خوشال فرهنگي ټولنې له خوا پر ۱۳۷۳ل کال په پېښور کې چاپ شوې ده.

پوهنوال جلال الدين:

استاد جلال الدين خان هم له ډېرو کلونو راهيسې د ژبو او ادبياتو پوهنځي استاد دی، دغه اثار يې تراوسه پورې ليکلي دي:

۱ -پښتو مثنوي: ناچاپ، (د پوهندوی علمي ترفيع لپاره)

۲ -دپښتو نظم شکلي ډولونه، (د پوهنوالۍ علمي ترفيع لپاره).

پوهنمل محمد رفيق:

پوهنمل محمد رفيق له ۱۳۵۸ل کال راهيسې د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانگې استاد دی. تراوسه يې دغه لاندې اثار ليکلي دي:

۱ -وزن پوهنه، درسي نوټ، ۱۳٦۱ل کال، گستتنر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ -د بدیع علم څېړنه او اوډنه، درسي نوټ، ۱۳٦۲ل کال، گستتنر.

۳ -ادبي فنون، درسي نوټ، ۱۳٦۳ل کال، گستتنر.

٤ -قافیه، درسي نوټ، ۱۳٦۲ل کال گستتنر.

٥ -د عبدالحی حبیبي د ژبنیو ادبي چاپي اثارو څېړنه، د پوهنیارۍ تیزس.

٦ -د پښتو اوسني شعر سبک، د پوهنملۍ علمي ترفیع لپاره.

۷ -د پښتو هنري نثر.

بخت میر وزیري:

بخت میر وزیری د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانگې استاد دی. تراوسه یې دغه لاندي لیکنې کړي دي:

۱ -د وزیرو د لهجې مقایسه له معیاري لهجې سره (د ماسترۍ تیزس).

۲ -د وزیرستان د وزیرو پېژندل، (د لیسانس دورې مونوگراف).

محمد صابر خویشکی:

نوموړی هم له شلو کلونو راهیسې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد دی او تر دې وخته د پوهندوی علمي رتبې ته رسېدلی دی.

۱ -په پښتو ادبیاتو کې ریالیزم. (د ماسترۍ تیزس).

بریالی باجوړی:

پوهنمل بریالی باجوړی له ۱۳٦۰ل کال راهیسې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتوڅانگې استاد دی. تراوسه یې دغه اثار لیکلي دي:

۱ -تښتېدلی خوب: د لنډو کیسو مجموعه ده، چې پر ۱۳٦٤ل کال د لیکوالو انجمن خپره کړې ده.

۲ -منزلونه: (تدوین او سریزه) د مصري خان خاطر د شعرونو مجموعه، ۱۳٦٥ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ -ګیلۍ: د لنډو کیسو دویمه مجموعه، د قومونو او قبایلو وزارت له خواچاپ شوې ده.

٤ -سندریز شفقونه: (تدوین او سریزه) د سیف الرحمن سلیم د شعرونو مجموعه ده، چې پر ۱۳٦٥ل کال د چاپ او خپرولو د دولتي کمپټې له خوا چاپ شوې ده).1(

٥ -د خاطر د شعر څېړنه او تحلیل له ژوند لیک سره (د پوهنیارۍ تیزس).

٦ -د کوزې پښتونخوا د معاصر شعر ځانګړنې (د پوهنملۍ تیزس).

۷ -زما د کلي لېونې بادونه (د خان بهادر حسرت د شعرونو مجموعه).

۸ -د ناپښتو ځانګو لپاره د پښتو ژبې ګرامر او ادب، د آصف بهاند په ګډون.

احمد شاه ویښ:

احمدشاه ویښ له ۱۳٦٤ کال راهیسې د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد دی. تراوسه د پوهنملۍ علمي رتبې ته رسېدلی دی، دا یې اثار دي:

۱ -پښتو ازاد شعر، د پوهنیارۍ علمي رتبې ته، ناچاپ.

۲ -د شعرونو لومړۍ مجموعه، ناچاپ.

۳ -د شعرونو دویمه مجموعه، ناچاپ.

٤ -د شعرونه درېیمه مجموعه، ناچاپ او هم یو شمېر نورې ادبي ټوټې او طنزونه.

لطیف بهاند:

پوهنیار لطیف بهاند هم د یو وخت لپاره د ژبو او ادبیاتو پوهنځي استاد پاتې شوی دی. نوموړي تراوسه پورې دغه اثار کښلي دي:

۱ -ناول د ماه رخې: (د راحت زاخیلي)، دغه اثر پر ۱۳٦۳ل کال کابل پوهنتون خپور کړی دی.

۲ -د اشرف خان هجري منتخبات: دا د هجري د شعرونو منتخب دی، چې پر ۱۳٦٤ل کال د اشرف خان هجري د علمي سیمینار په ویاړ د قومونو او قبایلو وزارت د نشراتو او فرهنګي چارو د ریاست له خوا چاپ شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ -د رڼا ناوې: د کوزې پښتونخوا د نامتو شاعرانو د شعرونو منتخب، ليکوالو انجمن، ۱۳٦٥ل کال.

٤ -د پښتو ژبې ګرامر: دغه اثر پر ۱۳٥۹ل کال د کابل پوهنتون له خواچاپ او خپور شوی دی.

٥ -څلور اورني کلونه: دا د کورنيو چارو وزارت له خوا پر ۱۳٦٥ل کال خپور شوی دی.

٦ -د خيرالبيان منتخبات: پر ۱۳٦۱ل کال چاپ شوی دی.

۷ -رياليزم او د رياليزم ضد (پښتو ژباړه) په ګستنر ډول د قومونو او قبايلو وزارت د نشراتو او فرهنګي چارو د رياست له خوا چاپ شوی دی.

۸ -پل: د شعرونو مجموعه ده، چې پر ۱۳٦۹ل کال د ليکوالو انجمن له خوا چاپ او خپره شوې ده.

۹ -ماتې کړۍ: د کوزې پښتونخوا د نامتو شاعرانو د ازاد شعر منتخب، ناچاپ.

۱۰ -د هنر ټولنپوهنه: ژباړه، ناچاپ.

۱۱ -لس مقالې: د مقالو مجموعه، ناچاپ).1(

محمد آصف بهاند:

محمد آصف بهاند له ۱۳٦٥ل کال راهيسې د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې استاد دی. تراوسه يې دا لاندې اثار ليکلي دي:

۱ -د پښتو ژبې ګرامر، دويم کتاب، د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د ناپښتو څانګو درسي کتاب.

۲ -د پښتو ژبې ګرامر، دريم کتاب، د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي د ناپښتو څانګو درسي کتاب.

۳ -د پښتو ادبياتو د لرغوني دورې منظوم متون، د ژبو او ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې درسي کتاب، ۱،۲،۳ ګستسنر چاپ.

٤ -د کوچنيانو ادبيات: د ليکوالو انجمن له خوا پر ۱۳۳٦ل کال کې چاپ شوی دی.

٥ -شعر د پښتو د کلاسيکو شاعرانو له نظره: د پوهنيارۍ تيزس، ناچاپ.

٦ -پښتو ادبيات له ۱۲٥۰ څخه تر ۱۲۹۷ پورې، د ليسانس مونوګراف، ناچاپ).1(

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(1) پښتانه شعرا، پنځم ټوک، ۱٦٦۹ مخ.

(1)پښتانه شعرا، پنځم ټوک، (۱٦۷۰-۱٦۷٥) مخونه.

(۱) پښتانه شعرا، پنځم ټوک، ۱٦۱۳ مخ.

(۲) پښتانه شعرا: پنځم ټوک، ۱۳٦۷ل کال چاپ، ۱٦۱٤-۱٦۱٥ مخونه.

(۱) پښتانه شعرا: پنځم ټوک، ۱۳٦۷ل کال چاپ، ۷-۱٥ مخ.

(1)پښتانه شعرا، پنځم ټوک، ۱۳۷۰-۱۳۷۲ مخونه.

(1)اوسني ليکوال، ۳ ټوک، ۱٥۱۰-۱٥۱۲ مخونه.

(1)پښتانه شعرا، پنځم ټوک، ۱٦۰۰- ۱٦۰۳ مخونه.

(1)اوسني ليکوال: عبدالروف بېنوا، لومړی ټوک.

(1)اوسنی ليکوال، لومړی ټوک.

(1)خالق رشيد، قلم جريده، ۱۳۷۰ل کال د ليندۍ ۳٤-۳٥ گڼه، ٥-۷ مخونه.

(۱) اوسنی ليکوال، عبدالروف بېنوا، لومړی ټوک، ۱۹۲ مخ.

(1)استاد زيار د پښتني فرهنگ يو ځلاند ستوری. محمداسماعيل يون، ۱۳۷۲ل کال، لاهور.

(1)اوسنی ليکوال، ۲ ټوک، ۱۳٤۱ل کال، ٥۷۱-٥۷۲ مخونه.

(1)اوسنی ليکوال، درېيم ټوک، ۱۳٤٦ل کال، ۱۰٦۹-۱۳۷۰ مخونه.

(2)اوسنی ليکوال، درېيم ټوک، ۱۳٤٦ل کال، ۱۰٦۹-۱۰۷۷ مخونه.

(1)اوسنی ليکوال دويم ټوک، ٥٥۸-٥٥۹ مخونه.

(۲)اوسنی ليکوال، لومړی ټوک، ۱۱٥ مخ.

(1)پښتانه شعرا، پنځم ټوک، عبدالله بختانی خدمتگار، ۱٦٤٤-۱٦٤٦ مخونه.

(1)دا ليکوال او دا څېړې: افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۲۲٦ مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(1)دا ليکوال دا څېړې: افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۲۰۳ مخ.

(1)دا ليکوال او دا څېړې، افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۱۹٤ مخ.

(1)دا ليکوال او دا څېړې، افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۵۹-٦۰ مخونه.

(1)دا ليکوال او دا څېړې، افضل ټکور، ۱۳٦٦ل کال، ۷۵-۷٦ مخونه.

(1)دا ليکوال او دا څېړې، ۱۳٦٦ل کال، ۸ مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژبو او ادبياتو پوهنځي فارغان او د هغوی کتابونه

زلمی هېوادمل:

زلمی هېوادمل پر ۱۳۵۲ل کال د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي د ژورنالیزم له څانګې څخه فارغ شوی دی او تراوسه پورې یې دغه لاندې اثار پښتو ادب ته وړاندې کړي دي.

الف- لیکنې: زاړه متون:

۱ -حکایت رسول: د ارزاني روښاني یوه منظومه رساله ده، چې له څرګندونو او یادونو سره پر ۱۳۵۵ل کال د وږمې مجلې له خوا چاپ شوې ده.

۲ -د قلندر دېوان: ترتیب، سریزه او تعلیقات، ۱۳۵٦ل کال چاپ، پښتو ټولنه.

۳ -د سره غره ګلونه: د جانان هوتک او جان محمد کاکړ منتخبات او اثار دي (له حبیب الله رفیع سره یې په ګډه ترتیب کړی دی) د زېري کالنۍ لومړۍ ګڼه، ۱۳۵۷ل کال چاپ.

٤ -اسماء الحسنی: میافقیرالله جلال ابادی (تدوین او د متن لاربښود) ۱۳۵۹ل کال، کابل پوهنتون.

۵ -فواید فقیرالله: (تدوین)، ۱۳۵۹ل کال، کابل پوهنتون.

٦ -د حاجي جمعه بارکزي دېوان: (سریزه او تدوین)، ۱۳٦۰ل کال چاپ، پښتو ټولنه.

۷ -د خانګل خلیل څو شعرونه: (تدوین، سریزه، لغتنامه او شرح)، ۱۳٦۰ل کال، پښتو ټولنه.

۸ -حسن و دل، مسافر مروت، (مقدمه، لغتنامه او فهرست)، ۱۳٦۱ل کال، پښتو ټولنه.

۹ -د عبدالحمید مومند دېوان: (سریزه، لغتنامه او فهرست)، ۱۳٦۱ل کال، پښتو ټولنه.

۱۰ -د خوشال منظومه بازنامه: (سریزه او فهرست)، ۱۳٦۲ل کال، پښتو ټولنه.

۱۱ -د خوشال فراقنامه: (شرح او تعلیق)، ۱۹۸٤م کال، د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي چاپ.

۱۲ -نافع المسلمین، نور محمد علي: (سریزه او تعلیق) ۱۳٦۳ل کال، د کلتور دولتي کمېټې چاپ.

۱۳ -د مست منتخبات: د ملا مست له سلوک الغزات او نورو رسالو څخه د ده د اثارو انتخاب (له سریزې او تعلیقاتو سره)، ۱۳٦٤ل کال د علومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٤ -د سکندر خان خټک شمایل نامه او پند نامه: (سریزه، شرح او تعلیقات)، ١٣٦٤ل کال.

١٥ -د شمس الفلک دېوان: پښتو اکاډمۍ پېښور، ١٩٩٣م کال.

١٦ -د خوشال پارسي منثوره بازنامه: (سریزه، ترتیب، شرح او تعلیقات)، ١٣٦٥ل کال، خراسان مجله.

١٧ -رابعه او بکتاش: ١٣٧١ل کال، پېښور چاپ.

١٨ -د واصل روښاني دېوان: (تدوین)، ١٣٦٥ل کال چاپ.

١٩ -رستم او سهراب: د ملا نعمت الله نوښاري د رستم او سهراب د متن چاپ ته برابرول له سریزې سره، ١٣٦١ل کال، ناچاپ.

٢٠ -د عبدالرحیم هوتک دېوان: د موجودو معلومو خطي او چاپي منتخبو نسخو له مخې چاپ ته تیارول.

٢١ -هدایت المبتدي: د پیرمحمد کاکړ د هدایت المبتدي د متن چاپ ته تیارول له سریزې او شرحې سره، ناچاپ.

٢٢ -یاقوت السیر: د محقق العلما عبدالحق خروټي د یاقوت السیر د لومړي ټوک چاپ ته تیارول، پر ١٣٦٠ل کال چاپ شوی دی.

ب- د معاصرو ادبیاتو پر مجموعو کار:

١ -د غلام محی الدین افغان افکار او اثار: د سراج الاخبار له پاڼو څخه د غلام محی الدین افغان د اثارو راټولونه، د ده ژوند، اثارو افکارو په باب له یوې څېړنې سره، ١٣٦٠ل کال، د کابل پوهنتون چاپ.

٢ -د عقیدت ګلونه: د ارواښاد محمد نواز خټک پر مزار د یوې مشاعرې د نظمونو ترتیب له سریزې سره، ١٣٦٣ل کال.

٣ -داغستان، راحت زاخیلي، (سریزه او راټولونه) د هېواد ورځپاڼې له خوا، ١٣٦٣ل کال (د عبدالله بختاني خدمتګار مقدمه هم ورسره مله ده).

٤ -د غني کلیات: (تدوین)، ١٣٦٤ل کال، د قومونو او قبایلو وزارت د نشراتو ریاست.

٥ -خوشال نامه: د مرحوم سرفراز خان عقاب د څلورو لیکنو مجموعه له سریزې او تعلیق سره چاپ ته برابرول، پر ١٣٦٥ل کال چاپ شوی دی.

٦ -د کره کتنې ډولونه، د لیکوالو انجمن، ١٣٧٠ل کال.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج- د کتابپوهنې او ادبي تاریخ په باب اثار:

۱ -فرهنگ زبان و ادبیات پښتو، ۱ ټوک، ۱۳۵٦ل کال چاپ، د ښوونې او روزنې وزارت.

۲ -د محمد هوتک ژوند او مزار: ۱۳٦۲ل کال، د بایزید روښان پوهنتون.

۳ -بیدیاني گلونه: (تذکره)، ۱۳٦۲ل کال چاپ، پښتو ټولنه.

٤ -د هند د کتابخانو پښتو خطي نسخې: د هند په کتابتونونو کې د پښتو د اثارو یوه ببلیوگرافي ده، له سریزې او تعلیقاتو سره، ۱۳٦۳ل کال، پښتو ټولنه.

٥ -فرهنگ زبان و ادبیات پښتو، ۲ ټوک، ۱۳٦٥ل کال، د چاپ او خپرولو دولتي کمېټه.

٦ -فرهنگ زبان و ادبیات پښتو، ۳ ټوک،کابل چاپ.

۷ -په هند کې د پښتو ادبیاتو د ایجاد او ودې پړاوونه، ۱۳۷۰/۱۳۷۳ل کال چاپ، پېښور.

۸ -د پښتو د ادبي تاریخ خطي منابع: (د تاشکند، دوشنبې، ماسکو، لیننگراد او ایران) په کتابتونونو کې د پښتو خطي فهرست، د ۱۳٦٦ل کال په نشراتي پلان کې شامل و.

۹ -د پښتو شاعرانو تذکره: هېوادمل صیب وایي: ((دا تذکره اوس زما تر کار لاندې ده، نوم مې ورته نه دی خوښ کړی، د چاپ او خپرونو د دولتي کمېټې د ۱۳٦٦ل کال په نشراتي پلان کې شامل وه)).

۱۰ -د جاج په تله: د قومونو او قبایلو وزارت د نشراتو د ریاست له خوا، ۱۳٦٥ل کال چاپ.

د- د مقالو مجموعې چې ښاغلي هېوادمل راټولې کړې دي:

۱ -د پښتو ټولنې تاریخچه: پر ۱۳٥٦ل کال د پښتو ټولنې له خوا چاپ شوی دی.

۲ -تاریخي پلټنې: پر ۱۳٥۷ل کال دعلومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوی دی.

۳ -امیرعلي شېر نوایي: د نوموړي پر ژوند او اثار د مقالو مجموعه، ۱۳٦۰، پښتو ټولنه.

٤ -د افغان یاد: د غلام محی الدین افغان د مړینې د شپېتمې کالیزې په درنښت د مقالو مجموعه، ۱۳٦۰ل کال، کابل پوهنتون.

٥ -شیخ بوستان بړېڅ: د شیخ د څلورم سوم تلین په مناسبت مقالې، ۱۳٦۰ل کال، د اطلاعاتو او کلتور وزارت.

٦ -د الفت یاد: د استاد الفت د پنځم تلین په مناسبت د مقالو مجموعه، ۱۳٦۱ل کال، د قبایلو وزارت خپرونه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٧ -د زرغونې یاد: د مقالو مجموعه (تدوین)، ١٣٦٢ل کال، پښتو ټولنه.

٨ -د محمد هوتک یاد: د محمد هوتک د نمانځنې د غونډې په ویاړ د مقالو مجموعه، ١٣٦٢ل کال، پښتو ټولنه.

٩ -د نوري یاد: د محمدګل نوري د لسم تلین په ویاړ د مقالو مجموعه، ١٣٦٢ل کال، پښتو ټولنه.

١٠ -د راحت یاد: د نومورړي د زوکړې دسلمې کلیزې په ویاړ د مقالو مجموعه، ١٣٦٣ل کال، کابل پوهنتون.

١١ -د استاد یاد: د علامه لوی استاد پوهاند حبیبي د مړینې په مناسبت د مقالو مجموعه، ١٣٦٤ل کال، پښتو ټولنه.

١٢ -د امیر کروړ یاد: د امیر کروړ سوري د دولس سوه پنځوسم تلین په مناسبت مقالې، ١٣٦٤ل کال چاپ.

١٣ -د ننګونو شاعر: د ارواښاد محمد اکبر خادم د زوکړې د سلمې کالیزې په مناسبت مقالې، ١٣٦٤ل کال چاپ.

١٤ -غني او اجمل: د نومړو د زوکړې دکلیزو په مناسبت مقالې، د قبایلو وزارت، ١٣٦٥ل کال چاپ.

١٥ -تاریخ مرصع د څېړنو په بهیر کې: کابل پوهنتون، ١٣٦٦ل کال چاپ.

١٦ -د حمزه یاد: د قومونو او قبایلو وزارت د نشراتو او فرهنګي چارو ریاست، ١٣٦٩ل کال چاپ.

١٧ -د عبدالحمید مومند یاد: د پښتو څېړنو نړیوال مرکز، ١٣٦٥ل کال چاپ.

ح- د نورو پر اثارو مقدمې:

١ -فولکوري مرغلرې: مولف یې عبدالکریم پتنګ دی او هېوادمل پرې یوه اوږده سریزه کښلې، ١٣٥٦ل کال چاپ.

٢ -د خلکوتجربې: دا اثر هم ښاغلي پتنګ لیکلی چې هېوادمل صیب پرې اوږده سریزه کښلې، کابل پوهنتون، ١٣٥٧ل کال.

٣ -پښتو روزنه: د استاد بېنوا اثر دی، د هېوادمل (٣٨) مخه مقدمه یې په پیل کې راغلې ده، ١٣٥٧ل کال چاپ.

٤ -نومورکي مورخین: د لوی استاد حبیبي صاحب اثر دی، د هېوادمل پر سریزه، کابل پوهنتون، ١٣٥٩ل کال چاپ.

٥ -د غرونو څوکې: مولف یې عبدالکریم پتنګ دی، په (٥٠) مخونو کې هېوادمل پرې سریزه کښلې ده، کابل پوهنتون، ١٣٥٩ل کال چاپ.

٦ -غرنۍ سندرې: د ښاغلي (م،ع،غ) اثر دی، هېوادمل پرې (٧٠) مخه سریزه کښلې ده، پښتو ټولنه، ١٣٦٠ل کال.

٧ -قصې او افسانې: د سلیمان لایق اثر دی، هېوادمل پرې سریزه کښلې ده، پښتو ټولنه، ١٣٦١ل کال چاپ.

٨ -د ښکارندوی غوري پر قصیده مشاعره: د استاد الفت ټولونه ده، هېوادمل پرې سریزه کښلې، ١٣٦٢ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹ -اريايي، پارسي، پښتو ويرنې: د استاد بېنوا اثر دی، هېوادمل پرې سريزه کښلې، پښتو ټولنه، ۱۳٦۲ل کال چاپ.

۱۰ -د رضواني منتخب نثرونه: ښاغلي ځدرانۍ ټول کړي دي، هېوادمل پرې سيزه کښلې، پښتو ټولنه، ۱۳٦۲ل کال.

۱۱ -د خوشال په باب د خارجي پوهانو اثارو ته ژوره کتنه: د استاد کامل مومند د يو اثر پښتو ژباړه ده، چې ډګروال کريمي ترسره کړې ده، هېوادمل پرې سريزه کښلې ده، پښتو ټولنه، ۱۳٦۳ل کال چاپ.

۱۲ -اميرکروړ سوري اور چند پښتو شاعران: د اردو رساله ده ښاغلي متين چاپ ته تياره کړې ده، هېوادمل پرې سريزه کښلې ده، د قومونو قبايلو وزارت، ۱۳٦۳ل کال چاپ.

يادونه: پر ٤،٥،٦،٧، نومره کتابونو چې د هېوادمل کومې سريزې راغلي، بې نومه چاپ شوي دي، پر ۸،۹،۱۰،۱۱ او ۱۲ نومرو کتابونو چې کومې سريزې راغلي په پای کې د اميرکروړ سوري د بين المللي سيمينار د علمي سکرتريت امضا ليدل کېږي دا ځکه چې ددغه سيمسينار علمي سکرتر ښاغلی هېوادمل و.

۱۳ -د هجري منتخبات: لطيف بهاند تدوين کړی، هېوادمل پرې سريزه کښلې، ۱۳٦٤ل کال چاپ.

۱٤ -د زنځيرونو شاعر: زرين انځور ليکلی او هېوادمل پرې سريزه کښلې، پښتو ټولنه، ۱۳٦٤ل کال چاپ.

۱٥ -د پټې خزانې پر څلورم چاپ يوه مقدمه (د کتابپوهنې)، ۱۳٥۷ل کال، کابل پوهنتون.

د هېوادمل صيب د سريزو يادون مې ځکه وکړ چې دده سريزې هم د يوې رسالې يا کتابګوټي، په انډول او تناسب دي.

ط- د شفاهي ادبياتو او فولکور په باب ليکنې:

۱ -په ولسي شعرونو کې اړونه: دا رساله په فولکور مجله کې پرله پسې نشر شوې ده، ۱۳٥٦ل کال.

۲ -پښتو سندرې د تاريخ د يوې منبع په توګه: د دې رسالې څو برخې متفرقې چاپ شوي دي، ۱۳٥٦ل کال.

۳ -ولسي سندرې: لومړی ټوک يې پر ۱۳٦۱ل کال د پښتو ټولنې له خوا چاپ شوی دی، په دې مجموعه کې د ۲۲۰ په شاوخوا کې سندرې له مقدمې او تعليقاتو سره راغلي دي.

٤ -په پښتني فولکور کې د تصنيف مساله: ددې رسالې لنډيز د جاج په تله نومي اثر کې چاپ شوی دی.

٥ -د پښتني فولکور ټولونې ربړې: ددې رسالې لنډيز (د افغان ياد) نومي مجموعه کې چاپ شوی دی.

٦ -پښتني هنداره: د ختيز ولايت (لغمان) دودونه دي (له زانګو تر هديرې) چاپ ته تياره ده.

۷ -ولسي سندرې: دويم ټوک، ۱۳٦٦ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ -پښتو ځانتني ادب او موسيقي: دا د مرحوم جلالي يوه رساله ده، چې هېوادمل پرې يوه هر اړخيزه مقدمه او حاشيه ليکلې او اصلي متن يې هم ايډېټ کړی او چاپ ته تيار کړی دی.

ی- ژباړې:

۱ -د پټې خزانې د درېيم چاپ د مقدمې پښتو ژباړه: لوی استاد حبيبي په پارسي کښلې او هېواد مل په پښتو ژباړلی او پر ۱۳۵٤ل کال د پټې خزانې د درېيم چاپ په سريزه کې چـــاپ شوې

ده او ژباړه يې پر ۱۳۵۷ل کال د څلورم چاپ د سريزې په توګه راغلې ده، کابل پوهنتون چاپ.

۲ -د بوعلي سينا ژوند ليک: دا د (زنده گی نامه بوعلي سينا) پښتو ژباړه ده، چې لوی استاد حبيبي يې پارسي متن ترتيب کړی او پښتو ژباړه يې هېوادمل کړې ده، اصل پارسي متن او پښتو ژباړه يې پر ۱۳۵۹ل کال د علومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوې ده.

۳ -د ميا فقيرالله ژوند ليک: دا رساله هم د (شناخت نامۀ فقيرالله) پښتو ژباړه ده، پارسي متن يې استاد حبيبي تهيه کړی دی. ۱۳۵۹ل کال، کابل پوهنتون چاپ.

٤ -اميرکروړ او دده کورنۍ: دا رساله د (امير کروړ و دودمان او) پښتو ژباړه ده، چې لوی استاد حبيبي په پارسي ژبه کښلې ده، دا ژباړه له پارسي متن او انګرېزي ژباړې سره يوځای پر ۱۳٦۱ل کال د علومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوې ده.

۵ -متن پوهنه: هېوادمل د متن پوهنې او نسخه پوهنې د بېلابېلو څانګو په باب له اردو ژبې څخه تر شلو زياتې مقالې راژباړلې دي، چې په کابل مجله، عرفان مجله، کتاب مجله او زېرې جريده کې نشر شوي دي.

٦ -دملتان لودي شاهي کورنۍ: د لوی استاد حبيبي يوه اردو رساله ده، چې هېوادمل يې لنډيز په پښتو ژباړلی دی.

۷ -خوشال خان خټک: دا ژباړه د ننګرهار مجلې په څو ګڼو کې خپره شوې ده.

۸ -د شوروي د مطبوعاتو سيستم: د پوهاند حبيب الرحمن هاله د پوهندوی اثر، پښتو ژباړه. د ليسانس دورې مونوګراف، ۱۳۵۲ل کال.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ک- مقالې:

هېوادمل تراوسه پورې تر دوو سو زیاتې اخباري او تحقیقي مقالې کښلي، چې دغو لاندې خپرونو کې خپرې شوي دي: اصلاح، هېواد، جمهوریت، ژوندون، (پخوانی، اوسنی) وږمه، پلوشه، اریانا، کابل، زېری، ننگرهار مجله، کندهار مجله، پکتیا مجله، کتاب، عرفان، فولکور او خراسان.

ل- تخلیقي اثار:

۱ -بېوزلي گوجر (لنډه کیسه) وږمه مجله، ۱۳۵۰ل کال، ٦ گڼه.

م- د کتابونو چاپ.

کومو موسسو ته چې هېوادمل کتابونه چاپ کړي دي دادي:

۱ -بایزید روښان پوهنتون: درې کتابونه.

۲ -د اطلاعاتو او کلتور وزارت او کلتور کمېټه: درې کتابونه.

۳ -د قومونو او قبایلو وزارت: دېرش کتابونه.

٤ -پښتو ټولنه او د علومو اکاډمي: تر اتیاوو زیات کتابونه او رسالې.

٥ -کابل پوهنتون: دېرش کتابونه.

٦ -د هېواد ورځپاڼه: دوه کتابونه.

۷ -د چاپ او خپرونې دولتي کمېټه: دوه کتابونه.

ټول تر (۱۲۰) څخه زیات بېلابېل عنوانه کتابونه.

ن- د جغرافیا په باب څېړنې:

۱ -د لغمان اقتصادي جغرافیا: دا رساله پر ۱۳۵۱ل کال د ننگرهار ورځپاڼې د یوې میاشتې په گڼو کې پرله پسې نشر شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ -د لغمان تاريخي جغرافيا: دا رساله پر ۱۳٦٤ل کال د کابل پوهنتون د اجتماعي علومو د پوهنځي له خوا چاپ شوې ده).1(

۳ -د ننګرهار تاريخي جغرافيه: پر ۱۳٦۷ل کال د کابل پوهنتون له خوا چاپ شوې ده.

خالد روښان:

نوموړی د ادبياتو پوهنځي فارغ دی او د لسو په شاوخوا کې اثار يې ليکلي دي. روښان خپل اثار په انګريزي او تر هغې وروسته په پارسي ژبه ليکلي دي. دلته به يې د پښتو اثر يادونه وکړو:

۱ -د شېرشاهي پېښه (پښتو ډرامه)).2(

محمد حسن ساپی:

محمد حسن ساپی هم د ادبياتو پوهنځي ليسانسه فارغ التحصيل دی او ددغو اثارو نومونه يې موږ ته د مطبوعاتو له لارې رارسېدلي دي:

۱ -سلطان شهاب الدين غوري: (د ليسانس دورې مونوګراف).

۲ -دتاريخ په باره کې: د ادبياتو پوهنځي له خوا په ۱۳۷مخونو کې پر ۱۳۳۸ل کال چاپ شوی.

۳ -برېښنا: د برېښنا په باب يوه رساله ده، چې له انګرېزي څخه ژباړل شوې ده).1(

محمد ظاهر افق:

دی هم د ادبياتو پوهنځي فارغ التحصيل دی او تراوسه يې دا لاندې اثار ليکلي دي:

۱ -ليک نښې:

۲ -هنر او ښکلا پېژندنه:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلیمان لایق:

ښاغلی لایق هم د ژبو او ادبیاتو پوهنځي فارغ دی، اثار یې دادي:

۱ -کېږدی: د شعرونو مجموعه، چاپ.

۲ -چونغر: د شعرونو مجموعه، چاپ.

۳ -ساحل: د شعرونو مجموعه، چاپ.

٤ -یادونه او درمندونه: د شعرونو مجموعه، د اطلاعاتو او کلتور وزارت، ۱۳۵۷ل کال.

عبدالرحیم هاتف:

ښاغلی هاتف هم له ژبو او ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی، پښتو اثار یې دادي:

۱ -د حمید ماشوخېل احوال او اشعار: ناچاپ.

۲ -د روزنې د نفسیاتو اساس: ناچاپ).1(

عبدالقدوس تندر:

د ادبیاتو له پوهنځي فارغ شوی دی او د (مینې سوغات) په نوم یې د لنډو کیسو یوه مجموعه لیکلې ده، چې تراوسه چاپ شوې نه ده.

محمد اسماعیل زاهل:

د ادبیاتو له پوهنځي څخه فارغ شوی دی او د (کلي ژوند) په نوم یې یو اثر لیکلی دی، چې تراوسه چاپ شوی نه دی.

محمد زرین انځور:

پر ۱۳۵٦ل کال کې د ژبو او ادبیاتو د ژورنالیزم له څانګې څخه فارغ شوی او دا لاندې اثار یې لیکلي دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -دا سرونه او دا رسمونه: د لنډو کیسو مجموعه، ۱۳٦۳ل کال، د لیکوالو انجمن.

۲ -د غزل په اننگو کې: (تدوین او سریزه)، ۱۳٦٤ل کال، د قومونو او قبایلو چارو وزارت د نشراتو او فرهنگي چارو ریاست.

۳ -د شریف دېوان: راټولونه او سریزه، ۱۳٦۳ل کال، کتاب مجله.

٤ -اشرف خان هجري د زنځیرونو شاعر: ۱۳٦٤ل کال، د علومو اکاډمي.

٥ -اباسین کیسې کوي: (تدوین او سریزه)، ۱۳٦٤ل کال، د لیکوالو انجمن.

٦ -شعرونه او نقدونه: ۱۳٦٥ل کال، د لیکوالو انجمن.

۷ -د افغانستان د ژورنالیزم مخکښان: ۱۳٦٥ل کال، د چاپ او خپرونې دولتي کمېټه.

۸ -د مهدي داستاني کلیات: (تدوین او سریزه) د لیکوالو انجمن).1(

۹ -ترورېمې: د لنډو کیسو مجموعه، پېښور چاپ.

۱۰ -د ثور په تراژیدي کې ادبیات...:

۱۱ -زموږ د کلي پانې: د لنډو کیسو مجموعه، پېښور چاپ.

۱۲ -د پښتو کیسو تاریخ: په دوه ټوکه کې، ناچاپ.

نورالله ولسپال:

نوموړی هم د کابل پوهنتون له ادبیاتو پوهنځي څخه پر ۱۳٥۱ل کال فارغ شوی، اثار يې دادي:

۱ -د خوشال کلیات: ۳،۲،۱ ټوکونه تیارول او چاپ ته برابرول (ګډه پروژه) لومړی ټوک يې پر ۱۳٥۸ل کال چاپ شوی دی.

۲ -د عبدالقادر خان خټک دېوان. (۲)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عزيزي تحريک:

عزيز تحريک د ادبياتو پوهنځي له انګليسي څانګې څخه فارغ شوی دی او تراوسه يې دغه لاندې اثار ليکلي دي، خو د مجموعې په شکل نه دي چاپ شوي:

١ -رنګينه شعرونه، د شعرونو مجموعه.

٢ -اوښتون: د شعرونو مجموعه.

٣ -انقلابي تحفه: د شعرونو مجموعه.

٤ -د اوښکو باران: د شعرونو مجموعه.(١)

٥ -الينګاري شاعران: (ادبي تذکره).

شاه محمود حسين:

شاه محمود حسين د ادبياتو پوهنځي له تاريخ څانګې نه فارغ شوی دی، نوموړي په پښتو او دري ژبو يو شمېر اثار ليکلي، پښتو اثار يې په دې ډول دي:

١ -د هيلو غوټۍ: (د شعرونو مجموعه)، ١٣٦٣ل کال، د ليکوالو انجمن.

بسم الله حقمل:

نوموړی هم د ادبياتو پوهنځي فارغ التحصيل دی، اثار يې په دې ډول دي:

١ -لنډې کيسې: دا رساله د افغانستان د علومو اکاډمۍ له خوا خپره شوې ده.

٢ -د څارندوی غږ: دا رساله پر ١٣٦٢ل کال کې د څارندوی مجلې له خوا چاپ شوې ده.

٣ -حماسه هستوونکي: دا رساله هم د څارندوی مجلې له خوا خپره شوې ده.

٤ -د خوست د خلکو اتنوګرافيک جوړښت، ناچاپ.

٥ -ورکه دې وي وسله او جنګ: ناچاپ.

٦ -هغه انسان چې د ځان دښمن دی: ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ -د شعرونو مجموعه: ناچاپ).1(

عبدالرحيم ځدراڼ:

ځدراڼ هم د ادبياتو پوهنځي فارغ دی، تراوسه يې يو شمېر اثار ليکلي دي:

۱ -په خارج کې پښتو ځېړونکي: ۱۳۶۵ل کال، پښتو ټولنه.

۲ -روهيله پښتانه: ۱۳۵۷ل کال، پښتو ټولنه.

۳ -په ملي ازادي ښونکو نهضتونو کې د ښځو برخه: پر ۱۳۵٤ل کال په کابل مجله کې په پرله پسې توګه چاپ شوې ده.

٤ -دشعر او شاعرۍ په باب يې يوه رساله هم پر ۱۳۵٦ل کال د کابل مجلې له لارې چاپ شوې ده.

۵ -شېرشاه افغان: دغه رساله پر ۱۳۵۷ل کال په زېري کالنۍ مجله کې چاپ شوې ده.

٦ -د شرق د تمدن تاريخ: پر ۱۳٦٤ل کال يې ژباړلی او د ادبياتو پوهنځي د درسي کتاب په توګه د کابل پوهنتون له خوا چاپ شوی دی.

۷ -د ادب مطالعه: دا د ليکوال ژباړل شوی اثر دی، د قومونو او قبايلو وزارت چاپ.

۸ -د رضواني منتخب نثرونه: د افغانستان د علومو اکاډمۍ چاپ.

۹ -پښتو-پښتو تشريحي قاموس، ګډه پروژه، د افغانستان د علومو اکاډمۍ چاپ.

۱۰ -پښتو کلي، درېيم، څلورم او پنځم ټوک کې يې هم له يو درې کسيز هئيت سره کار کړی دی.

۱۱ -خوشال او د هغه ادبي کورنۍ: ژباړه، د کابل مجلې له لارې چاپ شوی دی.

۱۲ -د ملا لتاړ دېوان: په کابل کې چاپ شوی دی.

۱۳ -نژادي توپير: ناچاپ.

۱٤ -د نړۍ د غوره ليکوالانو او ادبياتو معرفي: ناچاپ.

۱۵ -مادي او معنوي کلتور: ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٦ -د لنډې کیسې فني او تخنیکي خواوې، پر دې سربېره يې يو شمېر لیکنې او مقالې هم د هېواد په مطبوعاتو کې چاپ شوي دي).1(

سهراب دیدار:

دیدار پر ١٣٥٦ل کال له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار يې دادي:

١ -د لنډو کیسو مجموعه، ناچاپ.

٢ -د فولکوري کیسو مجموعه، ناچاپ.

٣ -ولسي لوبې: ناچاپ).1(

داد محمد راسا:

راسا پر ١٣٦٤ل کال د ادبیاتو له شپې پوهنځي څخه فارغ شوی دی او د (رڼا استازی) په نوم يې د شعرونو یوه مجموعه خپره شوې ده.

محمد نعیم سالارزی:

سالارزی پر ١٣٤٦ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی او دا لاندې اثار يې لیکلي دي:

١ -پښتو-پښتو تشریحي قاموس، ګډه پروژه، پنځه ټوکه، ٣ ټوکه چاپ شوی دی.

٢ -شیخ ملي او د ځمکو وېش: ١٣٦٣ل کال، د قومونو او قبایلو وزارت چاپ.

٣ -د خوشال فرهنګ: ١٣٦٥ل کال چاپ.

٤ -پخوانیو پښتو چاپي دېوانونو کې متلونه او اصطلاحات، د کابل مجلې له لارې په متفرق ډول خپور شوی دی).1(

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اسماعيل سړه بن:

سړه بن پر ۱۳٤٥ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی او دغه اثار يې تراوسه پورې پښتو ادب ته وړاندې کړي دي:

۱ -د خوشال رباعیات: چاپ.

۲ -د دولت لواڼي دېوان، چاپ.

۳ -د خوشال خټک دېوان لومړی او دویم ټوک، چاپ.

٤ -پښتو لنډۍ، چاپ.

٥ -فولکوري طب، چاپ.

٦ -د خوشال خټک فرهنګ، چاپ.

۷ -د پښتو ادب په تاریخ کې د اخوند درویزه او دده د پیروانو ادبي مقام، چاپ.

۸ -د اماني دورې ریفورمونه، چاپ).1(

نورمحمد سهیم:

سهیم پر ۱۳٥٥ل کال د کابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي د ژورنالیزم له څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار يې په دې ډول دي:

۱ -د څراغ ارمان: د لنډو کیسو مجموعه، ۱۳٦٤ل کال، د لیکوالو انجمن.

۲ -په پښتو لنډو کیسو کې ریالیستیکي افکار، چاپ.

۳ -څلور مقالې پر فردوسي او شهنامه (ژباړه).

٤ -د محمد رسول د جغتو د دېوان تحقیقي متن، ناچاپ.

٥ -د برې پښتونخوا اوسنیو لنډو کیسو ته کره کتنه، ناچاپ.

٦ -په پښتو اوسني شعر کې د نوښت مسئله، ۱۳٦۹ل کال، د لیکوالو انجمن).2(

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شريفه شريف:

نوموړې پر ۱۳۵٤ل کال د کابل پوهنتون له ادبیاتو پوهنځي فارغه شوې ده، دغه اثار يې ليکلي دي:

۱ -د ژوند انځور (د پښتو د نثر او شعر منتخب)، ۱۳۵٦ل کال، پښتو ټولنه.

۲ -د لنډې کیسې تیوري (ژباړه)).1(

محمد نبي صلاحي:

صلاحي پر ۱۳٦۱ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی او اثار يې دادي:

۱ -نوې ادبي تیوري، پر ۱۳٦۹ل کال د علومو اکاډمۍ له خوا چاپ شوې ده.

۲ -ادبي ګلشن (شعرونه او مقالې) ناچاپ.

۳ -د حافظ کانې، د لنډو کیسو مجموعه.

٤ -په پښتو شعر کې د انځور مسئله: ناچاپ).2(

فرهاد ظريفي:

ظريفي پر ۱۳۵٦ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی، اثار يې دادي:

۱ -حيات افغاني: لطيف طالبي او ظريفي په ګډه ژباړلی، د قومونو او قبايلو وزارت چاپ.

۲ -د غازي امان الله خان سقوط، له اردو نه په پښتو ژباړل شوی دی.

۳ -د صفاري کورنۍ تر مشرۍ لاندې د افغانستان د خلکو د ازادۍ غوښتلو مبارزه، (رساله) ناچاپ.

٤ -همدا ډول يې د پکتيا د دودونو په باب يو څه معلومات راټول کړي دي، چې تراوسه لا چاپ شوي نه دي).1(

محمد عيان عيان:

عيان پر ۱۳٤۹ل کال د ادبیاتو پوهنځي د ژورناليزم له څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار يې په لاندې ډول دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -علمي سوسیالیزم: په پښتو یې ژباړلی او تر ۱۳۵۷کال دمخه چاپ شوی دی.

۲ -چپه کښ: یوه کیسه ده، چې پر ۱۳۵۷ل کال چاپ شوې او په روسي ژبه ژباړل شوې ده.

۳ -کوچۍ: د لنډو کیسو مجموعه ده، چې پر ۱۳٦٤ل کال د لیکوالو انجمن له خوا خپره شوې ده.

٤ -د ډیالکټیکي ماتریالیزم لنډ کورس په نوم یې یو اثر هم ژباړلی، چې تراوسه چاپ شوی نه دی).1(

غوټۍ خاورې:

غوټۍ خاورې پر ۱۳٦۲ل کال د کابل پوهنتون له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغه شوې او دا یې اثار دي:

۱ -د ننګرهار نکلونه، چاپ.

۲ -د پښتو په شفاهي ادب کې شکل او مضمون.(۱)

عاشق الله فریاد:

فریاد پر ۱۳٦٤ل کال د ژبو او ادبیاتو له شپې پوهنځي څخه فارغ شوی دی، اثار یې په دې ډول دي:

۱ -ډیوې: د شعرونو مجموعه، د لیکوالو انجمن چاپ.

۲ -د چاربیتو د پیدایښت او جوړښت په باب یې تحقیقي څېړنه هم کړې ده، چې تراوسه چاپ شوې نه ده.

۳ -د لغمان د ځینو شاعرانو شعرونه یې هم راټول او د مجموعې په شکل ترتیب کړي دي.(۲)

محمداکبر کرګر:

کرګر پر ۱۳۵٦ل کال د ادبیاتو پوهنځي له فلسفې څانګې څخه فارغ شوی دی او تراوسه یې لاندې اثار ټولنې ته وړاندې کړي دي:

۱ -کیسې او حماسې (څېړنه او ژباړه)، چاپ.

۲ -د اګست یودېرشمه یا بلشویکا: چاپ.

۳ -شپېږ: د لنډو کیسو مجموعه، ۱۳٦٤ل کال چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤ -لیننیزم په تیورۍ او عمل کې (ژباړه) چاپ.

٥ -غني د شگو په محل کې: ١٣٦٥ل کال چاپ.

٦ -څو ادبي یادونې، ١٣٦٦ل کال چاپ.

٧ -سینده څه، سینده بهېره، د لنډو کیسو مجموعه، چاپ.

٨ -استتیک مقولې، چاپ.

٩ -په حالنامه کې د بایزید روښان عرفاني افکار، چاپ.

١٠ -د ثور انقلاب او د ملي او قبایلي مسایلو مقدماتي څېړنه، ناچاپ.

١١ -د پښتو گړنې یا اصطلاحات، ناچاپ.

١٢ -منځنۍ پېړۍ او سکولاستیکي افکار، ناچاپ).1(

(2)اوسنی لیکوال، لومړی ټوک، ٥١٣مخ.

(1)اوسنی لیکوال، دویم ټوک، ٦٠٤ مخ.

(1)اوسني لیکوال، دویم ټوک، ١٣٥٠-١٣٥١ مخونه.

(1)دا لیکوال او دا څېړې، ٣٣-٣٤ مخونه.

(٢) دا لیکوال او دا څېړې، ٤١-٤٢ مخونه.

(١) دا لیکوال او دا څېړې، ٩٨ مخ.

(1)دا لیکوال او دا څېړې، ١٢٨ مخ.

(1)دا لیکوال او دا څېړې، ١٦٣-١٦٤مخونه.

(1)دا لیکوال او دا څېړې، ١٧٦مخ.

(1)دا لیکوال او دا څېړې، ٢٣٠مخ.

(1)دا لیکوال او دا څېړې، ٢٤٣مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(2)دا ليكوال او دا څېرې، ۲٦٦مخ.

(1)دا ليكوال او دا څېرې، ۲۸۱مخ.

(2)دا ليكوال او دا څېرې، ۳۰مخ.

(1)دا ليكوال او دا څېرې، ۳۲۰ مخ.

(1)دا ليكوال او دا څېرې، ۳۲۲مخ.

(۱) دا ليكوال او دا څېرې، ۳۳۰ مخ.

(۲) دا ليكوال او دا څېرې، ٣٦٤-٣٦٧مخونه.

(1)دا ليكوال او دا څېرې، ۳۵۹مخ.

فضل الهي ګران:

ګران پر ۱۳٦۰ل کال د ادبياتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار يې دادي:

۱ -د هيلو ګودرونه: دشعرونو مجموعه، د ليكوالو انجمن.

۲ -د برېښنا پړک: ناچاپ.

۳ -افغاني غورځنګ، ناچاپ.

٤ -د ننګرهار غږ: ناچاپ.

۵ -شنې لوخوړې: ناچاپ.

٦ -لګېدلی اور: ناچاپ.

۷ -سرې سکروټې: ناچاپ.

۸ -د خپګان څپې: ناچاپ.

۹ -د پيوستون نغمې: ناچاپ.

۱۰ -د ګران شاهيكوټې شاعري (حالنامه).

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱ -لاسنیوی.

۱۲ -د شاهیکوټ دودونه او رواجونه.

۱۳ -د پښتنو د تاریخ میتودولوژي).1(

میراحمد ګوربز:

نومړی پر ۱۳٤۸ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی او (د ګوربزو نکلونه) په نوم یې اثر لیکلی، چې د افغانستان د علومو اکاډمۍ له خوا خپور شوی دی.

عبدالمتین متین:

متین پر ۱۳٤۵ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی او دغه لاندې اثار یې ټولنې ته وړاندې کړي دي:

۱ -د کامګار خټک دېوان انتقادي متن: ۱۳۵۸ل کال چاپ.

۲ -د خوشال کلیات لومړی ټوک: ۱۳۵۸ل کال چاپ.

۳ -د خوشال خان خټک سواتنامه.

٤ -د خوشال خان خټک دستار نامه.

۵ -امیر کروړ اور چند شاعران، یوه کوچنۍ رساله ده، چې د نومړي په زیار چاپ شوې ده).1(

کمال الدین مستان:

مستان پر ۱۳٦٤ل کال د ژبو او ادبیاتو له شپې پوهنځي څخه فارغ شوی دی، دغه یې اثار دي:

۱ -ولسي پانګه: د فرهنګ مجلې له لارې خپره شوې ده.

۲ -ولسي شاعران: د هنر مجلې له لارې یې ځینې ولسي شاعران معرفي کړي دي.

۳ -د خوږ ژبي شاعر بهایي جان ژوند لیک: د رسالې په شکل چاپ شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤ -توفان: دگورکي د لنډو کیسو ژباړه ده، ۱۳٦۳ل کال چاپ.

٥ -د لمر شغلو ته: د شعرونو لومړۍ مجموعه، چاپ.

٦ -د شهادت پاڼې: د شعرونو دویمه مجموعه، چاپ.

۷ -زما پوهنځی: د گورکي د یو اثر ژباړه ده، چې چاپ شوی دی.(۱)

نصرالله خان ناصر:

نوموړی پر ۱۳٥۷ل کال د ادبیاتو پوهنځي له پښتو څانگې څخه فارغ شوی دی او (د پښتني فولکور د ترجمو تاریخي سیر ته یوه کتنه) تر نامه لاندې یو اثر لیکلی چې چاپ شوی نه دی.

نظري اریانا:

له ادبیاتو پوهنځي فارغ شوی دی او تراوسه یې د (لیکوال) په نامه یو اثر په پښتو ژبه ژباړلی دی او چاپ کړی دی.

تاج محمد یاري:

نوموړی د ژبو او ادبیاتو له شپې پوهنځي څخه فارغ شوی دی او د (ستوری او سیوری) تر نامه لاندې یې د شعرونو یوه مجموعه د لیکوالو د انجمن له خوا چاپ شوې ده.

سیدالشاه پولاد:

نوموړی پر ۱۳٤۰ل کال د ادبیاتو پوهنځي له پښتو څانگې څخه فارغ شوی دی او د (ښکلاپېژندنه) په نوم یې یوه رساله د زېري جریدې له خوا په متفرق ډول خپره شوې ده.

نورالله ولسپال:

ولسپال پر ۱۳٥۱ل کال له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی او دغه ادبي کارونه یې ترسره کړي دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -د خوشال کلیات، ۳،۲،۱ ټوک (ګډه پروژه) چې لومړی ټوک یې پر ۱۳۵۸ل کال چاپ شوی دی.

۲ -د عبدالقادر خان خټک دېوان، د علومو اکاډمۍ چاپ.

معروف شاه خان:

نوموړی له ادبیاتو پوهنځي څخه فارغ شوی او اثار یې دادي:

۱ -د حمید په دېوان کې د تلمیح صنعت ډولونه (د پوهنیارۍ تیزس) ناچاپ.

۲ -په پښتو کې د فاعلي جملو د استعمال جوړښت او ځانګړتیاوې (دماسترۍ تیزس) ناچاپ.

۳ -پښتو پښویز سمونونه یا پښتو ګرامري مطابقتونه (د پوهندوی رتبې ته)، ناچاپ.

خان سلام:

د ادبیاتو له پوهنځي پښتو څانګې څخه فارغ شوی او دا لاندې اثار یې لیکلي دي:

۱ -د میرزاخان انصاري د دېوان قافیوي نیمګړتیاوې (پوهنیارۍ رتبې ته) ناچاپ.

۲ -د حمید په دېوان کې د استعارې او کنایې ادبي صنعتونو لټونه او تحلیل، ناچاپ.

محبوب شاه ارزومند:

د ادبیاتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار یې دادي:

۱ -د امانت او اور لمبې: د داستانو نقد (د پوهنیارۍ تیزس) ناچاپ.

۲ -د پښتو نظم کلاسیک ژانرونه (د پوهنملۍ تیزس)، ناچاپ.

شاه ولي خان:

نوموړی د ادبیاتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی او دا لاندې اثار یې لیکلي دي:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -پښتو ويي پانګه (د پوهنملۍ تيزس) ناچاپ.

۲ -د پښتو نثر ډولونه او بشپړتيايي پړاوونه (د پوهندوی تيزس) ناچاپ.

پري اقبال:

د ادبياتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغه شوې ده او اثار يې دادي:

۱ -د خوګيانو د وزيرو ګړدود (د ماسترۍ تيزس)، ناچاپ.

۲ -د لوی ننګرهار نوموړکي شاعران، ناچاپ.

فياض:

نوموړی د ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې فارغ التحصيل دی، اثار يې دادي:

۱ -په پښتو لنډو کيسو کې د رياليزم څرنګوالی (د پوهنملۍ تيزس) ناچاپ.

۲ -د روښاني ادبياتو په هنداره کې د روښاني نهضت په باب د بېلابېلو نظريو کره کتنه (د پوهندوی تيزس) ناچاپ.

عزيزالله جبارخېل:

جبارخېل د ادبياتو پوهنځي د پښتو څانګې فارغ التحصيل دی او د (غلجايي حصارک ګړدودونه) په نوم يې يو اثر ليکلی، خو چاپ شوی نه دی.

سيد محی الدين هاشمي:

هاشمي پر ۱۳٦۱ل کال د کابل پوهنتون له ژبو او ادبياتو پوهنځي څخه فارغ شوی دی، اثار يې دادي:

۱ -ابدي ژوند، چاپ.

۲ -د سردرو توتيان، (د ولسي شاعرانو تذکره) چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ -پښتو ګرامر (ژباړه) چاپ.

٤ -د ادبي- هنري او کلتوري اصطلاحاتو تشريحي فرهنګ (دوه ټوکه) ناچاپ.

٥ -په پښتو لنډيو کې انګېرنې، چاپ.

٦ -ليدلی خوب (د اشعارو مجموعه) ناچاپ.

۷ -د سرمنزل په لور، د ادبي ټوټو مجموعه، ناچاپ.

۸ -د کونړ سادات، ناچاپ.

۹ -په کوز کونړ کې د جهاد پيلامه او ادامه، ناچاپ.

۱۰ -د روسانو د مزدور رژيم په زندانو کې ليدلي او اورېدلي حالات، ناچاپ.

۱۱ -د ادب پوهنې بنسټونه (درسي کتاب).

۱۲ -د هجرت پر لار او ديار (سفرنامه) ناچاپ.

۱۳ -د پښتو معاصر ادب تاريخ (د ادبياتو درسي کتاب)

۱٤ -د ليکوالۍ فن، چاپ.

۱٥ -د جهاد او مقاومت فرهنګي مرکزونه او خپرونې).1(

توريالی ځاځی:

پر ۱۳٥۳ل کال د ادبياتو پوهنځي له ژورناليزم څانګې څخه فارغ شوی دی، اثار يې دادي:

۱ -د شعرونو مجموعه: چاپ.

۲ -جهادي لنډۍ: چاپ.

۳ -د لنډو کيسو مجموعه: چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیدګلاب سباوون:

پر ۱۳۵۵ل کال د ادبیاتو پوهنځي له ژورنالیزم څانګې نه فارغ شوی دی:

۱ -د حمزه ژوند و اند: ناچاپ.

محمد نسیم ستانیزی:

پر ۱۳۵۵ل کال له ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي څخه فارغ شوی دی. پښتو اثار يې دادي:

۱ -ځاله او طوفان (د لنډو کیسو مجموعه).

۲ -د لارې مشال (ژباړه).

۳ -دمارکسیزم اشتباه، چاپ.

٤ -د اسلام څلور ستر فاتحین.

٥ -د توحید، نبوت او له مرګه وروسته ژوند عقلي ثبوت، ژباړه.

٦ -جونګړه او مانۍ (دلنډو کیسو مجموعه) چاپ.

۷ -د اسلامي انقلاب هنداره: (ژباړه) چاپ.

۸ -هغه ټول پسې لیواله وو: د لنډو کیسو مجموعه. چاپ.

۹ -توري حاشيې: د لنډو کیسو مجموعه، چاپ.

۱۰ -ځلايي کونجې: د لنډو کیسو مجموعه، چاپ.

۱۱ -د اسلامي دعوت اصول: (ژباړه).

۱۲ -سور ښامار: (ژباړه).

۱۳ -د ایشیا په زړه کې طوفان، چاپ.

۱٤ -د اسلام اقتصادي اصول، ناچاپ.

۱٥ -څلور زندانونه، ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد آصف صميم:

پر ۱۳۵٦ل کال د ادبياتو او بشري علومو پوهنځي عربي څانګې څخه فارغ شوی دی. اثار يې دادي:

۱ -رښتيانی کيسې (ژباړه) چاپ.

۲ -د رحمان بابا ديوان نوم ښود، چاپ.

۳ -مړه يې مه بولئ ژوندي دي، ۲ ټوکه، چاپ.

٤ -توحيدي ټولنه او ټولنيز عدالت، (ژباړه) ناچاپ.

۵ -د حضرت علي(رض) لنډې ويناوې (ژباړه)، ناچاپ.

٦ -رښتيا خبرې، درې جلده، (ژباړه) ناچاپ.

۷ -خوشال او قران.

۸ -خوشال ياد کړي شاعران.

۹ -شاعر د شاعر په هنداره کې.

۱۰ -خوشال نومښود.

۱۱ -د رحمان بابا فرهنګ.

۱۲ -پښتو درسي کتاب د ٤ او ٦ ټولګي لپاره.

۱۳ -وهابيت د قران او سنتو په رڼا کې (ژباړه) چاپ.

۱٤ -د اسلام په جامه کې د استعمار مزدوران، چاپ.

۱۵ -د پټې خزانې ميزان رښتيا ميزان دی (ګډ اثر) چاپ.

۱٦ -په کلاسيکو ادبياتو کې پښتو ګړنې، ناچاپ.

۱۷ -زندان خوړلي يادونه (ژباړه). ناچاپ.

۱۸ -ګام پر ګام له خوشال سره، (پوهه) مجله کې چاپ شوی دی.

۱۹ -د شعرونو مجموعه (سانګې).

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰ -پښتو نامې.

۲۱ -زړه ويي پانګه.

۲۲ -د خوشال د ژبې ټوپک.

۲۳ -د لرغونې شاعرۍ غورچاڼ.

۲٤ -په پښتو لرغونې شاعرۍ کې متلونه.

۲۵ -شعرونه اياتونه.

۲٦ -شعرونه حديثونه.

۲۷ -د پښتو د ليکنۍ ژبې د معياري اړخ يوجاج.

۲۸ -رښتيني اتلان (ژباړه).

۲۹ -د ملا لتاړ د ديوان د چاپي او خطي نسخو مقابله.

۳۰ -خوشال ياد کړي کتابونه.

۳۱ -د حمزه ليکونه.

۳۲ -په انساني غړو پورې اړوند ګړنې.

۳۳ -روهيلې په هندوبار کې.

۳٤ -ځان پيښې له (۹٤-۸٤) پورې.

۳۵ -روښاني روحاني فرهنګ.

۳٦ -رښتيانۍ خبرې.

محمدعارف غروال:

پر ۱۳٤۷ل کال د ادبياتو پوهنځي له پښتو څانګې څخه فارغ شوی دی. اثار يې دادي:

۱ -د دولت لواڼي د ديوان انتقادي متن، چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ -د رحمان بابا د دېوان انتقادي متن، چاپ.

۳ -د خوشال خټک د کلیاتو د لومړي ټوک انتقادي متن، چاپ.

٤ -د سید جمال الدین افغان العروة الوثقی، چاپ.

٥ -د حبیب الله دېوان، چاپ.

٦ -غرنۍ سندرې، چاپ.

۷ -د بنګړو شرنګ (د معاصرو شاعرانو د اشعارو مجموعه) چاپ.

۸ -د وینو فوارې، د جهادي شعرونو مجموعه، چاپ.

۹ -تورزن تورن افغان، د جهادي شعرونو مجموعه، چاپ.

۱۰ -بمونه او غمونه، د جهادي شعرونو مجموعه، چاپ.

۱۱ -راه عمل فارسی ترجمه، چاپ.

۱۲ -منظر مرګ، فارسی ترجمه، چاپ.

۱۳ -انګلیسي پښتو ورځنۍ خبرې (ژباړه) چاپ.

۱٤ -د خوشال خټک د کلیاتو د دویم ټوک انتقادي متن، ناچاپ.

۱٥ -اختیارات بدیعي د پښتو یوناني طب، ناچاپ.

۱٦ -د پکتیا ولسي شاعران، ناچاپ.

۱۷ -د وطن مینه د شعرونو مجموعه، ناچاپ.

۱۸ -کورنی طب، (ژباړه). ناچاپ.

۱۹ -غوټۍ نامه د شعرونو مجموعه، ناچاپ.

۲۰ -قصص الانبیاء (ژباړه)، ناچاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فدا محمد فایض:

پر ۱۳٥٦ل کال د ادبیاتو پوهنځي له دري ځانګې څخه فارغ شوی دی، یوه د شعرونو مجموعه لري، چې تراوسه نه ده چاپ شوې.

ذکریا ملاتړ:

پر ۱۳٥٦ل کال د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي له پښتو ځانګې څخه فارغ شوی دی، اثار يې دادي:

۱ -د پښتو متلونو او اصطلاحاتو قاموس لومړی ټوک، (تالیف).

۲ -په پښتو ادب کې د طالب په نوم شاعرانو تذکره، (تالیف)

۳ -چې نه غواړم مه يې راپېښوې، دزندان کيسه، (تالیف).

٤ -د پښتو په ولسي ادب کې د ماشومانو شاعري، (تالیف)

٥ -تیرایان او تیرایي ژبه، (تالیف).

٦ -پر افغانستان باندې د روسانو د تېري اساسي علتونه، (تالیف).

۷ -عملي لار او علمي فلسفه، (ژباړه).

فضل ولي ناګار:

د ادبیاتو پوهنځي له پښتو ځانګې څخه فارغ شوی دی، ((دا هغه بالا حصار دی)) په نوم يې د شعرونو يوه مجموعه خپره شوې ده.

محمد حسن ولسمل:

پر ۱۳٤۲ل کال له ادبیاتو پوهنځي فارغ شوی دی.

۱ -ظاهر شاه د قضاوت په تله کې، (د ګډو مقالو مجموعه)، چاپ.

۲ -زنداني سوغات، چاپ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد معصوم هوتک:

پر ۱۳٦٦ ل کال د ژبو او ادبياتو پوهنځي له پښتو څانگې څخه فارغ شوی دی. اثار يې دادي:

۱ -پاشلې ويناوې، د مولوي صالح محمد هوتک، ترتيب، سريزه، تحشيه او تعليقات، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

۲ -سرامنې اوښکې، (شعرونو مجموعه)، ۱۳٦۹ل کال چاپ.

۳ -د ميرزا حنان بارکزي ديوان، ترتيب، سمون، سريزه، مقابله او ويي پانگه، ۱۳۷۰ل کال چاپ.

٤ -ميرزا عبدالودود هوتک، ناچاپ.

٥ -ښکار او کندهار، ناچاپ.

٦ -احمدشاهي کندهار، ناچاپ.

۷ -پښتنې قبيلې او روايتي شجرې، ناچاپ.

۸ -بحرالعلوم، دوست محمد خټک، ۱ ټوک، ترتيب، سريزه، سمون او حاشيه، ناچاپ.

۹ -خيرالبيان او درېيم قرائت، چاپ، (گډ هېواد).

۱۰ -د ملا امير ديوان، ترتيب او سريزه، ناچاپ.

۱۱ -د غره او دوره (ژوند ليک)، ناچاپ.

۱۲ -د زړه ايشناو، د شعرونو مجموعه، ناچاپ).1(

وسيع الله سيار:

د ژبو او ادبياتو پوهنځي له پښتو څانگې څخه فارغ شوی دی.

۱ -په پښتو کې د مسجع نثر د پيدايښت او پايښت مسئله، پر ۱٤۱۳هـ ق کال ليکل شوی.

افضل شېرزاد:

د ژبو او ادبياتو پوهنځي له انگليسي څانگې څخه فارغ شوی دی، د شعرونو يوه مجموعه لري، چې تراوسه لا چاپ شوې نه ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبيدالله محک:

محک د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي انګليسي څانګه لوستې، نوموړی په پښتو او دري ژبو يو شمېر اثار ليکلي دي، پښتو اثار يې دادي:

١ -د نيمو شپو چغې: د لنډو کيسو مجموعه، د ليکوالو انجمن، کابل چاپ.

٢ -ګل په جبه زار کې (ناول)، ١٣٧٠ل کال چاپ.

لعل پاچا ازمون:

ازمون تر درېيم ټولګي پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي پښتو څانګه لوستې او بيا يې د جګړو له امله خپل وروستی کال د ننګرهار په پوهنتون کې بشپړ کړ، تراوسه يې دغه ادبي فعاليتونه ترسره کړي دي:

١ -د ملنګ جان خوږې نغمې له نويو زياتونو سره، ١٣٧٠ل کال چاپ.

٢ -د سيند غاړې ګلونه، د محمد نور د شعرونو راټولونه او سريزه، لاهور چاپ.

٣ -پرهرونه دي چې خاندي: د شعرونو مجموعه، پېښور، ١٣٧٢ل کال چاپ.

٤ -کابل د وينو او لمبو په سين کې: د کابل په باب د شعرونو مجموعه، راټولونه، پېښور، ١٣٧٣ل کال چاپ.

٥ -د خسرو شعرونه: سريزه او راټولونه، ناچاپ.

غلام نبي فراهي:

غلام نبي فراهي د کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو پوهنځي له پښتو څانګې فارغ شوی او بيايې له همدې څانګې ماسترې هم ترلاسه کړې ده. د ليسانس دورې پر مونوګراف سربېره (د استاد بېنوار ژوند او اثار په نامه يې د ماسترۍ دورې د تيزس په توګه يو بل اثر هم ليکلی دی.

(1)دا ليکوال او دا خبرې، ٣٧١مخ.

(1)داليکوال او دا خبرې، ٣٩٨ مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱) دا لیکوال او دا ځېرې، ۳۹۸مخ.

(1)د لیکوالۍ فن: سید محی الدین هاشمي، پېښور، چاپ.

(1)پوخ کانی، محمدمعصوم هوتک، ټورنټو، کاناډا، ۱۳۷۵ل کال چاپ د پښتۍ څلورم مخ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژبو او ادبیاتو پوهنځي پښتو مونوګرافونه

۱ -د رحمان بابا او خوشال شعر او شاعري:

د شریفې خوګیانۍ (اسلمي) له خوا پر ۱۳۴۲ل کال د پوهاند صدیق الله رښتین تر لارښوونې لاندې لیکل شوی، د مخونو شمېر یې (۲٤) دی. په دغه مونوګراف کې د رحمان بابا د اشعارو پر اخلاقي، ټولنیزو، تصوفي او د خوشال د اشعارو پر اخلاقي، ټولنیزو، عشقي او حماسي خواوو لنډې خبرې شوي دي.

۲ -بلوڅ او بلوڅي:

عبدالرحمن بلوڅ د پوهاند صدیق الله رښتین تر لارښوونې لاندې پر ۱۳۴۳ل کال لیکلی دی، د مخونو شمېر یې (٤٤) دی. دغه مونوګراف پر شپږو څپرکو وېشل شوی، چې په هره برخه کې یې د بلوڅو او بلوڅي ژبې په باب لنډه رڼا اچولې.

۳ -د باختري او ایرانیو تاریخي انکشاف:

د محمد کریم اڅکزي له خوا پر ۱۳۴۳ل کال لیکل شوی، لارښود استاد یې حبیب الله جاج پښتون زوی دی، د مخونو شمېر یې (۲۰) ته رسېږي.

٤ -د کوچنیانو شفاهي ادب یا د کوچنیانو فولکور:

د شاه ولي له خوا پر ۱۳٤٤ل کال په ۹۷مخونو کې لیکل شوی، په مونوګراف کې د کوچنیانو شفاهي ادب ته پر کتنې سربېره د هغو پر روزنیز اړخ هم رڼا اچول شوې ده.

۵ -پښتنې شاعرانې:

د زرغونې زېور له خوا پر ۱۳٤۵ل کال په (۷۵) مخونو کې د لوی استاد علامه عبدالحی حبیبي تر لارښوونې لاندې لیکل شوی دی. په دغه مونوګراف کې ټولې (۳۳) پښتنې شاعرانې معرفي شوي او د شعرونو بېلګې یې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦ -د ننګرهار د سيمې ولسي شاعران:

د زېورالدين زېور له خوا پر ۱۳٤٥ل کال په (٥١) مخونو کې ليکل شوی، لارښود استاد يې پوهاند عبدالحی حبيبي دی، په دغه مونوګراف کې د (٣٦) تنو شاعرانو ژوند ليک او د شعرونو بېلګې خوندي دي.

٧ -د ادبي تاريخ تيوري:

پر ۱۳٤٦ل کال په (٤٨) مخونوکې د حبيب الله تږي له خوا ليکل شوی دی. په دې مونوګراف کې د ادب تاريخ تيوري، تاريخي سير او د تيورۍ د ميتود په باب خبرې شوي دي.

٨ -د تګاب د سيمې ولسي شاعران:

ليکوال يې سيدامير دی، پر ۱۳٤٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې ليکل شوی دی. د مخونو شمېر يې (٨١) ته رسېږي، په دې مونوګراف کې د تګاب د څلورو تنو شاعرانو ژوند ليک او د شعرونو بېلګې راغلي دي.

٩ -د ننګرهار مجله:

دا مونوګراف د شاه ولي قرار له خوا پر ۱۳٤٦ل کال د استاد محمد حسين راضي تر لارښوونې لاندې ليکل شوی، د مخونو شمېر يې (٤٧) ته رسېږي. دا مونوګراف شپږ څپرکي لري او د ننګرهار مجلې د موضوعي نيوليک (فهرست) په باب په کې خبرې شوي دي.

۱۰ -د کونړ د سيمې اجتماعي دودونه:

د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې د جلال الدين کونړي له خوا پر ۱۳٤٦ل کال په (٦٧) مخونو کې ليکل شوی دی. په دې مونوګراف کې د کونړ د خلکو په ځينو دودونو او رواجونو لنډه رڼا اچول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱ -بازارک او څخوبی:

د عبدالباقي (شینواري) له خوا پر ۱۳٤٦ل کال لیکل شوی، د مخونو شمېر یې (۲۷) دی. یاد شوی مونوګراف دوه برخې لري، په لومړۍ برخه کې یې د بازارک او په دویمه برخه کې یې د څخوبي سیمو په باب خبرې شوي دي.

۱۲ -د افغانستان په تاریخ او ادبیاتو کې د روښانیانو دنهضت مقام:

د عبدالقیوم نورزي له خوا په (٦٤) مخونو کې پر ۱۳٤۷ل کال لیکل شوی، په دغه مونوګراف کې د روښانیانو د نهضت ماهیت، اصولو او عقایدو په باب خبرې شوي دي.

۱۳ -د شګې پخواني شاعران:

عبدالمجید زاخېل د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٤۸ل کال لیکلی، د مخونو شمېر یې (٥۱) ته رسېږي. په دې مونوګراف کې د شګې د څو تنو شاعرانو ژوند لیک او د شعرونو بېلګې راوړل شوي دي.

۱٤ -پښتني دودونه-کړنې او فالونه:

د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې علي محمدمنګل پر ۱۳٤۸ل کال لیکلی دی. دغه مونوګراف (۷۰) مخونه لري او د پکتیا د خلکو د ځینو دودونو په باب په کې لنډه رڼا اچول شوې ده.

۱٥ -د لغمان بشري جغرافیه:

اسدالله (رویا) پر ۱۳٤۸ل کال په (۲۷) مخونو کې لیکلی دی. لارښود استاد یې حمیدالله امین دی، په یاد شوي مونوګراف کې د لغمان ولایت پر ځینو دودونو، رواجونو او ځینو سپورتي لوبو لنډه رڼا اچول شوې ده.

۱٦ -مېرمن حمیده او د هغې ژوند او اشعارو ته یوه کتنه:

عبدالصبور ملیار په (٤۰) مخونو کې پر ۱۳٤۸ل کال د حبیب الله جاج تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د مېرمن حمیدې ژوند لیک او د شعرونو نمونې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷ -د شیدا په فکر او شعر لنډه څېړنه:

خیرمحمد شینواري پر ۱۳٤۹ل کال لیکلی دی، (۳۸) مخه لري د کاظم خان شیدا د ژوند پر حالاتو او د شعر پر ځینو ځانګړنو خبرې شوي دي.

۱۸ -د پکتیا ولایت د ګوملې پېژندنه:

محمدعلم نواب خېل د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٤۹ل کال لیکلی دی، (۷۹) مخونه لري. په دې مونوګراف کې د پکتیا ولایت د ګوملې د سیمې پر لنډې پېژندنې سربېره د نوموړې سیمې پر ځینو قوانینو او دودونو هم لنډې خبرې شوي دي.

۱۹ -د پکتیا ولایت د ځاځیو ولسي شاعران:

دسید محمد کارګر له خوا د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٤۹ل کال لیکل شوی دی. (۵۵) مخونه لري، په نوموړي مونوګراف کې د پکتیا ولایت د هاشم خېلو او عمرخېلو د سیمو (۷٦) تنه شاعرانو پېژندګلوي او شعري بېلګې راغلي دي.

۲۰ -د نوزاد رواجونه:

نصر الله نوزادي پر ۱۳٤۹ل کال په (۲۸) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې په دریو برخو کې د نوزاد د خلکو پر ځینو رواجونو خبرې شوي دي.

۲۱ -خوشال خان او د پښتنو د ازادۍ تحریک:

عبدالمالک شهبازخېل پر ۱۳۵۰ل کال د پوهاند میرحسن شاه تر لارښوونې لاندې لیکلی، (۵۰) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د خوشال خان پر ژوند، اقتصادي او ټولنیزو حالاتو باندې لنډه رڼا اچول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲ -د راډیو افغانستان د پروګرامونو شکل او څرنګوالي ته یوه کتنه:

شاه محمود زیارمل پر ۱۳۵۰ل کال په (۲۰) مخونو کې لیکلی، په نوموړي مونوګراف کې د کابل راډیو د پروګرامونو او دهغو د نشر او خپرېدو د وختونو په باب معلومات ورکړل شوي دي.

۲۳ -د پشه یي د خلکو محیط او د ژبې معرفي:

نورمحمدغمجن الینګاري په (٦٨) مخونو کې پر ۱۳۵۰ل کال لیکلی، په یاد شوي مونوګراف کې د پشه یي ژبې او د پشه یانو د محیط په باب رڼا اچول شوې ده.

۲٤ -د افغانستان کالنۍ د مضامینو فهرست:

سید عبدالستار رازي پر ۱۳۵۰ل کال په (۵۵) مخونو کې لیکلی، لارښود استاد یې محب الله رحمتي دی.

۲۵ -د اندړو دودونه:

د محمد اسلم قربانخېل له خوا د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۱) مخونو کې پر ۱۳۵۰ل کال لیکل شوی دی، په یاد شوي مونوګراف کې د غزني د اندړو ولسوالۍ دخلکو د ټولنیزو دودونو په باب خبرې شوې دي.

۲٦ -د احمدشاه بابا لښکر کشي او دده د امپراطورۍ حدود:

امان الله ایازي پر ۱۳۵۱ل کال د پوهاند میرحسین شاه تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی. په دغه مونوګراف کې د احمدشاه بابا د واکمنۍ د حدودو او لښکر کشیو په باب په لنډېز سره خبرې شوې دي.

۲۷ -د پښتونستان مسئله د تاریخ په اوږدو کې:

عبدالشاه ظفرخېل پر ۱۳۵۱ل کال د پوهنوال حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. (۵۲) مخونه لري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸ -پښتونستان:

لیکواله یې حفیظه ده، پر ۱۳۵۱ل کال یې د پوهاند میرحسین شاه تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی. (۸۲) مخونه لري، په یاد شوي مونوګراف کې د پښتونستان پر جغرافیایي موقعیت خبرې شوي او د پښتونستان د ځینو ملي مبارزو لکه خان عبدالغفار خان پېژندګلوي په کې راغلې ده.

۲۹ -عربي ژبه د پېړیو په بهیر کې:

عبدالغفور رسول پر ۱۳۵۲ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی، (۳۰) مخونه لري. مونوګراف درې برخې لري او د عربي ژبې د پرمختګ او څرنګوالي په باب په کې خبرې شوي دي.

۳۰ -د قره باغ پښتني دودونه:

محمد حسن پر ۱۳۵۲ل کال په (۵۸) مخونو کې لیکلی، د غزني ولایت د قره باغ د سیمې د پښتنو د ځینو دودونو په باب په کې معلومات وړاندې شوي دي.

۳۱ -د لغمان ولایت د ملي شاعرانو په شعرونو کې د ځایونو نومونه:

محب الدین محب پر ۱۳۵۲ل کال په (۵۱) مخونو کې لیکلی، په دې مونوګراف کې د یادې شوې سیمې د اتو تنو شاعرانو د شعرونو له مخې سیمه ییزو نومونو ته ګوته نیول شوې ده.

۳۲ -وړانګې ورځپاڼه:

محمدانور پر ۱۳۵۲ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې لیکلی، (۳٦) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د یادې شوې خپرونې او د هغې د مضامینو په باب معلومات وړاندې شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳٤ -د قرغیو د ولسوالۍ جغرافیه:

محمداعظم حیدري پر ۱۳۵۲ل کاږ د پوهاند حمیدالله امین تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی، (۷۵) مخونه لري، په دې مونوګراف کې د لغمان ولایت د قرغیو سیمې د یو شمېر غرونو او سیندونو په باب معلومات وړاندې شوي دي.

۳۵ -۱۸۹۳م ځخه راپدېخوا د تاریخ په اوږدو کې د پښتونستان مسئله:

د جان محمد، دوړ له خوا پر ۱۳۵۲ل کال لیکل شوی دی. لارښود استاد یې برهان الدین حساس دی، مخونه یې (٤۸) دي. مونوګراف څلور څپرکي لري او په هر څپرکي کې د پښتونستان په باب معلومات وړاندې شوي دي.

۳٦ -په افغاني ټولنه کې د ښځو دریځ:

لطیفې پر ۱۳۵۲ل کال د زرغونې زېور تر لارښوونې لاندې لیکلی، (۳۵) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې په افغاني ټولنه کې د ښځو د دریځ په باب خبرې شوي او هم د ځینو افغاني ښځمنو شاعرانو پېژندګلوي او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

۳۷ -د خوست لهجې او مروج لیکدود:

حضرت محمد ویاړ پر ۱۳۵۲ل کال د شیریندل ګردیوال تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. دغه مونوګراف (۲۷) مخونه لري.

۳۸ -د پروفیسور ډاکتر برنارډورن د پښتو منتخباتو او د رحمان بابا د چاپي دېوان مقایسه:

د میرزامحمد له خوا پر ۱۳۵۲ل کال په (۷۹) مخونو کې لیکل شوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹ -په کندهار کې د ډله ییزو مفاهیمو وسایلو تاریخي سیر:

احمدالله پر ۱۳۵۲ل کال د عنایت الله تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، (٦٢) مخونه لري. په دې مونوگراف کې د کندهار د مطبوعاتو او خپرو شویو مطالبو په اړه خبرې شوې دي.

٤۰ -پښتني جرگې او دودونه:

سهراب مومند پر ۱۳۵۲ل کال د مجاوراحمدزیار تر لارښوونې لاندې لیکلی، (٢٦) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې د پښتني جرگې پر اهمیت او په اولسمه او اته لسمه پېړۍ کې د پښتنو د ځینو دودونو په باب خبرې شوې دي.

٤۱ -د سراج الاخبار او هېواد مقایسوي مطالعه:

لعل پاچا ځدراڼ پر ۱۳۵۳ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې لیکلی، (٤٢) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې د سراج الاخبار او هېواد د ورځپاڼو پرتلنه شوې ده او د دواړو ورځپاڼو توپیرونو ته گوته نیول شوې ده.

٤٢ -د هسکې مېنې جغرافیه:

د سیدبادشاه له خوا پر ۱۳۵۳ل کال د حمیدالله امین تر لارښوونې لاندې لیکل شوی، (۳۰) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې د شینوارو دهسکې مېنې د ولسوالۍ پر جغرافیه لنډه رڼا اچول شوې ده.

٤۳ -د پښتو فولکور او ادب:

حفیظ الله جمالي پر ۱۳۵۳ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې لیکلی، (٣٦) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې د پښتني فولکور پر ځینو اړخونو رڼا اچول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٤ -پښتونستان وپېژنئ:

محمد نعیم پر ۱۳۵۳ل کال د دوکتور مجاوراحمد زيار تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې بشپړ کړی دی. په مونوګراف کې د پښتونستان د سيمې په باب ځينې معلومات راغلي دي.

٤٥ -د جمعي مفاهيمې وسايل په کندهار کې:

حبيب الله حبيب پر ۱۳۵۳ل کال د استاد حبيب الله تر لارښوونې لاندې په (۲٦) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کندهار د خپرونو په باب يو لړ معلومات وړاندې شوي دي.

٤٦ -د پښتونستان په مسئله کې د هېواد ورځپاڼې رول:

شيخ محمد پر ۱۳۵۳ل کال د پوهنوال حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (٤٩) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې هغو ليکنو ته نغوته شوې ده، چې د پښتونستان په باب په هېواد ورځپاڼه کې خپرې شوې دي.

٤٧ -د انګولا مسئله:

رحيم داد همزولي پر ۱۳۵۳ل کال د حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د نومړي هېواد جغرافيا او تاريخ ته لنډه کتنه شوې ده.

٤٨ -د مطبوعاتو رول د هېواد او ازادۍ په برخه کې:

خان زمان پر ۱۳۵۳ل کال د حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۲۸) مخونو کې بشپړ کړی دی. دغه مونوګراف پر څلورو برخو وېشل او د هېواد د ازادۍ په برخه کې د مطبوعاتو پر اغېز او تاثير خبرې کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۹ -تربګني:

د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې (وزیر) لیکلی دی، د لیکلو کال یې ۱۳۵۳ل دی، (۳۸) مخونه لري او د لنډې کیسې، ډرامې او تربګنۍ په باب په کې معلومات راغلي دي.

۵۰ -له جغرافیایي نومونو سره د روایاتو تړون:

د وزیر محمد له خوا پر ۱۳۵۳ل کال لیکل شوی، (۳۵) مخونه لري، په دغه مونوګراف کې د ځینو روایاتو په باب خبرې شوي دي.

۵۱ -ژبه او د ژبې د پیداکېدو سرچینه:

د الله باز له خوا د دوکتور مجاوراحمدزیار تر لارښوونې لاندې پر ۱۳۵۳ل کال په (۲٦) مخونو کې لیکل شوی دی. په دغه مونوګراف کې د ژبې د پیداکېدو پر علتونو او عواملو لنډې خبرې شوې دي.

۵۲ -د پښتو څېړنو بین المللي مرکز:

عبدالهادي هاند پر ۱۳۵۳ل کال په ۲۳ مخونو کې لیکلی دی، په دغه مونوګراف کې د پښتو ژبې د بین المللي مرکز په باب معلومات وړاندې شوي دي.

۵۳ -د تصوف اغېز پر ټولنه باندې:

مصرخان پر ۱۳۵۳ل کال د زیورالدین زیور تر لارښوونې لاندې په ۳۳ مخونو کې بشپړ کړی دی او د روښانیانو د غورځنګ په باب په کې خبرې شوي دي.

۵٤ -د ملنګ جان ورک اشعار:

اخندخان پر ۱۳۵۳ل کال د مجاوراحمدزیار تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی. ۲۵ مخونه لري، په نوموړي مونوګراف کې د ملنګ جان پر پېژندګلوي سربېره د هغه ځینې شعرونه او د هغه په باب د کورنیو او بهرنیو لیکوالو ځینې اشعار راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۵ -د کندهار د سیمې فکاهیات:

د بريالي پکتا له خوا پر ۱۳۵۳ل کال د حبيب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې ليکل شوی. دغه مونوگراف (۲٦) مخونه لري او په کې د کندهار د سیمې ځينې ټوکې ټکالې راټولې شوې دي.

۵٦ -د پښتو ټولنې نشراتي فعالیتونه:

زمري محقق پر ۱۳۵٤ل کال د حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی. دغه مونوگراف (۳۰) مخونه لري او په کې د پښتو ټولنې لنډه تاريخچه بيان او ددې ټولنې پر خپرنيو فعاليتونو رڼا اچول شوې ده.

۵۷ -د پښتونستان د مطبوعاتو وضع د صدر بوټو د حکومت په دوره کې:

محمد زمان پر ۱۳۵٤ل کال د حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې ليکلی دی. نوموړي مونوگراف کې د ذوالفقار علي بوټو د واکمنۍ پر وخت د پښتونستان د غورځنگ او د پښتنو د مطبوعاتو د څرنگوالي په باب خبرې شوې دي.

۵۸ -د کټواز د سیمې دودونه:

محمدنواز پر ۱۳۵٤ل کال د دوکتور مجاوراحمد زيار تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی، (۳٤) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې د غزني د کټواز د سیمې پر ځينو دودونو او پښتني رواجونو لنډه رڼا اچول شوې ده.

۵۹ -مقلوبې پښتو کلمې:

محمد قاسم سالمي پر ۱۳۵٤ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۱۹) مخونو کې ليکلی. په دغه مونوگراف کې د پښتو د مقلوبو کلمو په باب معلومات راغلي دي لکه: اغزی agzay ، ازغیazgay

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦٠ -د مومندو ورزشي لوبې:

د سرفراز له خوا د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې پر ۱۳۵٤ل کال په (٦١) مخونو کې ليکل شوی دی. په ياد شوي مونوگراف کې د مومندو پر ځينو سيمه ييزو لوبو رڼا اچول شوې ده.

٦١ -په افغانستان کې د مطبوعاتو لوړ او ځوړ او د هغو پرمختيا:

نام حق ځيرک پر ۱۳۵٤ل کال د حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې ليکلی دی، (٤٢) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې په افغانستان کې د مطبوعاتو پر څرنگوالي او همدارنگه پر ځينو اقتصادي، فرهنگي، سياسي، مذهبي او ټولنيزو حالاتو هم لنډه رڼا اچول شوې ده.

٦٢ -د جمهوري پلوشه د مطبوعاتو په لمن کې:

پر ۱۳۵٤ل کال د حبيب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې عبدالشکور ليکلی دی، (۳۵) مخونه لري. په نوموړي مونوگراف کې د پلوشې جريدې د مضامينو او همدارنگه له کابل مجلې سره د نوموړې جريدې پرتلنه شوې ده.

٦٣ -د پښتو په گړني (شفاهي) ادب کې د ښځو ونډه:

شريفې شريف پر ۱۳۵٤ل کال د مجاوراحمد زيار ترلارښوونې لاندې بشپړ کړی دی، (۵۵) مخونه لري. په دغه مونوگراف کې په لنډيو کې د ښځو پر ونډې او دريځ خبرې شوې دي.

٦٤ -د زده کوونکو د درسي وروسته والي علتونه:

محمد نسيم قسيمي پر ۱۳۵٤ل کال د ډاکتر گل جانان ظريف تر لارښوونې لاننديې ليکلی دی، ٦٤مخونه لري. دا مونوگراف اته څپرکي لري، چې د زده کوونکو پر درسي ستونزو او د هغو پر د عواملو خبرې شوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦٥ -د سرخورورد په پارسي کې د پښتو ګډون او اغېزه:

جمال الدين وطنمل پر ۱۳۵٤ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (١٦) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې په ورځنيو خبرو کې په ياد شوې سيمه کې پر پارسي باندې د پښتو ژبې اغېزې ته نغوتې شوې دي.

٦٦ -د ميرويس هوتکي او احمدشاه دراني زمام داري ته مقايسوي کتنه:

محمد صديق خالقي پر ۱۳۵٤ل کال د پاينده محمد (سرهنګ) تر لارښوونې لاندې ليکلی او (٣٦) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د ميرويس نيکه او احمدشاه بابا د جګړو، اتلوليو او واکمنيو په باب لنډه رڼا اچول شوې ده.

٦٧ -د خوشال خان خټک عصر ته يوه کتنه او د هغه معاصرين:

ذکريا پر ۱۳۵٤ل کال ليکلی دی، (۳۱) مخونه لري، په دغه مونوګراف کې د خوشال خان خټک پر پېژندګلوۍ سربېره د هغه وخت پر حالاتو هم لنډه رڼا اچول شوې ده.

٦٨ -د ماشومانو د بد اخلاقۍ سببونه:

زرشاه حق يار پر ۱۳۵۵ل کال د پوهاند محمد فاضل تر لارښوونې لاندې ليکلی، نوموړی مونوګراف شپږ څپرکي لري او د ماشومانو د روزنې او همدارنګه پر ناوړه چارو د هغو د اخته کېدو پر سببونو خبرې شوې دي.

٦٩ -د افغانستان د ثانوي ښوونځيو ازموينې:

شېرخان رښتين پر ۱۳۵۵ل کال د پوهندوی عطاالله روف تر لارښوونې لاندې په ٤٢ مخونو کې ليکلی دی. پر دغه اثر کې د افغانستان د ثانوي ښوونځيو په درسي ميتود خبرې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۰ -ښوونه او روزنه د اسلام له نظره:

عبدالقیوم وزیر پر ۱۳۵۵ل کال د استاد دانش تر لارښوونې لاندې په (۷۹) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د اسلام له نظره پر ښوونه او روزنه خبرې شوې دي.

۷۱ -د وردګو د قبیلې د واده او مړي دودونه:

محمد مبارک پر ۱۳۵۵ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په ٤۹ مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوګراف کې د ودرګو د قبیلې د مړي او ژوندي او د واده پر دودونو او رواجونو رڼا اچول شوې ده.

۷۲ -په ننګرهار کې فولکوریکې کیسې:

عبدالروف پت یار پر ۱۳۵۵ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۱۲۰) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ننګرهار ولایت (۹) فولکوریکې کیسې راټولې شوې دي.

۷۳ -سرې لمبې:

سعدالله فیضي پر ۱۳۵۵ل کال لیکلی دی، (۸۳) مخونه لري او په دغه مونوګراف کې د ملا عبدالحنان حیرت پر ژوند او ټولنیزو شرایطو او اشعارو خبرې شوې دي.

۷٤ -د اماني دولت د سقوط سببونه:

غلام احمد واک پر ۱۳۵۵ل کال د پوهندوی سید سعدالدین هاشمي تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. (٦۳) مخونه لري، په نوموړي مونوګراف کې د اماني دولت د ظهور په مقابل کې د بریتانوي ښکېلاک د مخالفتونو عوامل ترکتنې لاندې نیول شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۵ -زیتون په افغانستان کې:

بخت جمال پر ۱۳۵۵ل کال لیکلی دی. لارښود استاد یې محب الله رحمتي دی. په دغه مونوګراف کې په افغانستان کې د زیتون د حاصلاتو په باب معلومات راټول شوي دي.

۷٦ -د لغمان ولایت د کلمان د سیمې معرفي:

عبدالمومن پر ۱۳۵۵ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کلمان د سیمې، اقتصادي څرنګوالی او جغرافیایي موقعیت او د سیمې د ځینو دودونو په باب څرګندونې شوې دي.

۷۷ -د امان افغان جریدې خپرونې په سیاسي، اقتصادي، اجتماعي او کلتوري ساحه کې:

محمد صفر خواریکښ پر ۱۳۵٦ل کال لیکلی، لارښود استاد یې حبیب الرحمن هاله دی. (۳۹) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د (امان افغان) جریدې د خپر شوو لیکنو په باب ځینې معلومات راټول شوي دي.

۷۸ -سیکان او د هغوی دودونه:

شفیق الله دردمل پر ۱۳۵٦ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۷۲) مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوګراف کې د هندوستان سیکانو د کلتور او د هغو د دودونو په باب ځینې معلومات راټول شوي دي.

۷۹ -د مرکخېلو دود او دستور:

محمد صابر پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۲۷) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د مرکخېلو د دود او دستور په باب په لنډه توګه رڼا اچول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۰ -د پاینده محمد کرېه وال ژوند او ځینې شعرونه:

محمد سراب پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوګراف کې د پاینده محمد کرېه وال د ژوند او شاعرۍ په باب څرګندونې راغلې دي.

۸۱ -د غزني د قره باغ د سیمې منطقوي جغرافیه:

د قیوم داد حکیمزي له خوا پر ۱۳۵٦ل کال لیکل شوی، لارښود استاد یې پوهنوال حمیدالله امین دی. د یادې شوې سیمې جغرافیایي موقعیت یې څېړلی دی.

۸۲ -د ګوجري ژبې لغوي ذخیره:

عبدالطیف دلسوز پر ۱۳۵٦ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ګوجرو د ژبې (ګوجري) په باب لنډ معلومات راغلي دي.

۷۳ -په افغانستان کې د ښوونې او روزنې د ښه والي لپاره لازمې طریقې:

ګلبدین نېکمل پر ۱۳۵٦ل کال د عطاالله روف تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د یادې شوې موضوع په باب څرګندونې شوې دي.

۸٤ -د پکتیا ولایت د سید کرم ولسوالۍ عمومي جغرافیه:

اشرف شریفي پر ۱۳۵٦ل کال د پوهنوال حمیدالله امین تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، چې د سیدکرم ولسوالۍ عمومي جغرافیه په کې تشریح شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۵ -د منځنۍ پېړۍ او اسکولاستیکي افکار:

د محمد اکبر ارینمل له خوا پر ۱۳۵٦ل کال په (۳۲) مخونو کې لیکل شوی دی. په دغه مونوګراف کې د افغانستان د منځنیو پېړیو د ټولنیز، اقتصادي جوړښت او د ښوونې او روزنې په باب لنډ معلومات وړاندې شوې دي.

۸٦ -د ساووجي ژبې لغات:

محمد نادر مشوانی پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ساووجي ژبې ځینې وییونه (لغات) د هغو فونیټیک شکل او پښتو ماناوې راغلي دي.

۸۷ -خبر په امان افغان کې:

سیدامین مجاهد پر ۱۳۵٦ل کال د محمد کاظم اهنگ تر لارښوونې لاندې بشپړ کړی دی، (۳٤) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د امان افغان جریدې د ځینو لیکنو فهرست او د نوموړي جریدې لنډه تاریخچه راغلې ده.

۸۸ -د مزار درې د ادیت او شماش دودونه:

رحمت سید پر ۱۳۵٦ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د مزار درې د ادیت او شوماش د جغرافیې پېژندګلوي او د هغو د ځینو دودونو په باب معلومات راغلي دي.

۸۹ -د ګوشتې ولسوالۍ دودونه:

عبدالجبار پر ۱۳۵٦ل کال د پوهنمل محمد طاهر علمي، تر لارښوونې لاندې په (۱۹) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ګوشتې ولسوالۍ د ځینو دودونو په باب خبرې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۰ -د خوست محلي ګړنې:

شازالي پر ۱۳۵٦ل کال د محمد طاهر علمي تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د خوست د خلکو يو شمېر عاميانه ګړنې څېړل شوې دي.

۹۱ -د ښاغلي محمد داود سفرونه بهرنيو هېوادونو ته:

محمد شريف شاذ پر ۱۳۵٦ل کال د محمدکاظم اهنګ تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د سردارمحمدداود د سفرونو يادونه راغلې او هم د دې سفرونو د موخو په باب رڼا اچول شوې ده.

۹۲ -د سيد عبدالخالق کندهاري پېژندګلوي او د اشعارو مجموعه:

عبدالطيف پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې ليکلی دی، (٦۸) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د سيد عبدالخالق کندهاري ژوند ليک او د هغه د شعرونو بېلګې راغلي دي.

۹۳ -د چېرهار د سيمې د ولسي شاعر اميرزاده (خاکسار) د اشعارو مجموعه:

شېرزاده پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د اميرزاده لنډ ژوند ليک او د هغه د شعرونو بېلګې خوندي دي.

۹٤ -د کونړونو ولايت بشري جغرافيه:

سيداحمد پر ۱۳۵٦ل کال د پوهنمل دوکتور عبدالله (روحاني) تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کونړونو د عمومي جغرافيې، ټولنيز څرنګوالي او د اداري تشکيلاتو په باب يو لړ معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۵ -د محمد باقي بادل (بارکزي) اشعار:

د عوذ بالله له خوا پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۱) مخونو کې لیکل شوی دی. په نومورې مونوگراف کې د یاد شوي شاعر لنډه پېژندنه او د کلام بېلگې خوندي دي.

۹٦ -په شینوارو کې د کونه تیر غزا:

معروف شاه خان پر ۱۳۵٦ل کال د استاد رشاد تر لارښوونې لاندې په (٤۳) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د شینوارو د غزا علتونه او د غزا د گډون کوونکو په باب معلومات راغلي دي.

۹۷ -د محمد نواب اشعار:

محمد ظاهر (همت) پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د محمد نواب پېژندگلوي، دهغه اشعارو په باب تبصره او د شعرونو بېلگې راغلې دي.

۹۸ -د شینوارو د سیمې اصطلاحات:

سید عیسی نېکمل پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۵) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د شینوارو د سیمې یو لړ عامیانه اصطلاحات ځای شوي.

۹۹ -د اشرف خان هجري په شعر کې ادبي تصلفات (باتې):

محمد گل کوچي پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د اشرف خان هجري په شعر کې تصلفات څېړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰۰ -د یوه ولسي شاعر پېژندنه:

د عبدالاحد ښکاره له خوا پر ۱۳۵٦ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې لیکل شوی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ولسي شاعر حاجي محمد پر ژوند لیک او شاعرۍ رڼا اچول شوې ده.

۱۰۱ -د حضرت ولي پېژندنه او نظمونه یې:

فضل ولي ناګار پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د حضرت ولي پېژندنه او د هغه د نظمونو په باب معلومات راغلي دي.

۱۰۲ -د ارچې تجارت د کونړونو په ولایت کې:

د غلام قادر جلیلي له خوا پر ۱۳۵٦ل کال د عبدالله روحاني تر لارښوونې لاندې په (۲۸) مخونو کې لیکل شوی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کونړونو ولایت پېژندنه، د ولایت جغرافیایي موقعیت او د ارچې د لرګیو د سوداګرۍ په باب معلومات راغلي دي.

۱۰۳ -د تګاب د سیمې نوي او زاړه شاعران:

ګلداد بېژني پر ۱۳۵٦ل کال لیکلی دی. لارښود استاد يې پوهاند عبدالشکور رشاد دی، (٦۸) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د تګاب د سیمې د څلورو تنو شاعرانو پېژندنه او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

۱۰٤ -د جانان فدوي هوتک پېژندنه او اثار:

محمد حنیف پر ۱۳۵٦ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۰) مخونو کې لیکلی. په دغه مونوګراف کې د جانان فدوي پېژندګلوي او د شعرونو بېلګې خوندي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰۵ -د زابل ولايت د بادامو او انګورو توليد او تجارت:

د سيد علي هوتک له خوا پر ۱۳۵٦ل کال د حميدالله امين تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې ليکل شوی دی. په دغه مونوګراف کې لومړی د زابل ولايت د جغرافيې په باب خبرې شوي، بيا د اوسېدونکو د اقتصادي حالت او هم په اقتصاد کې د بادامو پر اهميت او د هغو پر تجارت خبرې شوې دي.

۱۰٦ -د ولسي شاعر بهاوجان پېژندنه:

محمدعارف پېژاند پر ۱۳۵٦ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې ليکلی دی، چې په کې د سيدبهاوجان پېژندګلوي او د شعرونو بېلګې خوندي دي.

۱۰۷ -د پښتو ادب طالبان:

ذکريا ملاتړ پر ۱۳۵٦ل کال د پوهندوی دوکتور ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (۲۳) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د پښتو ادب (۲۲) طالبانو په باب معلومات راغلي دي.

۱۰۸ -د پښتو ژبې د ځينو ولسي شاعرانو پېژندګلوي:

محمد معين باجوړي پر ۱۳۵٦ل کال د ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې ليکلی دی، چې (٤۱) مخونه لري. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو ژبې د (۱۸) تنو شاعرانو پېژندګلوي او د کلام بېلګې راغلي دي.

۱۰۹ -د کندهار په سيمې کې کرکې:

محمد رحيم سلطاني پر ۱۳۵۷ل کال د حبيب الله حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کندهار د خلکو په فولکور کې کرکې څېړل شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۰ -د بېسوادۍ د مسلې حل په افغانستان کې:

خوشحال یاسیني پر ۱۳۵۷ل کال لیکلی دی. دا مونوګراف پنځه برخې لري، په هره برخه کې یې د سواد د ګټې او د بېسوادۍ د له منځه وړلو لارې چارې څه نا څه په ګوته شوې دي.

۱۱۱ -د نوم صرف (نوم ګړپوهه):

نصرالله ناصر پر ۱۳۵۷ل کال د پوهاند دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د نوم پر صرف باندې خبرې شوې دي او د نوم ډولونه هم په ګوته شوې دي.

۱۱۲ -د شینوارو ولسي ادب:

تاج محمد پر ۱۳۵۷ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (۵۵) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د شینوارو ولسوالۍ پر ولسي ادب رڼا اچول شوې ده.

۱۱۳ -د ګرشک د خلکو ګړنی ادب:

سخیداد هلمندي پر ۱۳۵۷ل کال د پوهاند دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (٤۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د ګرشک د خلکو ولسي اصطلاحات څېړل شوي او بېلګې یې راوړل شوې دي.

۱۱٤ -ټولنیزه پراختیا:

فیض محمد فیاض پر ۱۳۵۷ل کال د حبیب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې ټولنیزه پراختیا له علمي نړۍ لید او د هغه د مخالف فکر دواړو له مخې څېړل شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۵ -اجتماعي انقلابونه او ښوونې روزنې سره د هغو اړیکې:

سراج الدین پر ۱۳۵۷ل کال د رڼا ګل رڼا تر لارښوونې لاندې په (۲۱) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې پر ښوونه او روزنه باندې د ټولنیزو بدلونونو اغېزې څېړل شوې دي.

۱۱٦ -د تره خېلو ګړدود:

مصطفی نژدې پر ۱۳۵۷ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی، چې د تره خېلو د ګړدود په باب معلومات په کې راغونډ شوي دي.

۱۱۷ -د شوروي اتحاد د مطبوعاتو سیستم:

زلمي هېوادمل پر ۱۳۵۷ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۱۷) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د شوروي اتحاد د مطبوعاتو، راډیو او ټلویزیون په باره کې په لنډیز سره معلومات راوړل شوي دي.

۱۱۸ -د ممتاز کارګر اشعار:

نادرخان پر ۱۳۵۷ل کال د دوکتور مجاوراحمدزیار تر لارښوونې لاندې په (٤٤) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ممتاز کارګر ژوندلیک او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

۱۱۹ -د حیات الله بشري اشعار:

نورمحمد پر ۱۳۵۷ل د مجاوراحمدزیار تر لارښوونې لاندې په (۲۱) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د شاعر پېژندګلوي او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۰ -د حصارک غلجايي د ولسوالۍ بشري جغرافيه:

زلمي داد پر ۱۳۵۷ل کال د لطف الله ساپي تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې ليکلی دی. په نومړي مونوگراف کې د حصارک د ولسوالۍ پر ټولنيز ژوند، اداري تشکيلاتو، دود او دستور باندې رڼا اچول شوې ده.

۱۲۱ -ښځه په پښتو منثورو ادبياتو کې:

اميرمحمد پاخون پر ۱۳۵۷ل کال د حبيب الله حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې ليکلی دی. په نومړي مونوگراف کې د ښځې د ټولنيز او طبقاتي ژوند په باب معلومات راغلي دي.

۱۲۲ -د شغني ژبې فولکور (گړنی ادب):

دلبرشاه سرچشمه پر ۱۳۵۷ل کال د مجاوراحمدزيار تر لارښوونې لاندې په (٤۱) مخونو کې ليکلی دی. نومړی مونوگراف درې څپرکي لري، چې په هر څپرکي کې يې د شغنان د خلکو د ولسي ادب او ټولنيز ژوند په باب معلومات راغلي دي.

۱۲۳ -د تگاو ولسوالۍ د خلکو گړنی ادب:

محمد ابراهيم پر ۱۳۵۷ل کال د حبيب الله حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤۱) مخونو کې ليکلی دی. نومړي مونوگراف کې د تگاو ولسوالۍ جغرافيايي موقعيت، ټولنيزه او اقتصادي بڼه او پر ولسي ادب رڼا اچول شوې ده.

۱۲٤ -د حميد د شاه گدا په مثنوي کې د قافيې د عيبونو مطالعه:

خان اباد پر ۱۳۵۷ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۲۷) مخونو کې ليکلی دی. دې مونوگراف کې د حميد د ياد شوي اثر د قافيې نيمگړتياوې په گوته شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۵ -د غلام حسین پېژندګلوي او اشعار:

محمد عمر دایمزي پر ۱۳۵۷ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (۵۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د غلام حسین ژوند لیک او د شعرونو بېلګې راغلې دي.

۱۲٦ -په پکتیا کې ډله ییزه مفاهمه او د هغې وسایل:

عزیزخان عدلي پر ۱۳۵۷ل کال د حبیب الرحمن هاله تر لارښوونې لاندې په (۳۸) مخونو کې لیکلی دی. نوموړی مونوګراف پنځه څپرکي لري او د پکتیا ولایت د مطبوعاتو په باب په کې معلومات راغونډ شوي دي.

۱۲۷ -د سیداباد د ولسوالۍ انګېرنې او کرنې:

محمد اصف پر ۱۳۵۷ل کال د دوکتور مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د سید اباد د ولسوالۍ لنډه پېژندنه او د هغې سیمې د کرنو او انګېرنو په باب معلومات راغلي دي.

۱۲۸ -د ګلستان د ولسوالۍ جغرافیایي څېړنه:

عبدالعزیز اکرمي پر ۱۳۵۷ل کال دمحمد ظریف ظریفي تر لارښوونې لاندې په (٦۰) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ګلستان د ولسوالۍ جغرافیایي موقعیت او بشري او اقتصادي بنې په باب معلومات راغلي دي.

۱۲۹ -د ننګرهار ولایت د غني خېلو د ولسوالۍ اصطلاحات:

داودشاه خوشال پر ۱۳۵۷ل کال د حبیب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، چې د غني خېلو د ولسوالۍ عامیانه اصطلاحات په کې راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٣٠ -كيسې:

عاصم شرر پر ١٣٥٧ل کال د زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (٣٨) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړې مونوګراف کې څلور فولکوريکې کيسې راټولې شوې دي.

١٣١ -د دولت تطبيقي شکل په افغانستان کې:

د مسافر له خوا پر ١٣٥٧ل کال د لطف الله ساپي تر لارښوونې لاندې په (٣٥) مخونو کې ليکلی شوی دی. په دغه مونوګراف کې د دولت د تاسيس، منشا، ماهيت او بنو په باب معلومات راټول شوي دي.

١٣٢ -د نجونو او هلکانو روابط د پوهنتون په ساحه کې:

عاليې تنوير پر ١٣٥٧ل کال د حبيب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤١) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د تحصيل په دوره کې د پوهنتون په ساحه کې د هلکانو او نجونو، یا ښځو او نارينه وو اړيکي تر بحث لاندې نيول شوي دي.

١٣٣ -د محمد عثمان د اشعارو مجموعه او ژوند پېښې:

نظام الدين پر ١٣٥٧ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٥٧) مخونو کې ليکلی دی، چې د شاعر ژوندليک او د شعرونو بېلګې په کې خوندي دي.

١٣٤ -بالابلوک د ولسوالۍ ګړنی ادب:

غلام سخي پر ١٣٥٨ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٢٨) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د يادې شوې ولسوالۍ پر جغرافيايي موقعيت، ټولنيزو اړخونو او ځينو عاميانه اصطلاحاتو خبرې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۵ -د وزیرستان د برملي پښتني دودونه:

الیاس وزیري پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۸) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د وزیرستان د برملي ځینې پښتني دودونه معرفي شوي دي.

۱۳٦ -د تاریخي ماتریالیزم د څلورو مفاهیمو لنډه توضیح:

داود سرلوړي پر ۱۳۵۸ل کال په (۵۵) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د ماتریالیزم ځینې موضوعات څېړل شوي دي.

۱۳۷ -د چک ولسوالۍ شفاهي ادبیات:

خرم دل پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۸) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د وردگو د ولایت پېژندنه، د چک ولسوالۍ پېژندنه او همدارنگه د نوموړي ولسوالۍ د خلکو پر شفاهي ادبیاتو خبرې شوي دي.

۱۳۸ -د حمید په دېوان کې تلمیح:

رحمت الله پر ۱۳۵۸ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٦٤) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د حمید مومند پر پېژندنې سربېره د هغه په شعرونو کې د تلمیح ادبي صنعت په گوته شوی دی.

۱۳۹ -د کارگرې طبقې نوی ډول گوند:

مثل خان نثار پر ۱۳۵۸ل کال د توریالي (دایم) تر لارښوونې لاندې په (۵۲) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د کارگرې طبقې گوند په باب معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٤۰ -په سراج الاخبار کې د پښتو ادبیاتو ونډه:

حبیب الرحمن زلمي پر ۱۳۵۸ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۵۷) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د سراج الاخبار لنډه تاریخچه او په دې جریده کې د پښتو لیکنو نیولیک راغلی دی.

۱٤۱ -مېرمن حمیده او د هغې اشعار:

بریالي زهیر باجوړي پر ۱۳۵۸ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د مېرمن حمیدې د نثر او نظم بېلګې راغلي دي.

۱٤۲ -د ښځینه لنډیو غنایي غشقي برخه:

د سپوږمۍ له خوا پر ۱۳۵۸ل کال د نورمحمد عمجن تر لارښوونې لاندې په (٤٤) مخونو کې لیکل شوی دی. په نوموړي مونوگراف کې د ښځینه لنډیو عشقي برخه د الفبا په ترتیب (بېلتون، وصال، د یار خاطر، سپوږمۍ او د مینانو دنیا) په باب معلومات وړاندې شوي دي.

۱٤۳ -د الینګار ولسوالۍ د نیازیو د قوم کلیوالي لوبې:

د صدیق راشوجان له خوا پر ۱۳۵۸ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې لیکل شوی ، چې د نیازیو د قوم یو شمېر سیمه ییزې لوبې پې تشریح کړې دي.

۱٤٤ -د شوروي اتحاد د ځینو معاصرو لیکوالو بیوګرافي:

شاه صنم پر ۱۳۵۸ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۵۲) مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوگراف کې د ((شوروي اتحاد) د څوارلسو لیکوالانو بیوګرافي راغلې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٤٥ -د کونړ ولایت د نرنګ علاقه دارۍ کلیوالي ورزشي لوبې:

غلام حسین پر ۱۳۵۸ل کال دنورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (٥٦) مخونو کې لیکلی دی او د یادې شوې علاقه دارۍ ځینې ورزشي لوبې یې په کې راوړې دي.

۱٤٦ -د خراسانیانو نهضت د عربو په مقابل کې:

ظابط الله پر ۱۳۵۸ل کال د پاینده محمد سرهنګ تر لارښوونې لاندې په (۸٤) مخونو کې لیکلی دی، چې د عربو پر وړاندې د خراسانیانو د مبارزو څرګندونه په کې شوې ده.

۱٤٧ -دنارینه وو له خوا ښځو ته غنایي لنډۍ:

وړانګې پر ۱۳۵۸ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (٦١) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د الفبا په ترتیب د نارینه وو له خوا ښځو ته غنایي لنډۍ راوړل شوې دي.

۱٤٨ -وزیرستان وپېژنئ:

بخت میر وزیري پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۰) مخونو کې لیکلی دی، چې د وزیرستان جغرافیایي موقعیت، د هغه ځای ژبه، کرنه او ځینې دودونه په کې بیان شوي دي.

۱٤٩ -د ګیلان په ورځنیو خبرو اترو کې ځینې نادر لغتونه:

عبدالرزاق پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤٥) مخونو کې لیکلی دی، چې د ګیلان د سیمې ځینې نادر لغتونه په کې راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵۰ -پښتو ادبيات له ۱٤٥۰ څخه تر ۱۲۹۷پورې:

آصف بهاند پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤۳) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ياد شوي عصر عمومي وضعې ته يوه کتنه، د پښتو د نثر او نظم ځانګړتياوې، د صنعتي انقلاب اغېزې او د ځينو ليکوالو د نظم او نثر بېلګې راوړل شوي دي.

۱۵۱ -د خوشال خان سياسي موضع:

محمد اسمعيل پر ۱۳۵۸ل کال د زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (۵۲) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د خوشال خان ژوند ليک، د بند دوره، د ځوانۍ دوره، مبارزې، د بند علتونه، له مغلو سره جنګ او د خوشال سياسي او ټولنيز موقف بيان شوي دي.

۱۵۲ -د شيګل په شينوارو کې د ځمکې د وېش سيستم:

شېرزمين پر ۱۳۵۸ل کال د حکيم تڼيوال تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کونړ ولايت د شيګل د سيمې جغرافيايي موقعيت تاريخچه او د ځمکو د وېش سيستم څېړل شوی دی.

۱۵۳ -پښتو ادبياتو ته د ثور انقلاب په رڼا کې يوه کتنه:

خالق رشيد پر ۱۳۵۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې ليکلی دی، (٤٤) مخونه لري. دا مونوګراف دوه برخې لري چې له لرغونې دورې څخه تر ۱۳۵۷ل کال او بيا له ۱۳۵۷ څخه تر ۱۳۵۸ کاله پورې پښتو ادبياتو ته په کې کتنه شوې ده.

۱۵٤ -د ورګون د ولسوالۍ سيمه ييزه جغرافيه:

حفيظ الله وزير پر ۱۳۵۸ل کال د محمد ظريف تڼيوال تر لارښوونې لاندې په (۷۲) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د ورګون بشري، فزيکي او اقتصادي بڼې بيان شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵۵ -د خلق په جريده کې د علمي مضامينو فهرست:

مکمل پر ۱۳۵۹ل کال دجاج پښتون زوی تر لارښونې لاندې په (۳۳) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې په ياد شوې جريده کې د علمي ليکنو عنوان، لنډيز او د ليکوال نوم راوړل شوي دي.

۱۵٦ -د تعليمي نصاب په رڼا کې د پښتو ژبې تاريخي سير ته يوه کتنه:

ګل محمد پر ۱۳۵۹ل کال د نوراحمد شاکر تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د تعليمي نصاب په باب خبرې شوي او هم د ځينو ليکوالو د تعليمي نصاب کتابونه معرفي شوي دي.

۱۵۷ -د پښتو په شفاهي ادبياتو کې د حماسي لنډيو يوه برخه:

د وږمې يوسفي له خوا پر ۱۳۵۹ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (۲۰) مخونو ليکل شوی دی، چې په کې يو شمېر حماسي لنډۍ او د هغو د ځينو لغتونو مانا راوړل شوې دي.

۱۵۸ -د پښتنې ښځې تصوير په لنډيو کې:

زرغونې عزيز وردګ پر ۱۳۵۹ل کال په (۵۸) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې هغه لنډۍ راوړل شوي چې د ښځو د ژوند څېره په کې ځلېږي.

۱۵۹ -د پښتنو ښځو مبارزې:

الينيس قيوم پر ۱۳۵۹ل کال په (۵۳) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د افغانستان د ښځو ټولنيز موقف، په ملي مبارزو کې د هغوی ونډه او بيا د (۱۳) مبارزو ښځو معرفي د دوی فکري او ادبي کارونه او د هغوی د شعرونو بېلګې راغلي دي.

۱٦۰ -پښتنې شاعرانې:

حبيبي پر ۱۳۵۹ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۰) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې (۱۷) تنه پښتنې شاعرانې معرفي شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱٦۱ -په کندهار کې پښتني دودونه:

د زینب فروغ له خوا پر ۱۳٥۹ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (٥۱) مخونو کې لیکلی شوی دی، چې د کندهار ولایت ځینې پښتني دودونه په کې معرفي شوي دي.

۱٦۲ -د فراه د سمیې پښتني دودونه:

پر ۱۳٥۹ل کال د عبدالرزاق له خوا په (۳٥) مخونو کې لیکل شوی دی، چې دفراه ولایت ځینې دودونه په کې معرفي شوي دي.

۱٦۳ -د خوشال په غزلیاتو کې ښکلا:

غلام مصطفی نږدې پر ۱۳٥۹ل کال د ډاکټر زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٥۸) مخونو کې لیکلی دی، چې د خوشال په شعرونو کې حسن، مینه، عشق، هنر او اقتصادي موقف په کې څېړل شوی دی.

۱٦٤ -د دولت لوانۍ په دېوان کې د نومونو برخه:

محمدصابر حقمل پر ۱۳٦۰ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٥۳) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د دولت لوانۍ په دېوان کې د راغلیو نومونو لکه د مېړیو، ګلانو او مرغانو یادونه شوې ده.

۱٦٥ -سترګې:

فاطمې اسد حسیني پر ۱۳٦۰ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې هغه لنډۍ د الفبا په حساب راوړل شوي، چې سترګې په کې یادې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٦٦ -د خوست په خبرو اترو کې نادر لغات:

ګلاب خان پر ١٣٦٠ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٣٣) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې په ورځنيو خبرو کې د خوست ځينې نادر لغات په ګوته شوي او بيا تشريح شوي دي.

١٦٧ -يو لړ هغه لنډۍ چې د ښځو له لوري په محروميت کې ويل شوي:

هما اختري پر ١٣٦٠ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (٣٥) مخونو کې ليکلی دی او هغو لنډيو ته په کې اشاره شوې، چې د ژوند د ځينو برخو د محروميت په نتيجه کې د ښځو له خوا ويل شوي دي.

١٦٨ -دکونړ ولايت په باره کې عمومي معلومات:

محمدقدير پر ١٣٦٠ل کال د نورمحمد غمجن تر لارښوونې لاندې په (٣٤) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کونړ ولايت جغرافيايي موقعيت، د خلکو پېژندنه، تاريخي سوابق، زراعت، کرنې، اداري تشکيلات او ټولنيزو دودونو په باب ځينې معلومات راغلي دي.

١٦٩ -د کرکو او کړو د پيدايښت عوامل او ډولونه:

نواز پر ١٣٦٠ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٣٣) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کرکو او کړنو په باب ځينې معلومات راغلي دي، لکه: له يو چا څخه کرکه، له ناروغۍ څخه کرکه او داسې نورې بېلګې.

١٧٠ -فولکوري طب:

حضرت ګل احساس پر ١٣٦٠ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤٤) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د فولکوري طب په باب يو لړ معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۱ -د مقر د ګیلان علاقه داري د واده دودونه:

محمد عمر ګیلاني مقري پر ۱۳٦۱ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۸) مخونو کې لیکلی دی او د یادې شوې سیمې د واده دودونه په کې بیان شوي دي.

۱۷۲ -په پښتو لنډیو کې شونډې، خوله، خالونه او مخ:

نظیفې پر ۱۳٦۱ل کال د بایزید اخک تر لارښوونې لاندې په (۲۷) مخونو کې لیکلی دی او هغه لنډۍ په کې راغلي دي، چې یاد شوي موضوعګانې په کې یادې شوې دي.

۱۷۳ -د محمدجان فنا ادبي ټوټې:

کاملې پښېمان پر ۱۳٦۱ل کال د لطیف بهاند تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې دمحمد جان فنا ژوند لیک د هغه اثار او تالیفاتو پېژندنه او د هغه یو لړ ادبي ټوټې راغلي دي.

۱۷٤ -د لوګر دودونه:

آصفې احمدزۍ پر ۱۳٦۱ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د لوګر جغرافیايي موقعیت او د هغه ځای ځینې پښتني دودونه بیان شوي دي.

۱۷٥ -د کونړونو ولسي شاعران:

سیدمحی الدین پر ۱۳٦۲ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٥۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کونړ د سیمې یو شمېر ولسي شاعران او د هغوی د ځینو شعرونو بېلګې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷٦ -د کلیوالو پر ورځني ژوند د فولکور اغېزه:

غوټۍ خاورۍ پر ۱۳٦۲ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۱٦) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کلیوالو د مېړانې، اتلولۍ، زړورتیا او ټولنیز ژوند په باب معلومات راغلي دي.

۱۷۷ -په فولکور کې د کیسې ماهیت او وظیفه:

زرغونې احمدزۍ پر ۱۳٦۲ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د اتلانو د کیسو په باب یو لړ معلومات راغلي دي.

۱۷۸ -خوشال خان د پخوانیو او وسنیو شاعرانو په نظر کې:

خدایداد پر ۱۳٦۳ل کال د زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې لیکلی دی، (۵۳) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې لومړی د خوشال د ملي مبارزو په باب یو لړ معلومات راغلي او بیا د خوشال په باب د پخوانیو او وسنیو شاعرانو نظرونه راوړل شوي دي.

۱۷۹ -د دولت لواڼي په دېوان کې قافیوي نیمګړتیاوې:

عزیزالله پاک جبارخېل پر ۱۳٦۳ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (۵۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د دولت لواڼي د دېوان ځینو قافیوي نیمګړتیاوو ته نغوته شوې ده.

۱۸۰ -په اندړو کې د واده دودونه:

مهتاب الدین وحدت پر ۱۳٦٤ل کال د پوهنیار جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونوکې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د غزني ولایت د اندړو ولسوالۍ د واده دودونه تشریح شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸۱ -کلمه داره روپۍ:

عزيزې شېرزاد پر ۱۳٦٤ل کال د دوکتور زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (۲۲) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې کلمه داره روپۍ (ډرامې) خبرې شوي.

۱۸۲ -د خوشال په دېوان کې د ځينو ځايونو نومونه:

ذکريا پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۲۹) مخونو کې ليکلی دی. په دې مونوگراف کې د خوشال په غزلونو، رباعياتو او قصايدو کې د مهمو ځايونو نومونه په گوته شوي دي.

۱۸۳ -د روښاني نهضت بېل بېل اړخونه:

محمدرسول باوري پر ۱۳٦٤ل کال د استاد ضمير ساپي تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د بايزيد روښان ژوند ليک، مبارزې، اثار، مذهبي عرفاني اړخ او ملي فکر بيان شوي دي.

۱۸٤ -د خوشال خان ژوند ليک:

محمد قدوس پر ۱۳٦٤ل کال د گل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د خوشال د کوچنيوالي دوره، د ژوند ځينې پېښې او د کورنۍ په باب معلومات راغلي دي.

۱۸۵ -د خوشال خان په اشعارو کې د ازادۍ انعکاس او د ازادۍ له اوسني مفهوم سره د هغه پرتله:

حکيم محمد خاورين پر ۱۳٦٤ل کال د گل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (۵۵) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د خوشال خان په شعرونو کې د ازادۍ موضوع څېړل شوې ده او د هغه يو شمېر حماسي شعرونه هم راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۸٦ -د تاریخ په پوړیو کې د پښتو هنري ادبیاتو ته یوه کتنه:

دادمحمد راسا پر ١٣٦٤ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (٢٦) مخونو کې لیکلی دی. په یاد شوي مونوګراف کې د لرغوني دورې د ادبیاتو او شاعرانو او همدارنګه د معاصرې دورې د ادبیاتو او شاعرانو په باب یو لړ معلومات راغلي دي.

۱۸۷ -د سید جمال الدین افغان ژوند او مبارزې:

پر ١٣٦٤ل کال محمد عارف طاهر د محمد صابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (٣١) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د سیدجمال الدین افغان د ژوند او مبارزو په باب یو لړ معلومات راغلي دي.

۱۸۸ -د لرغوني مصر، یونان او روم په افسانو کې د خلقت مفکوره:

محمدقاسم هیله من پر ١٣٦٤ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٣٩) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د لرغوني مصر تاریخچه او په افسانو کې د ارباب الانواعو خلقت څېړل شوی دی.

۱۸۹ -په پښتو معاصرو ادبیاتو کې ځینې ریالستیکي موضوعات:

د شمس الله مجمر له خوا پر ١٣٦٤ل کال د محمد صابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (٣٦) مخونو کې لیکلی شوی دی. په دغه مونوګراف کې د ریالیزم په هکله، د ریالستیکي هنر او د رنساس د دورې د ریالیزم په باب معلومات لیکل شوي دي، دغه راز د استاد الفت، اجمل خټک او سلیمان لایق په اثارو کې ځینې ریالستیکي افکار څېړل شوي دي.

۱۹۰ -په پښتو ادب کې د مولوي صالح محمد ونډه:

اسدالله کاروان پر ١٣٦٤ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٣٥) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د مولوي صالح محمد ژوند لیک او اثارو په باب معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۱ -دلعل گل شاعر پېژندنه:

محمدنذير بري پر ۱۳٦٤ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د لعل گل د کورني ژوند او د شعر د ويلو د عواملو په باب معلومات راغلي دي او هم د شاعر د شعرونو بېلگې په کې راوړل شوي دي.

۱۹۲ -د حميد په دېوان کې بديع صنايع:

حضرت يوسف افتخار پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدين خان تر لارښونې لاندې په (٤٢) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د حميد په دېوان کې بديع صنايع په ترتيب سره ښوول شوي دي.

۱۹۳ -پښتو منظومې کيسې:

عبدالغني اقبال پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدين خان تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې (۹) منظومې او مشهورې فولکوري کيسې ليکل شوي دي.

۱۹٤ -په پښتو منظوم ادب کې د نظم شکلي ډولونه:

سيدکريم ملگري پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدين خان تر لارښوونې لاندې په (٤٧) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې ځينې شعري فورمونه لکه: مربع، رباعي، مثنوي، قصيده، مخمس او داسې نور تشريح شوي دي.

۱۹٥ -چاربيته او د هغې ډولونه:

عاشق الله فرياد پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدين خان تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د چاربيتو پر فورم باندې رڼا اچول شوې ده او هم د چاربيتو بېلگې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٩٦ -د لنډ داستان پيدايښت:

نفيسې طوطاخېل پر ١٣٦٤ل كال د زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (٣٥) مخونو كې ليكلى دى. په دغه مونوګراف كې د لنډې كيسې ځانګړنې او پړاوونه بيان شوي دي او اوسنۍ لنډې كيسې ته په كې هم كتنه شوې ده.

١٩٧ -د اديپوس افسانه او پر هغې يوه انتقادي تبصره:

ګل غوټۍ نايب خېل پر ١٣٦٤ل كال د جاج پښتون زوى تر لارښوونې لاندې په (٤١) مخونو كې ليكلى دى، په دغه مونوګراف كې د يونان لنډه تاريخچه او د اديپوس پاچا د كيسې مضمون ليكل شوى دى.

١٩٨ -په ولسي ادب كې د جمعه ګل د اشعارو دريځ:

د احمدشاه ويښ له خوا پر ١٣٦٤ل كال د زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (٣٧) مخونو كې ليكل شوى دى. په نوموړي مونوګراف كې دشاعر پېژندګلوي، د هغه چاپېريال، د هغه په شعر كې انځورونه بيان او د شعرونو بېلګې راوړل شوي دي.

١٩٩ -په پښتو ادبياتو كې د ناول پيدايښت:

شريفې احمدزۍ كوچۍ پر ١٣٦٤ل كال د زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې ليكلى دى. په دغه مونوګراف كې د ناول ډولونه، ځانګړنې او په پښتو ادب كې د ناول په باب خبرې شوي دي.

٢٠٠ -پښتو د امير شېرعلي خان په دوره كې:

مامور مموزي پر ١٣٦٤ل كال د جلال الدين خان تر لارښوونې لاندې په (٣٠) مخونو كې ليكلى دى. په دغه مونوګراف كې پښتو ژبه د امير شېرعلي خان په دوره كې د پوځي او رسمي ژبې په توګه څېړل شوې ده او د هغه وخت سياسي او اقتصادي اوضاع هم تر څېړنې لاندې نيول شوې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۱ -یوسفزي د خوشال بابا په نظر:

عبدالغني بشردوست پر ۱۳٦٤ل کال د محمد صابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (۳۵) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د خوشال د ژوند حالات، د سوات یوسفزي او د هغوی ژوند او د خوشال او یوسفزیو ترمنځ مناسبات څېړل شوي دي.

۲۰۲ -د پرامېته داستان ته یوه انتقادي کتنه:

جاناني ځاځی پر ۱۳٦٤ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۵۵) مخونو کې لیکلی دی او د پرومېتې پر داستان یې یوه انتقادي تبصره کړې ده.

۲۰۳ -مومن خان او شیرینو:

هنګامې ظاهر پر ۱۳٦٤ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د داستان اصلي متن، د لغتونو څېړنه، د ځایونو نومونه او د فولکوري عباراتو څېړنه راغلې ده.

۲۰٤ -نمرو او تاج محمد:

ماه جبینې لمر پر ۱۳٦٤ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د دغه منظوم داستان د نظم د برخې وزن و قافیه، د لغتونو څېړنه، د ځایونو نومونه، د شعر ساده ګي او د داستان د موضوع څېړنه راغلې ده.

۲۰۵ -د قصیدې وده او پیدایښت:

محبوبې پر ۱۳٦٤ل کال د جلال الدین تر لارښوونې لاندې په (٤۳) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د قصیدې تعریف او د غوریانو روښانیانو او خوشال په دوره کې د قصیدې په باب معلومات راټول شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۶ -د الفت په نثر کې د لنډې کیسې بېلګې:

نفس ګل شریفي پر ۱۳٦٤ل کال د محمد صابر خویشکي تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د الفت ژوند لیک، د الفت په نثر کې دلنډو کیسو ځانګړتیاوو او د نثر بېلګې راوړل شوي دي.

۲۰۷ -اویرجل د اینیا د تحلیل او د روم تشکل:

د راحلې احمدي وردګ له خوا د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٦٤ل کال لیکل شوی، چې (۳۱) مخونه لري. په دغه مونوګراف کې د ټرای او سپارټا ترمنځ د لس کلن جنګ علتونه بیان شوي دي.

۲۰۸ -په فولکور مجله کې د پښتني فولکور انعکاس:

زرلښتې اوریاخېلې پر ۱۳٦٥ل کال د پوهنمل بایزید اڅک تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې هغو لیکنو ته اشاره شوې، چې د پښتني فولکور په باب په فولکور مجله کې خپرې شوې دي.

۲۰۹ -په سراج الاخبار کې د پښتو شعر:

محمدشاه پور احمدزي پر ۱۳٦٥ل کال د دوکتور زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۷۸) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې په سراج الاخبار کې د پښتو شعر د خپرېدو او څومره والي په باب معلومات راغلي دي.

۲۱۰ -د کندهار مجلې فهرست د تاسیس له وخته تر ۱۳۵٦ل کال پورې:

سردار محمد راستمل پر ۱۳٦٥ل کال د دوکتور زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٤۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کندهار مجلې نیولیک راغلی (د لیکوال نوم او د لیکنې سرلیک).

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢١١ -د روښان د مبارزې تصوفي اړخ:

نسيمې فقير پر ١٣٦٥ل کال د پوهنمل محمدصابر خويشکي تر لارښوونې لاندې په (٤٠) مخونو کې ليکلی دی. دا مونوگراف دوه څپرکي لري، په لومړي څپرکي کې يې د روښان پېژندنه او په دويم کې يې د روښاني تصوف د اتو مرحلو په باب خبرې شوې دي.

٢١٢ -د بي بي نېکبختې مموزۍ ژوند او ادب:

صاحب گل مموزي پر ١٣٦٥ل کال د دوکتور زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٧) مخونو کې ليکلی دی. په نومړي مونوگراف کې د بي بي نېکبختې پر ژوند ليک سربېره د هغې پر ادبي ژوند هم رڼا اچول شوې ده.

٢١٣ -د گيلگه مېش حماسه او د هغې څېړنه:

مصري خان کليوال پر ١٣٦٥ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٣٤) مخونو کې ليکلی دی. په نومړي مونوگراف کې د گيلگه مېش د حماسې پيدايښت او مضمون شامل دی.

٢١٤ -د چغه سرای نرخونه او دودونه:

مرسلين روغوال پر ١٣٦٥ل کال د پوهندوی جلال الدين تر لارښوونې لاندې په (٣٣) مخونو کې ليکلی دی. په نومړي مونوگراف کې د چغه سرای د پېژندگلوۍ او دودونو په باب معلومات راغلي دي.

٢١٥ -د کوهدامن د داودزو اجتماعي، تاريخي او ادبي فعاليت:

وجيهې داودزۍ پر ١٣٦٥ل کال د زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (٢٦) مخونو کې ليکلی دی. په نومړي مونوگراف کې د سيمې د داودزيو ټولنيز، تاريخي او ادبي فعاليتونه ياد شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱٦ -د مستورې شال شاعري:

سیدمحقق پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی ډاکترې زرغونې زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٧) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړې مونوګراف کې دپښتنې شاعري (مستورې شال) پر ادبي ژوند رڼا اچول شوې ده.

۲۱۷ -د خوشال په کلیاتو کې ادبي صنایع:

فهیمې هاشمي پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی جلال الدین تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د خوشال ژوند لیک، اثار او د هغه په کلیاتو کې ادبي صنایع په ګوته شوي دي.

۲۱۸ -د ماشوم ادبیات:

سدو ټکني پر ۱۳٦٥ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (٤٠) مخونو کې لیکلی دی. د ماشومانو د ادبیاتو په باب معلومات په کې راغلي دي.

۲۱۹ -پر نظم باندې ختیځې کیسې او اسطورې:

میاجان مشفق پر ۱۳٦٥ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې (۱۲) افسانوي کیسې راغلې دي.

۲۲۰ -د پښتو ژبې باقاعده او بې قاعده مصدرونه:

نورس امرخېل پر ۱۳٦٥ل کال د نوراحمد شاکر تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د پښتو باقاعدې او بې قاعدې مصدرونو ته ګوته نیول شوې ده.

۲۲۱ -د پښتو ژبې د باقاعده او بې قاعده لغاتو مجموعه چې مصدر یې په (یدل) ختمېږي:

زرغونې برېښ پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی نوراحمد شاکر تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړې مونوګراف کې د پښتو ژبې د باقاعده او بې قاعده لغتونو تشریح راغلې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲۲ -د بهايي جان په اشعارو کې ادبي صنايع:

محمد داود ساپي پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی جلال الدين تر لارښوونې لاندې په (٤٨) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د بهايي جان پر ژوند ليک سربېره د هغه په شعرونو کې ادبي صنايع هم ښوول شوي دي.

۲۲۳ -په معاصرو هنري پښتو ادبياتو کې د ويښ ځلميانو د خپرونو او اثارو تحليل:

زرغونې درانۍ پر ۱۳٦٥ل کال د پوهنوال ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (٤٢) مخونو کې ليکلی دی. نوموړي مونوګراف کې د ويښ ځلميانو له جملې څخه د ښېنوا د اثارو تحليل او په دويمه برخه کې د ګل پاچا الفت د اثارو تحليل راغلی دی.

۲۲٤ -د ماه رخې ناول ته لنډه انتقادي کتنه:

پروين منګل پر ۱۳٦٥ل کال د پوهنوال ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (٥٤) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د سيدراحت زاخېلي د (ماه رخې ناول) ته يوه انتقادي کتنه شوې ده.

۲۲٥ -د ننګرهار د مجلې فهرست:

شاه ولي پر ۱۳٦٥ل کال د دوکتور زيورالدين زيور تر لارښوونې لاندې په (٥٠) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د ننګرهار مجلې د ليکنو فهرست (د ليکوال نوم او د ليکنې سرليک) برابر شوي دي.

۲۲٦ -د رحمان بابا په دېوان کې ادبي صنايع:

بي بي حيا خلازۍ پر ۱۳٦٥ل کال د پوهندوی جلال الدين تر لارښوونې لاندې په (٤٧) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د رحمان بابا پر پېژندګلوۍ سربېره د هغه په دېوان کې ادبي صنايع هم په ګوته شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲۷ -په معاصر پښتو شعر کې ملي او مترقي افکار:

محمد حکیم تنیوال پر ۱۳۶۵ل کال د پوهنوال زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۸۰) مخونو کې لیکلی دی. نوموړی مونوگراف درې څپرکي لري، چې د پښتو د معاصرو ادبیاتو په ځانگړې ډول د شعر د فکري خوا (مترقي افکارو) په باب په کې خبرې شوې دي.

۲۲۸ -په پښتو لنډیو کې تاریخي پېښې:

محمد قسیم پر ۱۳۶٦ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې لیکلی، چې په لنډیو کې تاریخي پېښې په کې څېړل شوې دي.

۲۲۹ -په پښتو ادب کې ټوکې ټکالې:

میراجان غروال پر ۱۳۶٦ل کال د پوهنوال زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د پښتو ژبې یو شمېر ټوکې او عامیانه اصطلاحات راغلي دي.

۲۳۰ -د سراجي دورې پښتو منظوم ادبیات:

محمد علي قریشي پر ۱۳۶٦ل کال د پوهنوال زېورالدین زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٥) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د پښتو ادبیاتو د نظم او شعر پر برخې یو څه خبرې شوې او بیا په یاد شوې دوره کې ځینې پښتو نظمونه راوړل شوي دي.

۲۳۱ -پښتانه په بلخ کې:

عبدالقیوم پر ۱۳۶٦ل کال د جلال الدین خان تر لارښوونې لاندې په (٦٤) مخونو کې لیکی دی. نوموړی مونوگراف شپږ څپرکي لري او د بلخ د پښتنو په باب معلومات په کې خوندي شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳۲ -په پښتو ادبياتو کې سفرنامه:

حيات الله صبور پر ۱۳٦٦ل کال د پوهنوال زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (٤۹) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د پښتو ژبې يونليکونو (سفرنامو) په باب معلومات راغلي دي.

۲۳۳ -په بره او کوزه پښتونخوا کې ادبي تاريخ ليکنه:

غلام نبي فراهي پر ۱۳٦٦ل کال د پوهنوال زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې په (٤٦) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوگراف کې د يادې شوې موضوع په باب يو لړ معلومات راټول شوي دي.

۲۳٤ -شعر او شاعري د لرغوني يونان د پوهانو له نظره:

غلام مصطفی رحيمي شلگري پر ۱۳٦٦ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۹٦) مخونو کې ليکلی دی. نوموړی مونوگراف شپږ څپرکي لري، چې د موضوع په باب معلومات په کې راغلي دي.

۲۳٥ -مهمې فولکوري شپې او ورځې:

داکتر خان پر ۱۳٦٦ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د فولکوري رواياتو له مخې مهمې شپې او ورځې په گوته شوې دي.

۲۳٦ -د منگلو د پښتونولۍ نرخ:

گلات منگل پر ۱۳٦٦ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوگراف کې د منگلو د قوم د پښتونولۍ، دود او دستور په باب معلومات راټول شوي دي.

۲۳۷ -په پښتو ژبه کې د باقاعده او بې قاعده مصدرونو ډيټا:

شيرين شاه پر ۱۳٦٦ل کال د نوراحمد شاکر تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې ليکلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳۸ -د گودر په باره کې لنډۍ:

محمد اسحق پر ۱۳٦۷ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د الفبا په ترتیب هغه لنډۍ راټولې شوي چې د (ګودر) په باب ویل شوي دي.

۲۳۹ -لازمي افعال او د هغوی مورفولوژيکي خصوصيات:

ګل غوټۍ پر ۱۳٦۷ل کال د زرغونې زیور تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د فعلي کټګورۍ او لازمي فعلونو په باب معلومات راغونډ شوي دي.

۲٤۰ -د افغانستان د لیکوالو انجمن له تاسیس (۱۳۵۹-۱۳٦٦) کلونو پورې د پښتو چاپ شویو اثارو فهرست:

تاج محمد یاري پر ۱۳٦۷ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۵۹) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د هغو پښتو کتابونو یادونه شوې، چې په یاد شوي زماني واټن کې د لیکوالو ټولنې خپاره کړي دي.

۲٤۱ -د ملګرو ملتو منشور او زموږ ملي روغه جوړه:

میرزا محمد توتاخېل پر ۱۳٦۷ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د یاد شویو موضوعګانو فکري نږدېوالی تر بحث لاندې نیول شوی دی.

یادښت: پر ۱۳۷۰ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې په امریت کې یو زیات شمېر پښتو مونوګرافونه خوندي وو، په دې لړ کې یو شمېر داسې مونوګرافونه هم وو، چې د کابل پوهنتون په مرکزي کتابتون کې یې کاپۍ نه وې، ددې خبرې یوه وجه شاید دا وي، چې مرکزي کتابتون ته یې کاپۍ نه وې استول شوې او یا هم د کتابتون د کارکوونکو د تخنیکي ستونزو او ځینو نورو لاملونو له امله د دغو مونوګرافونو نقل د پوهنتون په مرکزي کتابتون کې نه وي خوندي شوی. په هر حال دلته به د کال په ترتیب د دغو مونوګرافونو یادونه هم وکړو. د پېژندنې لپاره (د پوهنتون په مرکزي کتابتون کې د هغو د کتلاک نومره هم ثبت شوې وه خو څرنګه چې د مرکزي کتابتون اکثره خطي نسخې چور او یا سیزل شوي چې دې کې پښتو مونوګرافونه هم شامل وو، نو ځکه د کتلاک

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومره يې رانه ورل شوه، اوس ددې مونوګراف يو شمېر د زياتو سيلاوونو او ناتارونو له بلاوو سره سره په پښتو څانګه کې خوندي پاتې دي او ځينې يې کېدی شي د هغو له خپلو ليکوالو سره هم خوندي وي.

۲٤۲ -غرځستان:

بسم الله ځيرمن پر ۱۳۳۹ل کال ليکلی، چې (۵۹) مخونه لري او د ياد شوې سيمې سياسي، ټولنيز او اقتصادي حالات په کې څېړل شوي دي.

۲٤۳ -د خوشال خان ادبي لار:

عزيزالله پښتونمل پر ۱۳۳۹ل کال، په (۱٦۷) مخونو کې ليکلی او د خوشال د ادبي ژوند په باب په کې معلومات ورکړل شوي دي.

۲٤٤ -د غرب اوسنی تمدن:

نوراحمد پر ۱۳۳۹ل کال په (٤۰) مخونو کې ليکلی، چې د غرب د تمدن په باب يې يو لړ معلومات وړاندې کړي دي.

۲٤۵ -د افغانستان د لمر ختيځو او مرکزي برخو کوچيان:

محمد عزيز کاکړ پر ۱۳٤۰ل کال په (۱۷۵) مخونو کې ليکلی او د ياد شوې موضوع په هکله په کې يو لړ معلومات ورکړل شوي دي.

۲٤٦ -د لغمان محلي شاعران:

عبدالرشيد پر ۱۳٤۱ل کال ليکلی، (۱۰۵) مخه لري او د لغمان د ځينو محلي شاعرانو ژوند ليک او د شعرونو بېلګې په کې راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲٤۷ -ابداليان:

امين الله پر ۱۳٤۱ل کال په (٥۹) مخونو کې ليکلی او د پښتنو د يوه نامتو ټبر (ابداليانو) په باب معلومات په کې راټول کړي دي.

۲٤۸ -د ښځې تاريخي او محيطي موقف:

صفورا پر ۱۳٤۱ل کال په (٦٤) مخونو کې ليکلی او د تاريخ په اوږدو کې او بيا تر نوي عصره پورې په ټولنه کې د ښځې پر ژوند او دريځ خبرې شوي دي.

۲٤۹ -د پکتيا ولايت يو لړ ملي او اجتماعي دودونه:

پر ۱۳٤۳ل کال محمدرحيم شملزي په (۷۰) مخونو کې ليکلی او د ياد شوي ولايت يو لړ ملي او ټولنيز دودونه په کې بيان شوي دي.

۲٥۰ -د پښتو اصطلاحات:

حبيب الله جاج پښتو زوی پر ۱۳٤۳ل کال په (۳۰) مخونو کې ليکلی دی او د پښتو ژبې ځينې اصطلاحات يې په کې راټول کړي دي.

۲٥۱ -د نباتاتو او مرغانو په باب تحقيق:

محمد اسمعيل پر ۱۳٤٥ل کال په (۳٥) مخونو کې ليکلی او د ياد شوې موضوع په باب په کې يو لړ معلومات راغونډ شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵۲ -د هلمند ولایت د مارجي د ناقلو حوزه:

پایاب پر ۱۳٤۸ل کال د استاد احمدي تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې لیکلی او د یاد شوې موضوع په باب په کې یو لړ معلومات راټول شوي دي.

۲۵۳ -د پښتو پخوانیو ګرامرونو ته یوه کتنه:

جانباز پر ۱۳٤۸ل کال په (۵۹) مخونو کې لیکلی او د پښتو د ځینو پخوانیو ګرامرونو پر معرفۍ سربېره يې پر هغوی یو لړ خبرې کړي دي.

۲۵٤ -د لوګر ولایت د فیض اخوندزاده سوانح او اشعار:

شاه الله احمدزي پر ۱۳٤۹ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳۸) مخونو کې لیکلی او د یاد شوي شخص پر ژوند لیک سربېره يې د شعرونو بېلګې هم راوړي دي.

۲۵۵ -د سپرې ولسوالۍ دودونه:

عبدالودود پر ۱۳۵۰ل کال د پوهاند عبدالحی حبیبي تر لارښوونې لاندې په (۱۵) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې لومړی د سپرې ولسوالۍ موقعیت، دکلیو نومونه او د همغه ځای د ځینو پښتنې دودونو په باب معلومات لیکل شوي دي.

۲۵٦ -د کندهار سیاسي او اجتماعي اوضاع:

حیات الله رفیقي پر ۱۳۵۰ل کال د پوهاند عبدالحی حبیبي تر لارښوونې لاندې په (٤۲) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د کندهار تاریخي اهمیت، د هغه ټولنیزه وضع، اقتصادي اوضاع او جغرافیایي حالت څېړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵۷ -ولسي ادب:

محمد صابر خویشکي پر ۱۳۵۱ل کال د مجاوراحمد زیار تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې پښتو لنډۍ، ناول او د ولسي ادب ځینې نور ډولونه بیان شوي دي.

۲۵۸ -د باجوړ متلونه:

پذیرګل سالارزي پر ۱۳۵۱ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (٤۳) مخونو کې لیکلی او د الفبا په حساب یو شمیر هغه متلونه په کې راټول شوي، چې د باجوړ دخلکو په خبرو اترو کې کارول کیږي.

۲۵۹ -ژوند او هنر:

محمدجان ګیاني پر ۱۳۵۲ل کال د ګل محمد نورزي تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د هنر او ادبیاتو ارزونې، شعر او هنر، فن او ژوند او د خلکو او هنر په باب یو لړ معلومات راټول شوي دي.

۲٦۰ -په لغمان کې لاسي صنایع او د هغو اقتصادي ارزښت:

عبدالظاهر نوري پر ۱۳۵۲ل کال په (۵۲) مخونو کې لیکلی او د لغمان ولایت دجغرافیایي موقعیت او لاسي صنایعو په باب په کې معلومات ځای کړای شوي دي.

۲٦۱ -په افغانستان کې د ښځو د عصري تربیې تاریخ:

فاطمې ساپۍ پر ۱۳۵۳ل کال د مجاوراحمدزیار تر لارښوونې لاندې په (۵۷) مخونو کې لیکلی او په افغانستان کې یې د ښځو د عصري تربیې او تعلیم په باب رڼا اچولې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲٦۲ -د راډيو افغانستان د پروګرامونو شکل او څرنګوالي ته يوه کتنه:

شامحمود زيارمل پر ۱۳۵۳ل کال په (۳۰) مخونو کې ليکلی. په دغه مونوګراف کې د ۱۳۵۲ل کال او تر هغه وړاندې د راډيو پروګرامونه معرفي شوي او هم د دغو پروګرامونو پر مطالبو خبرې شوې دي.

۲٦۳ -د کيسو په باره کې:

پر ۱۳۵۳ل کال د محمود ساپي له خوا د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۵۷) مخونو کې ليکل شوی. په دغه مونوګراف کې د کيسې تعريف، مرام او بيا په بېلابېلو سيمو کې د کيسو ويل څېړل شوي او هم يې د ويلو طرز بيان شوی دی.

۲٦٤ -د ننګرهار ولايت د برينې د سيمې فولکور:

سيمين پر ۱۳۵٦ل کال د استاد عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (٤۰) مخونو کې ليکلی او د يادې شوې سيمې پښتنې دودونه لکه: واده، کوژده او ځينې نور دودونه بيان شوي دي.

۲٦۵ -د زين الله لنډه پېژندګلوي او اشعار يې:

عزيزالله پر ۱۳۵٦ل کال د مجاوراحمد زيار تر لارښوونې لاندې په (٤۷) مخونو کې ليکلی او د ياد شوي شاعر پر ژوند ليک سربېره يې د هغه پر اشعارو خبرې کړي او د شعرونو بېلګې يې ورته راوړې دي.

۲٦٦ -د لال پورې څو وګړني شاعران:

خيبر برم پر ۱۳۵٦ل کال د مجاوراحمد زيار تر لارښوونې لاندې په (۷۰) مخونو کې ليکلی او د لال پورې څلور تنه ولسي شاعران په کې معرفي شوي او د شعرونو بېلګې يې راوړل شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲٦۷ -د تعلیمي نصاب په رڼا کې د پښتو ژبې تاریخچې ته یوه لنډه کتنه او د هغو د لیکوالانو پېژندګلوي:

ګل محمد شینزي پر ۱۳۵۹ل کال د پوهاند عبدالشکور رشاد تر لارښوونې لاندې په (۳٤) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو ژبې د تعلیمي نصاب میتود، د پښتو ادبیاتو د لیکوالو پېژندګلوي او د ځینې درسي کتابونو پر میتود رڼا اچول شوې ده.

۲٦۸ -د خوشال په اشعارو کې مېړانه:

الله نظر پر ۱۳٦۱ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٥٤) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د خوشال پر پېژندګلوی سربېره د هغه مبارزې او هم خوشال د نورو له نظره څېړل شوی او بیا یې د کلام بېلګې راوړل شوې دي.

۲٦۹ -ادبي کره کتنه او ګټې یې:

شاه محمود زرمتي پر ۱۳٦۳ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳٦) مخونو کې لیکلی دی. په دغه مونوګراف کې د پوهانو له نظره کره کتنه څېړل شوې، د کره کتنې تعریف وړاندې شوی او هم د کره کتنې ډولونه په ګوته شوي دي.

۲۷۰ -د حضرت یوسف علیه السلا قیصه:

شریفي یونس وردګ پر ۱۳٦٤ل کال د حبیب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې لیکلی. په نوموړي مونوګراف کې لومړی د اتلانو او پیریانو کیسې او بیا د حضرت یوسف علیه السلام د کیسې بیان شوی دی.

۲۷۱ -د خوشال په اشعارو کې د غیر لفظي مفاهموي خپلونو انعکاس:

زرغونې حلیمې پر ۱۳٦٦ل کال د حبیب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د سر، وچولي، وروځو، سترګو، شونډو او داسې غړو په واسطه د غیر لفظي مفاهمې ډولونه ښوول شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷۲ -په پښتو معاصرو ادبياتو کې د (منان ملګري) ادبي او هنري دريځ:

عبدالشکور قيومي د زېورالدين زېور تر لارښوونې لاندې پر ۱۳٦۷ل کال په (٤٥) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د پښتو په اوسنيو ادبياتو کې د منان ملګري پر ادبي څېرې او مقام خبرې شوې دي.

۲۷۳ -په پښتو لنډيو کې د مسافر څېره:

ميرزامحمد ګړندي پر ۱۳٦۷ل کال د جلال الدين خان تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د لنډيو محتوا، وېش او بېلګې راغلي دي او بيا په پښتو لنډيو کې د مسافر څېرې ته ګوته نيول شوې ده.

۲۷٤ -د ماه رخې ناول او ټولنيز ارزښتونه:

زرغونې شهۍ پر ۱۳٦۷ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (۳۱) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د راحت زاخېلي پېژندګلوي او د هغه د اثارو د پېژندنې په باب معلومات راغلي دي او بيا د ماه رخې ناول اړتيا، ټولنيز او هنري ارزښت او د ناول ټولنيز پيغام بيان شوی دی.

۲۷٥ -پښتو ترانې:

حبيبې پر ۱۳٦۷ل کال د زرغونې زېور تر لارښوونې لاندې په (٦٤) مخونو کې ليکلی دی. په دغه مونوګراف کې د پښتو ژبې يو شمېر ترانې راټولې شوې دي.

۲۷٦ -په پښتو لنډيو کې د (جانان) څېره:

راحلې بابکرخېل پر ۱۳٦۷ل کال د محمد صابر خويشکي تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې ليکلی او هغه پښتو لنډۍ په کې راوړل شوې، چې د (جانان) ياد په کې راغلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٧٧ -د پښتني پېغلو او مېرمنو ادبي او ژبنۍ هلې ځلې:

صالحې سروري پر ١٣٦٧ل کال د زرغونې زېور تر لارښوونې لاندې په (٣٢) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړې مونوګراف کې د ځينو هغو پښتنو پېغلو او مېرمنو پېژندګلوي راغلې، چې د پښتو ژبې او ادب په پراختيا او بډاينه کې يې برخه اخيستې ده.

٢٧٨ -د ويښتيايي پېر سياسي، ملي جريدو پښتو برخې ته يوه کتنه:

محمد حسن مطع پر ١٣٦٧ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (٨٠) مخونو کې ليکلی. په دغه مونوګراف کې د ويښتيايي پېر د جريدو پر پښتو برخې يو لړ خبرې شوې دي.

٢٧٩ -د ازاد افغانستان پښتو برخه:

خيرمحمد شېرزي پر ١٣٦٧ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (٥٣) مخونو کې ليکلی دی.

٢٨٠ -د انګرېزي استعمار پر ضد د پښتنو د ليکني او ګړني ادب ونډه:

نورمحمد پر ١٣٦٨ل کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (٥٠) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړې مونوګراف کې د انګرېزانو راتګ، د انګرېزانو پر وړاندې د خلکو کرکه او پر هغه وخت د پښتو ادب پر ځرنګوالي رڼا اچول شوې ده.

٢٨١ -د لرغوني يونان او روم نامتو پوهان او ليکوالان:

عاطفې حرکت پر ١٣٦٨ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٣٤) مخونو کې ليکلی او د يونان او روم (٢٩) نامتو پوهان او ليکوالان په کې معرفي شوي او د هغوی پر ځينو اثارو خبرې شوې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸۲ -د خوشال په کلیاتو کې تلمیحات:

نسیمې ارغندیوال پر ۱۳٦۸ل کال د حاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤٠) مخونو کې لیکلی دی او د خوشال په کلیاتو کې د تلمیح ادبي صنایع په ګوته شوې دي.

۲۸۳ -په فولکوریک ولسي ادب کې د پښتنو د واده دود او دستور:

عمر ګل پر ۱۳٦۸ل کال د جلال الدین تر لارښوونې لاندې په (۳۲) مخونو کې لیکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې په پښتو ادبیاتو کې د فولکور اهمیت په باب خبرې شوې او ځینې پښتنې دودونه بیان شوي دي.

۲۸٤ -د شپون تحقیقي او نوښتي اثار:

نفیسې هاشمي پر ۱۳٦۸ل کال د خالق رشید تر لارښوونې لاندې په (٤۹) مخونو کې لیکلی او د سعدالدین شپون پر پېژندګلوۍ سربېره د هغه پر ادبي اثارو یې هم رڼا اچول شوې ده.

۲۸۵ -د ادب مجلې پښتو برخه:

اصفې اندړې پر ۱۳٦۸ل کال د خالق رشید تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې لیکلی او د ادب مجلې د پښتو برخې نیولیک یې په کې ترتیب کړی دی.

۲۸٦ -د پټې خزانې د تاریخي متونو بېلګې: منثور، منظوم متن:

د اسې رحماني له خوا پر ۱۳٦۸ل کال د خالق رشید تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې لیکل شوی دی. په نوموړي مونوګراف کې د پټې خزانې د تاریخي متونو پر بېلګو خبرې شوې دي.

۲۸۷ -د استاد زیار معرفي او د هغه اثار:

پلوشې جبارخېلې پر ۱۳٦۹ل کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (۵۱) مخونو کې لیکلی او په هغه کې یې د استاد زیار پر پېژندګلوۍ سربېره د هغه د اثارو په باب هم یو لړ معلومات وړاندې کړي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸۸ -د خوشال په اثارو کې د سواتنامې ارزښت:

سپوږمۍ پر ۱۳٦۹ل کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (۵۹) مخونو کې ليکلی او په هغه کې د خوشال پر پېژندګلوۍ سربېره پر (سواتنامې) هم خبرې شوې دي.

۲۸۹ -ټوټکې:

د ليلما وردګ له خوا پر ۱۳٦۹ل کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې ليکل شوی او په هغه کې بېلابېلې ټوټکې لکه پر زوم باندې ټوټکې، د ايرو او سپېلنو ټوټکې او داسې نورې راټولې شوې دي.

۲۹۰ -د لرغونې دورې د شعر شکل او مضمون:

د جلات خان له خوا پر ۱۳٦۹ل کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (۳۳) مخونو کې ليکل شوی. په دغه مونوګراف کې په لرغونې دوره کې پر ملي اوزانو برابرو شعرونو، لکه: د امير کروړ پر وياړنې، د بېټ نيکه، شيخ تيمن او داسې نورو پر شعرونو خبرې شوې دي.

۲۹۱ -خوشال ولې دستار نامه وليکله:

محمد نعيم پر ۱۳٦۹ل کال د آصف بهاند تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې پر دستارنامه او د هغې د ليکلو پر علتونو خبرې شوې دي.

۲۹۲ -د کاظم خان شيدا په شعر کې د غربت او مساپرۍ انعکاس:

پلوشې عمر پر ۱۳٦۹ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (۳۷) مخونو کې ليکلی دی. په نوموړي مونوګراف کې د کاظم خان شيدا پېژندنه، د شيدا شاعري او د شيدا د مسافرۍ او غربت علتونه بيان شوي او هم د بېلګې په توګه د شيدا ځينې غزلونه، څلوريزې، مخمسات او قطعات راوړل شوي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹۳ -د پخواني يونان او روم وتلي اثار:

عبدالرسول جبارخېل پر ۱۳٦۹ل کال د حبيب الله جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (٤٠) مخونو کې ليکلی او د لرغوني يونان او روم يو شمېر اثار په کې معرفي شوي دي.

۲۹٤ -د مير مهدي شاه د لنډو کيسو مهم موضوعات:

شريفې پر ۱۳٦۹ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (٦٥) مخونو کې ليکلی او د مهدي پر ژوندليک سربېره يې د هغه د لنډو کيسو مهمو موضوعاتو ته گوته نيولې ده.

۲۹٥ -د سيد بهاوالدين مجروح ژوند او دده د پښتو اثارو معرفي:

نصيرې نوري پر ۱۳٦۹ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (۳۸) مخونو کې ليکلی او د سيدبهاوالدين مجروح پر ژوند او پښتو اثارو يې رڼا اچولې ده.

۲۹٦ -د رحمت شاه سايل د شعر رنگين اړخونه:

امنې پر ۱۳٦۹ل کال د خالق رشيد تر لارښوونې لاندې په (۳۹) مخونو کې ليکلی او د رحمت شاه سايل د ژوند او اثارو پر پېژندنه سربېره يې د هغه د شعر پر ځينو محتوايي اړخونو رڼا اچولې ده.

۲۹۷ -د پخواني يونان پنځه اتلان:

ناجيې مقبلې پر ۱۳٦۹ل کال د جاج پښتون زوی تر لارښوونې لاندې په (۳۰) مخونو کې ليکلی او د پخواني يونان د پنځو اتلانو په باب يې معلومات په کې راټول کړي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹۸ -د دولت لواڼي په دېوان کې د توجیه تغیر:

جمیلې پر ۱۳٦۹ل کال لیکلی، لارښود استاد یې جلال الدین خان دی. دا مونوگراف (۳٦) مخونه لري او د دولت لواڼي د دېوان په قافیه کې یې یاده شوې موضوع څېړلې ده.

۲۹۹ -د محمد گل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه:

د محمد اسمعیل یون له خوا لیکل شوی دی. په دغه مونوگراف کې د وزیر محمد گل خان مومند د ژوند، مبارزو او افکارو په باب څرگندونې شوي دي. دا مونوگراف پر ۱۳۷۳ل کال چاپ شوی دی.

۳۰۰ -لنډیو ته یوه لنډه کتنه:

د ارین مومندې له خوا پر ۱۳۷۰ل کال لیکل شوی، چې د لنډیو د جوړښت او د هغو د ځینو اړخونو په باب په کې څرگندونې شوې دي.

۳۰۱ -پښتو ډرامه:

د گل غوټۍ له خوا پر ۱۳۷۰ل کال لیکل شوی، په دغه مونوگراف کې لومړی په تاریخي لحاظ د ډرامې په باب معلومات راغلي او بیا د پښتو ډرامې په باب څرگندونې په کې شوې دي.

۳۰۲ -د راحت زاخیلي ژوند او اثار:

بلقیس اندړ پر ۱۳۷۰ل کال لیکلی دی. په دغه مونوگراف کې د راحت زاخیلي د ژوند او اثار په باب معلومات راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۰۳ -د عبدالروف بېنوا ژوند او اثار:

د شيما جبارخېلې له خوا پر ۱۳۷۰ل کال ليکل شوی دی، د مرحوم بېنوا ژوند ليک او د هغه اثارو په باب معلومات په کې راغلې دي.

۳۰٤ -د محمد صديق روهي ژوند او اثار:

د محمد رحيم له خوا پر ۱۳۷۰ل کال ليکل شوی او د کانديد اکاډميسين محمد صديق روهي د ژوند او د هغه د ادبي فعاليتونو په باب معلومات په کې راغلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمدخان زوی پر ۱۳٤٦ل کال، د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ دنیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زېږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې یې د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳٦٦ل کال له نوموړې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳٦۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته دپښتو څانګې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانګه کې د ماسټرۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسولهyoon.

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د(پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره،استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او((شمشاد))مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنګه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استادیون پر ۱۳۸۱ل کال، په جلال ابادکې بېړنۍ لویې جرګې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بیاد جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرګې دلومړي منشي په توګه انتخاب شو.استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول.استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالانشا د غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په کابل کې د لویو جنګسالارانو او ځینو تنظیمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زیات فشار له امله له کاره ګوښه شو.ملګرو ملتونو (UNAMA)استاد یون ته وړاندیز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد یون ونه منله او خپلې استادۍ ته یې دوام ورکړ.

دري کاله وروسته یې د ځینو ملګرو په زیات ټینګار او غوښتنه، د جمهوري ریاست د ملي امنیت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د ریاست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړي.استاد یون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده یې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد یون د خپلواک لیکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېرفرهنګي او ټولنیز خدمتونه ترسره کړي،په ګڼو چاپي، راديويي او ټلويزيوني مرکو کې یې د و اقعیتونو او حقایقو د څرګندبیان له امله د خلکو په زړونوکې ځای نیولی دی. که څه هم ډېر خلک د یون لیکنې، مرکې او نظریات خوښوي، خو یو شمېر داسې خلک هم شته، چې د یون سرسختې مخالفین دي. د هغه ملي او ګټورو نظریاتو ته هم غلط رنګ او تعبیر ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره یې زورواکي او د سیاسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد یون نظریات خپلو شخصي او تنظیمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه یې په ټینګه مخالفت کوي. زه ددې شاهد یم، هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس دمشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، اوډل شوي او دادی ستاسو مخې ته اېښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی.استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی،په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې) او(د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو اثار، ایډیټ او چاپ کړي دي. دغه راز یې په سلګونو کورنیو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله یې هم په لسګونو مشاعرې،سیمینارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.

سربېره پر دې، په یو زیات شمېر، ملي او نړیوالو کنفرانسونو کې یې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به یې د اثارو یادونه وکړو:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اثار

الف- پنځونې:

کتاب نوم ځرنګوالی چاپکال

�متېکور لومړۍ شعري ټولګه دويم ۱۳۸۷

�په اورونو کې سندرې دويمه شعري ټولګه دويم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

�هيلې ګډه شعري ټولګه دويم ۱۳۸۷

�نيمګړې ارمانونه د حيران شعري ټولګه دويم ۱۳۸۷

�د لوونو فصل ګډه شعري ټولګه دويم ۱۳۸۷

�د نازو انا ياد د سيمينار د ليکنو ټولګه دويم ۱۳۸۷

�د استاد الفت نثرې کليات داستاد الفت نثرونه درېيم ۱۳۸۷

�سيندونه هم مرې د اسحق ننګيال شعري منتخبات دويم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

�د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه

دپوهنوال روستارتره کې اثر دويم ۱۳۸۷

. �د افغانستان فرهنګې ميراثونو ته يوه کتنه

د نينسي دوپرې اثر دويم ۱۳۸۷

�په افغانستان کې د جګړې جنايتکارانو محاکمه

د پوهنوال روستار تره کی اثر دويم ۱۳۸۷

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د- یونلیکنې:

�د اماراتو سفر د اماراتو یونلیک دویم ۱۳۸۷

�که یون دی یون دی د اروپا یونلیک لومړی ۱۳۸۷

�دپنټاګون ترځنډو د امریکا یونلیک لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې:

�د محمدګل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه دویم ۱۳۸۷

�استاد زیار د پښتني فرهنګ یو ځلاند ستوری دویم ۱۳۸۷

�دکابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو کتابښود دویم ۱۳۸۷

�د افغانستان فرهنګ ته اوښتي زیانونه دویم ۱۳۸۷

�د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷

�له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دویم ۱۳۸۷

�ساینسي پرمختیاوې دویم ۱۳۸۷

�بېړنۍ لویه جرګه ولسواکي او زورواکي دویم ۱۳۸۷

�اندیال خوشال لومړی ۱۳۸۷

�هیله د خپلو سریزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷

�کلتوري یون لومړی ۱۳۸۷

�فرهنګي فقر لومړی ۱۳۸۷

�مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷

�خوشال په خپل ایډیال لومړی ۱۳۸۷

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

�دکتابونو په وږمو کې لومړی ۱۳۸۷

�افغانستان په سیاسي کړلېچ کې لومړی ۱۳۸۷

�پښتو لیکنی سمون لومړی ۱۳۸۷

�اوسنۍ رسنۍ لومړی ۱۳۸۷

�که نړیوال ماته وخوري؟ لومړی ۱۳۸۷

خدای (ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري،الله(ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زیار کې ورته دنور زغم او اوسېلې هیله لرم.

په درناوي

وفاالرحمن وفا

کابل- افغانستان

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library